

sidder i regeringen, har nu, var kommet i forbindelse med valgkampen, hvis de havde sagt: Her er ikke noget at komme efter; vi er fuldstændig enige med politimesteren i de dispositioner, der er foretaget. Det ville have været rart.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Bjarne Laustsen, at så er det åbenbart hr. Bjarne Laustsen, der ikke har læst aviserne godt nok eller ikke har fulgt godt nok med i debatten, for de udtalelser, som jeg har med i dag til besvarelse af hr. Bjarne Laustsens spørgsmål, er præcis de udtalelser, jeg er kommet med over for de mennesker, der har spurgt mig i pressen, og det er også de udtalelser, som jeg ved at hr. Helge Adam Møller som retsordfører tidligere er kommet med i forbindelse med det her spørgsmål.

Kl. 16.55

Så når det angår den konservative folketingsgruppe, har vores holdning hele tiden været meget klar. Vi mener, at det må være den enkelte politimester, der er den allerbedste til at vurdere, hvordan ressourcerne bedst anvendes. Det har også været den besked, vi har givet, når der er nogle, der har spurgt os om, hvad vi kunne gøre de steder i landet, hvor man har sammenlagt døgnberedskabet. Det mener jeg er reel snak. Så der er overhovedet ikke nogen grund til at forsøge at give et indtryk af, at vi ligesom skulle have skiftet holdning undervejs i forløbet.

Men jeg vil da gerne sige til hr. Bjarne Laustsen, at det stadig væk er Det Konservative Folkepartis opfattelse, at vi selvfølgelig løbende skal være opmærksomme på, hvad vi kan gøre for at skabe de bedst tænkelige vilkår for politiet.

Jeg må blot over for hr. Bjarne Laustsen tilkendegive, at også i hr. Bjarne Laustsens eget parti var man – og jeg erindrer sådan set ikke hr. Bjarne Laustsens tilstedeværelse her i salen – da vi diskuterede politiets forhold og ressourcenaendelse, meget tilfreds med situationen. Der hørte jeg ikke nogen tilkendegivelser om, at situationen var så kritisk og kritisabel over for borgerne her i landet, at der var behov for at få tilført ekstra ressourcer. Tværtimod var der en glæde over, at den flerårsaftale, som Folketinget har indgået, rent faktisk skaber mere trykthed for borgerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Bortfaldet spørgsmål

Første næstformand (Svend Auken):

Spm. nr. S 1683, der er stillet til kulturministeren af hr. Peder Sass, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, lød således:

Spm. nr. S 1683

Til kulturministeren (11/4 2002) af:

Peder Sass (S):

»Er ministeren enig med den fremgangsmåde, som direktøren for Statens Museum for Kunst har anvendt ved at gennemføre nedskæringerne i 2002 frem for at have fordelt dem over de næste fire år?«

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel F 28:

Forespørgsel til finansministeren og indenrigs- og sundhedsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om de forestående kommuneforhandlinger?«

Af Kristen Touborg (SF) og Aage Frandsen (SF). (Forespørgslen anmeldt 28/2 2002. Fremme af forespørgslen vedtaget 13/3 2002).

Begrundelse

Aage Frandsen (SF):

Uanset at det er en tilbagevendende årlig begivenhed, at vi, forinden de kommunale forhandlinger går i gang, har et ønske om en sådan forespørgselsdebat, så mener vi, at det i år er særlig vigtigt, at Folketinget diskuterer det og hører regeringens bud, sådan at også regeringen kan høre, hvad Folketinget mener.

Det er særlig interessant, fordi vi er i en situation, hvor regeringen på den ene side har lovet borgerne noget, og dermed også giver kommunerne og amterne nogle penge, nemlig 0,5 mia. kr. til de gamle, som kommunerne skal have, og 1,5 mia. kr. til amterne, som skal gå til sygehuse. På den anden side ved vi, at regeringen med dens meget stramme udgiftsrammepolitik og med skattestoppet tager med den anden hånd. I

hvert fald får kommunerne mindre, end regeringen tager.

Derfor kan det være interessant for os at få en diskussion af de her ting og også få at vide, i hvilket omfang regeringen påtager sig ansvaret for, at kommunerne og amterne bliver nødt til at skære ned andre steder eller måske ligefrem de samme steder, sådan at man både får æren for det gode fra regeringens side og får ansvaret for det dårlige, som kommunerne bliver påtvunget.

Besvarelse

Finansministeren (Thor Pedersen):

Som det også fremgår af forespørgslen, er kommuneforhandlingerne jo ikke begyndt endnu. De politiske drøftelser indledes her i slutningen af maj måned, og det er derfor for tidligt at give konkrete bud på indholdet og på den samlede økonomi.

Men jeg kan oplyse, at regeringens ønsker er, at aftalerne skal sikre en forsvarlig økonomisk politik, der samtidig giver kommuner og amter et tilstrækkeligt råderum til at imødegå de udfordringer, som kommuner og amter står over for i de kommende år.

Samtidig er det regeringens udgangspunkt, at der i kommuner og amter løbende skal præsteres effektiviseringsgevinster, således at borgerne kan få mest mulig service for pengene.

Regeringen har fremlagt en strategi for den økonomiske politik frem mod år 2010. Strategien tager udgangspunkt i to hovedmålsætninger: For det første skattestoppet og for det andet, at der sker en fortsat afvikling af den offentlige gæld med henblik på at skabe plads til den stigning i udgiften til pension m.v., der vil være konsekvensen af det stigende antal ældre på lang sigt.

Kl. 17.00

Strategien indebærer, at der vil være plads til en stigning – og jeg gentager – en stigning i det offentlige forbrug på 0,7 pct. i 2003, 1 pct. i 2004 og 2005 og derefter 0,5 pct. om året. Det er lavere end tidligere år, men med hensyn til det, hr. Aage Frandsen sagde, vil jeg sige, at der altså er tale om, at det er en vækst. Man tager ikke en eneste krone fra hverken kommuner eller amter.

Regeringen selv vil forsøge at finde finansiering til en begyndende lempelse af indkomstskatten fra den 1. januar 2004, men råderummet for skattelettelse er betinget af, at en række krav til den økonomiske politik opfyldes. I tillæg til

den stramme styring af udgifterne er det lykkedes at realisere en stigning i beskæftigelsen, hvor målet jo er 87.000 personer mere i arbejde frem mod år 2010. Det skal ske ved både at mindske afgang fra arbejdsmarkedet og ved at flere, som i dag er på offentlig forsørgelse, kommer i arbejde.

Indsatsen for at få flere i arbejde er helt afgørende for det samlede finanspolitiske råderum. Dette er en opgave, der i høj grad påvirker kommunerne. Potentialet for en forøget erhvervsdeltagelse skal i høj grad findes i grupper, der er omfattet af den kommunale indsats, kontanthjælpsmodtagere, folk på ledighedsydelse m.v.

Regeringens udgangspunkt for forhandlingerne er derfor for det første at understøtte skattestoppet, dernæst at sikre en udvikling i de offentlige udgifter, der er i overensstemmelse med de overordnede målsætninger, og at sikre en fortsat effektivisering af driften til gavn for borgerne. I kommuneforhandlingerne vil det være en forudsætning, at kommunerne under ét og amterne under ét lever op til skattestoppet. Det vil regeringen sikre ved, at der i forhandlingerne sikres den fornødne finansiering til de udgifter, der indgås aftaler om, og at de aftaler, der indgås, vil blive overholdt.

Som sagt kan væksten i det samlede offentlige forbrug udgøre op til 0,7 pct. i 2003, men de stramme udgiftsrammer betyder ikke, at alle områder skal have samme udgiftsvækst. Nogle områder vil givetvis skulle prioriteres højere end andre, og denne prioritering skal både ske på det overordnede plan og lokalt.

Rammen for væksten i de offentlige udgifter i 2003 er lavere end i de foregående år, men det er dog vigtigt at understrege, at der også i 2003 er plads til en realvækst. Det ligger i kortene og beregningerne, at det svarer til ca. 4.000 flere offentligt ansatte, som jo i det væsentlige vil skulle finde beskæftigelse i kommuner eller i amter, så der er altså tale om en vækst, selv om den så er mindre end de 6.000, vi forventer her i år.

I den nuværende situation med en høj kapacitetsudnyttelse og en lav ledighed er det vigtigt at sikre en kontrolleret udgiftsudvikling i offentlige udgifter, for ellers er alternativet, at vi risikerer at sætte den økonomiske stabilitet over styr.

Regeringens udgangspunkt for aftaler om 2003 er de indgåede aftaler for 2002 korrigeret for de initiativer, der er igangsat på ældre- og sygehusområdet. Det vil sige, at man i den vækst selvfølgelig tillægger den halve milliard, der er

tilført til ældreområdet, og de halvanden milliard, der indføres i 2003, som muligvis ikke er brugt i 2002 af den bevilling, der er blevet givet til sundhedssiden.

I forlængelse heraf er det en forudsætning for regeringen, at kommuner og amter effektiviserer driften på lige fod med staten i de kommende år. En af hovedopgaverne bliver derfor at fokusere på, hvordan opgaverne kan løses bedre med de samme ressourcer. Derfor er det også helt afgørende, at regeringen jo har givet et tilsagn om at give flere frihedsgrader, men selvfølgelig også, at der dermed følger et ansvar for kommunalbestyrelserne og amtsrådene til at tænke nyt, prioritere de samlede udgifter og sikre, at de leverer de bedst mulige løsninger inden for de ressourcer, der er til rådighed.

Det er regeringens mål, at borgerne får mere frihed til at vælge. Regeringen vil derfor snarest offentliggøre et oplæg om velfærd og valgfrihed. Den øgede valgfrihed giver ikke i sig selv anledning til kommunale merudgifter. Princippet om, at kommunerne skal visitere til en given ydelse, vil blive fastholdt.

Hvis jeg skal opsummere aftalerne for det kommunale selvstyre for år 2003, som jeg kan se dem på nuværende tidspunkt, så vil det være skattestoppet for kommunerne og omkostningsbevidsthed, og til gengæld vil regeringen sikre, at der er plads til lokale løsninger og frihed til, at man i hver enkelt kommune og amt kan træffe lokale politiske beslutninger med færrest mulige statslige krav og regler om form og indhold.

Regeringen vil både i år og i de kommende år respektere det kommunale selvstyre og give plads til, at kommuner og amter finder de bedste løsninger. Men der er naturligvis tale om frihed under ansvar. Samarbejdet mellem regeringen og kommunerne kan bedst beskrives som en gensidig kontrakt, der stiller krav til begge parter.

Kl. 17.05

Det er udgangspunktet for forhandlingerne og samtidig også de udfordringer, vi står over for i de kommende måneder og år.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Som finansministeren netop har redegjort for, er det jo først og fremmest kommunernes og amternes økonomiske grundlag og den kommunale økonomis indpasning i den samlede økonomiske politik, der er genstand for de forhandlinger, der skal føres.

Det er jo helt naturligt, at der med den økonomiske tyngde, der ligger i kommuner og amter i så decentraliseret en samfundsmodel, som vi har valgt her i Danmark, så finder en samordning sted. Regeringen har i den forbindelse selv sagt også en interesse i, hvad der er det økonomiske udgangspunkt for forhandlingerne. Som det vil være bekendt, har gennemgangen af kommunernes og amternes budgetter for 2002 her vist, at budgetterne ikke overholder aftalerne for i år.

Derfor har regeringen sammen med de kommunale organisationer taget initiativ til, at alle kommuner og amter i dette lys gennemgår budgetterne for 2002. Det er en gennemgang, som er afsluttet, for så vidt angår amterne. For så vidt angår primærkommunerne, vil regeringen og Kommunernes Landsforening senere i fællesskab følge op på resultatet af overvejelserne vedrørende kommunernes udgiftsrammer for 2002.

At det arbejde er vigtigt, understreges af – som finansministeren også har nævnt – at aftaleforhandlingerne vil tage udgangspunkt i aftalegrundlaget for sidste år. Det understreger jo selv sagt behovet for, at kommuner og amter sørger for, at de reviderede 2002-budgetter overholdes.

Aftaleforhandlingerne handler såvel om indtægts- som om udgiftssiden. På indtægtssiden er det naturligt, at skattestoppet får en helt central placering i de kommende økonomiforhandlinger, som allerede understreget af finansministeren, og der er jo i øvrigt enighed med Kommunernes Landsforening om skattestoppets høje prioritet i de forestående forhandlinger.

Skattestoppet gælder for kommunerne under ét. Men der vil givetvis være kommuner, der har haft en mindre gunstig økonomisk udvikling, hvor det kan være tvingende nødvendigt at sætte skatten op. Heroverfor er der kommuner, der har konsolideret økonomien i tidligere år, og som vil kunne sænke skatten i 2003.

Puljen til vanskeligt stillede kommuner vil jo i et vist omfang kunne bidrage til at holde skatten i ro for de mindre gunstigt stillede kommuner, men der kan være behov for i forhandlingerne at drøfte nødvendigheden af, at velkonsoliderede kommuner sætter skatten ned. For jeg vil gerne understrege, som jeg har gjort det tidligere, at i regeringens optik er en unkladelse af at sætte skatten ned, hvis der er råderum til det, lige så alvorlig som at sætte skatten op, hvis der ikke er tvingende grunde til det.

For såvel udgifts- som indtægtssiden skal der til forhandlingerne foretages et økonomisk overslag. Afhængig af hvad det billede viser om kommunernes økonomiske grundlag forventes en drøftelse af kommunernes lånemuligheder i forbindelse med anlægsinvesteringer. Der har spørgsmålet om låneadgang jo sammen med bloktilskuddet været et af de faste punkter for drøftelserne i de tidligere års forhandlinger, og jeg forventer også, at det skal vurderes i år. De økonomiske overslag er dog ikke foretaget endnu, og størrelsen af eventuelle lånerammer kan derfor ikke nærmere konkretiseres på nuværende tidspunkt.

Forhandlingerne handler ikke bare om økonomiske vilkår for kommuner og amtskommuner, men jo også om udveksling af informationer og synspunkter på de forskellige opgaveområder. Her giver kommuneforhandlingerne bl.a. mulighed for at drøfte med de kommunale organisationer, hvilke mål der bør sættes for den service, som tilbydes landets borgere, og hvor indsatsen særlig skal koncentreres.

Jeg vil ikke her stå og forsøge at prognosticere, hvilke områder der især vil blive forhandlet om, men på det amtslige område er det dog ret oplagt, at sundhedsområdet vil indtage en central placering.

Den tidligere regerings 3-års-aftale om sundhedsvæsenets udvikling 2000-2002 udløber jo med indeværende år, og herudover skal der følges op på den nuværende regerings indsats over for ventetidsproblemerne, hele saltvandsindsprøjtningen på de 1½ mia. kr.

Andre vigtige spørgsmål på sundhedsområdet, som kunne fremdrages her, vil være sundhedsvæsenets strukturudvikling, en it-strategi for sundhedsvæsenet og en aftale om en fælles model for kvalitetsudvikling i sundhedsvæsenet.

Kl.17.10

Som finansministeren allerede har nævnt, ønsker regeringen at give flere frihedsgrader til kommunerne, frihed under ansvar, naturligvis, og det er jo i den forbindelse helt oplagt i de forestående forhandlinger at tage udgangspunkt i, hvor kommunerne og amterne selv kan foreslå frihedsgrad og regelforenkligning, hvor kommunerne og amterne selv efterspørger det værktøj, der skal til for at kunne håndtere den opgave inden for rammerne af den overordnede samfundsøkonomi at tilbyde borgerne en fornuftig service.

Det er jo også baggrunden for, at jeg den 10. januar sendte et såkaldt frihedsbrev til alle kommunalbestyrelser og amtsråd. Reaktionerne på frihedsbrevet er nu begyndt at komme. Det er min opfattelse på baggrund af de tilbagemeldinger, som jeg indtil videre har fået, at frihedsbrevet rent faktisk har sat en del tiltag i gang ude i mange kommuner og amtskommuner.

Jeg har i frihedsbrevet anført, at denne opgave jo er en løbende proces, men hvis der er forslag, der kræver lovændringer, så skal ministeriet have dem senest den 15. april 2002, hvis regeringen skal nå at fremsætte eventuelle lovforslag i næste folketingssamling. Den frist, den 15. april 2002, muliggør jo i øvrigt så også, at de bidrag, der måtte komme fra kommunerne, på forskellige måder kan indgå i de drøftelser, der skal føres med KL og Amtsrådsforeningen.

Jeg har allerede fået en del forslag tilsendt, og især her i de seneste dage i april er der modtaget mange forslag, mere end tusind, hvis man laver en hurtig optælling. Jeg tager så forbehold for, at nogle af forslagene godt kan være gengangere.

Mange kommuner har peget på mulighederne for i videre omfang at anvende digitalisering. Forslagene fra kommunalbestyrelserne og amtsrådene går også på administrative lettelser for borgerne, bl.a. hvordan digitalisering kan lette borgerne, når de skal i kontakt med det offentlige.

Forslagene spænder over et ganske bredt felt. Mange forslag er ganske udførligt beskrevet og begrundet, mens andre mere har karakter af programerklæringer. I øjeblikket arbejder ministeriet med at systematisere de mange indgåede svar og få et overblik over de indkomne forslag. Derfor kan der heller ikke på nuværende tidspunkt siges noget endeligt eller entydigt om, hvilke konkrete initiativer og ideer der vil blive iværksat og effektueret på baggrund af frihedsbrevet, men ved kommuneforhandlingerne vil der være mulighed for at udveksle synspunkter herom.

Jeg vil gerne tilkendegive, at jeg faktisk er positivt overrasket over den foretagsomhed og iderigdom, som frihedsbrevet har givet anledning til i landets kommuner. Det understreger regeringens bestræbelser på at give kommunerne flere redskaber til inden for de økonomiske rammer at tilbyde borgerne den bedst mulige service.

Afslutningsvis vil jeg nævne, at forhandlingerne naturligt overvejende drejer sig om aktuelle emner i relation til økonomi og opgaveløs-

ning. Men der foregår jo også for tiden et arbejde med mere strukturelle emner. Der vil bl.a. ved kommuneforhandlingerne kunne udveksles synspunkter om den kommende reform af det kommunale tilskuds- og udligningssystem, som jo skal udmøntes oven på Finansieringsudvalgets arbejde, der har deadline i det tidlige efterår, og der vil også kunne udveksles synspunkter om omlægning af budget- og regnskabssystemet med henblik på at gøre omkostningen ved at producere den enkelte velfærdsydelse mere synlig. Initiativer vedrørende servicestrategi og udfordringsret vil også kunne fremlægges.

Så alt i alt er der mange emner at tage fat på, og også jeg imødeser de forestående forhandlinger med kommunerne og amtskommunerne, som er ganske væsentlige i bestræbelserne på at forny og videreudvikle det danske samfund.

Forhandling

Aage Frandsen (SF):

Det er selvfølgelig klart, at der er grænser for, hvor meget regeringen på indeværende tidspunkt kan sige om, hvad forhandlingerne ender med, og jo heller ikke nødvendigvis kan sige, hvad regeringen vil spille ud med. Men jeg håber, at vi, inden vi er færdige i dag, er lidt kloge- re end det, der lå fra de to ministres side.

Jeg vil også godt sige indledningsvis, at man jo skal passe lidt på med tal, og at man godt kan fremstille det, som om der er flere penge at gøre godt med, men der er jo også nogle udgifter, der automatisk stiger, plus at der er skattestop. Så uanset finansministerens tal, hvor der stadig væk var et råderum, kan vi jo ikke komme uden om, at målt i kroner og øre er der altså nogle penge, som amter og kommuner mister.

Det kan godt være, at de 500 mio. kr., som man vil give til kommuner, lyder godt, men set i forhold til, hvor mange penge kommunerne bruger i det hele taget og i den forbindelse også, hvor mange der bruges til ældreområdet, så er disse 500 mio. kr. jo ikke alverden.

Kl. 17.15

Når man så tager i betragtning, at regeringen har meldt ud til kommunerne, at der er en budgetoverskridelse på 1 mia. kr., og at de skal se at få nedbragt den så meget som muligt – og selv om man ikke når hele milliarder i år, så går jeg ud fra, at det er regeringens mening, at man skal nå milliarder på sigt, det vil formentlig sige i

2003 – vil det sige, at man har givet 500 mio. kr., men man tager til gengæld 1 mia. kr.

Hvis man ser tilsvarende på det for amternes vedkommende, må det jo også være sådan, at uanset man giver 1,5 mia. kr., så henter man også nogle penge, og jeg har forstået, at det er godt og vel 250 mio. kr., man allerede har fået amterne til at skære ned, fordi det er noget, regeringen har forlangt i en forhandling. Hvis man ser på, hvad den tidligere regering gjorde på sigt, må man sige, at uanset man giver 1,5 mia. kr. et år til amterne til sygehusene, så vil det være mindre end det, den daværende regering gav til sygehusområdet i gennemsnit over de foregående 8-9 år. Så altså fremstillingen af, at man giver noget, i forhold til hvordan virkelighedens verden er, er ikke reel, fordi man altså tilsvarende tager nogle penge.

Regeringen har jo så valgt at prioritere sygehusområdet, ved at der er nogle bestemte sygdomme, hvor ventelisterne skal ned, og man har valgt at prioritere de gamles forhold. Det kan være udmærket, men det betyder jo så, at kommuner og amter må regne med, at der kommer nedskæringer på andre områder, for ellers hænger det jo ikke sammen. Amternes og kommunernes økonomi kan ikke hænge sammen.

I den forbindelse er det jo klart, at regeringens skattestop også kommer til at virke snærende på kommuners og amters muligheder. Man kan godt sige, som indenrigsministeren gør, at nu har de fået nogle frihedsgrader, men det er jo altså en frihed med en mere begrænset økonomi, plus at de er tvunget til nogle bestemte ting.

Det, vi ser for os, som også vores folk i kommunerne siger, er, at man vil se, at det går ud over boligbyggeriet, det er allerede meldt ud, nogle steder siger man, at det går ud over folkeskolen, til trods for at regeringen siger, det er noget, den prioriterer. Nogle steder siger man, at det klart vil gå ud over det sociale område, ikke mindst de socialt belastede unge, det vil måske gå ud over voldsramte kvinder, det vil gå ud over de psykisk syge.

På sundhedsområdet prioriterer man nogle bestemte ting, men der er så andre sygdomme, man kan risikere bliver skubbet hen, og der bliver så tale om ventelister. Der kan blive tale om, at det bliver de medicinske patienter, og der kan blive tale om, at det bliver de psykisk syge.

Så der er jo tale om en prioritering, hvor regeringen siger, at amter og kommuner skal gøre sådan og sådan, og det kan så risikere at gå ud

over andre områder. Derfor er det også interessant at se, at en række Venstreborgmestre, bl.a. i det sydjyske – det gjaldt borgmestrene i Sønderborg, Varde, Gram, Løgumkloster og Vejen – til JydskeVestkysten i weekenden enslydende siger, at det her ikke hænger sammen; det hænger ikke sammen i deres økonomi, fordi de er så presset i forvejen, at hvis de skal leve op til de her budgetrammer og skattestoppet, kan de ikke få det til at hænge sammen. Derfor siger de, at det går ud over en række af de ting, som de selv gerne vil prioritere.

Derfor er der nogle spørgsmål, jeg godt vil stille til regeringen: Er der en garanti for, at de 500 mio. kr., der skal gå til ældre, opleves som 500 mio. kr. ekstra på ældreområdet? Er der 500 mio. kr. mere til ældreområdet, når året er omme? Er der tilsvarende på sygdomsområdet 1,5 mia. kr. mere? Hvad sker der, hvis de ikke holder den ramme for skatten, som regeringen siger de skal holde? Og når indenrigsministeren siger, at det er lige så slemt ikke at sætte skatten ned, hvis man har råd til det, som det er, at gennemsnitsrammen ikke holdes, hvordan vil man så finde ud af det? Hvor vil regeringen have, at man skal spare?

Der synes jeg egentlig, at det er nødvendigt, at regeringen melder ud, ikke nødvendigvis i dag, men på et tidspunkt melder ud til amter og kommuner: Det er her, man kan spare. For når regeringen vil tage æren af de 500 mio. kr. og de 1,5 mia. kr., så skal den også tage ansvaret for det, som den tager med den anden hånd.

Kristian Jensen (V):

Igen i år har Folketinget bedt om en forespørgselsdebat om de kommende kommunalforhandlinger, hvilket er meget forståeligt, når man ser på, hvilken rolle og hvilken placering i samfundsökonomien og i vores hverdag, som henholdsvis kommuner og amter har.

Kl. 17.20

Men i lighed med tidligere er det jo begrænset, hvor detaljeret en sådan debat kan være, både fordi forhandlingerne ikke er begyndt, og fordi enhver af forhandlingsparterne må have retten til ikke at offentliggøre sine planer forud for forhandlingerne.

Ligesom tidligere, også under en anden regerings sammensætning, er det Venstres opfattelse, at regeringen skal have friheden til at forhandle og derefter søge det nødvendige flertal i Folketinget eller Finansudvalget, alt efter arten af aftalerne.

Når jeg så alligevel finder det både rimeligt og vigtigt, at vi tager denne her debat, så skyldes det, at kommuner og amter er utrolig vigtige i opbygningen af vores velfærdssamfund.

Det er til kommuner og amter, at borgerne først henvender sig, når de kommer i en situation, hvor de har brug for en hjælpende hånd. Det kommunale selvstyre er en vigtig del af vores demokratiske opbygning, og samtidig ligger tre fjerdedele af det offentlige forbrug hos kommuner og amter.

Aftalen om vækst i kommuners og amters budgetter har desværre ikke været overholdt tidligere, og det øger vigtigheden af, at regeringen nu står fast på, at de indgåede aftaler skal overholdes. Det gælder både indtægtssiden, hvor regeringens skattestop jo gælder for kommunerne set under ét, og ikke mindst udgiftssiden, hvor det er afgørende for at nå målet om en ansvarlig økonomisk udvikling, at der bliver styr på væksten i den offentlige sektor.

Jeg er godt klar over, at bl.a. SF ikke har bakket op om den plan for Danmarks økonomi frem til år 2010, som den tidligere regering lagde frem, men både den tidligere regering og den nuværende regering er enige om, at der er en maksimumsgrænse for væksten i det offentlige forbrug, hvis vi skal have en ansvarlig økonomisk udvikling.

Heldigvis har forståelsen for at holde styr på de offentlige udgifter bredt sig til kommuner og amter, hvor både KL og Amtsrådsforeningen sammen med finansministeren har bedt kommuner og amter om at gennemgå budgetterne, ikke for at vi skal hente pengene nede i statskassen, men for at kommunerne skal holde aftalen og gemme pengene til næste år, sådan at væksten i den offentlige sektor får et ansvarligt forløb.

Når de kommunale rammer er fastlagt med et skattestop på den ene side og et vigtigt krav om at holde styr på væksten i udgifter på den anden side, må kommunerne øge arbejdet med at få mere for pengene for at kunne møde de stigende forventninger fra borgerne.

I Venstre tror vi på, at den kommunale værktøjskasse skal gennemgås for at sikre, at kommunerne har det rigtige værktøj til at løse de kommunale udfordringer. Derfor er det glædeligt, at indenrigs- og sundhedsministeren har udstedt det omtalte kommunale frihedsbrev, hvor kommunerne opfordres til at komme med ideer og forslag til friere rammer og færre begrænsende regler.

Som ministeren nævnte, er der kommet mange og spændende forslag ind, og Venstre vil følge arbejdet tæt for at sikre, at flest muligt af ideerne bliver gennemført.

Ud over at give større frihedsgrader til kommuner og amter skal forhandlingerne gerne resultere i større frihedsgrader til borgerne. Der har længe været enighed om at uddelegere beslutningerne til det yderste bæredygtige led, men i alt for mange tilfælde er det blevet fortolket som en uddelegering til borgmesterens skrivebord og ikke til borgerne.

Venstre vil arbejde for, at det bliver den enkelte borger, der på langt flere områder får retten til at vælge frit, når han eller hun er visiteret til en kommunal serviceydelse. Ved at give den enkelte borger valget og ansvaret vil vi sikre, at systemerne retter sig efter borgernes ønsker, i stedet for at borgerne bliver underlagt systemerne.

Men selv om der nu snart kommer så at sige nye værktøjer til samlingen, så skal kommunerne og amterne fortsat være opmærksomme på de værktøjer, der allerede ligger. Jeg tænker her især på øget brug af udbud og udlicitering, som bør være en fast del af alle ansvarlige politikeres værktøjsskabe.

Kommunernes Landsforening har for knap et år siden udgivet en publikation med titlen »Fakta og tendenser – Udbud og udlicitering i kommunerne«. I den konkluderer der på side 13: »I omkring 50 pct. af udbuddene har kommunerne opnået besparelser«. Og videre: »Besparelserne kan ikke forklares gennem reduceret service og kvalitet«.

Det er vigtigt for mig at understrege, at vi ikke her i Folketingssalen skal begynde at beslutte for byrådene og amtsrådene, hvordan pengene konkret skal prioriteres. Jeg ved godt, det er nemt og fristende for mange folketingspolitikere at tage fat i enkeltsagerne, men hvis man, som vi gør i Venstre, tør tro på det kommunale selvstyre, så må vi også turde tro på, at det virkelig er de lokale by- og amtsråd, som bedst træffer beslutningerne inden for de rammer, vi i fællesskab lægger i kommuneforhandlingerne.

Jeg vil ikke forsøge at gætte på de konkrete områder, som de kommunale parter og regeringen skal lave aftaler på, men for Venstre er det vigtigt, at en aftale nås, så aftalesystemet kan fortsættes, og samtidig at alle parter er klar over, at en aftale kun indgås med det formål, at den også overholdes.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Såvel Venstres ordfører som indenrigsministeren talte meget om frihedsbrevet til kommunerne og det, at de nu skulle have flere frihedsgrader, og der er også talt meget om regelforenkligning. Jeg forstår simpelt hen ikke, hvordan det kan hænge sammen med de lovforslag, vi har behandlet tidligere, bl.a. på socialministerens område, hvor kommunerne skal tvinges til at udsende et Daells Varehus-katalog over private leverandører af ældrepleje, selv om der ikke er en eneste ældre i kommunen, der ønsker at benytte privatleverandører, og det, som indenrigsministeren har kaldt for udfordringsretten, som nogle af os andre kalder bureaukratipligten, for kommunerne, hvor de altså skal politisk behandle og bruge masser af tid, både embedsmandstid og politikertid, hver gang en privat giver tilbud på et stykke arbejde til en pris på 250.000 kr. eller derover.

Jeg forstår simpelt hen ikke, hvad det har at gøre med frihedsgrader for kommunerne, hvordan det, at kommunerne pålægges de her bureaukratipligter, kan være foreneligt med, at de får mere frihed.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Nu er det blevet tilkendegivet, at det er nøjagtig lige så slemt ikke at sætte skatten ned, hvis der er økonomisk råderum for det, som det er at sætte skatten op, hvis man står og mangler penge i kommunerne.

Derfor vil jeg godt spørge Venstres ordfører: Hvornår er der et tilstrækkeligt økonomisk råderum i en kommune, til at skatten kan sættes ned? Hvor stor skal kassebeholdningen være pr. indbygger, for at regeringen vil kræve, at det er nu, skatten skal sættes ned?

Så vil jeg også godt tilføje: Hvor hurtigt skal det ske? Hvor hurtigt skal den, om jeg så må sige, overskydende kassebeholdning bruges op? Skal det være det første år? Er det noget, man skal gøre over 2 år eller 3 år eller 4 år? Hvad er det egentlig for forestillinger, partiet Venstre gør sig på det her område?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hr. Kristian Jensen siger, at vi fra Folketingets side ikke skal bestemme, hvad man skal gøre i kommunerne. For at oversætte det: Vi skal ikke gøre os kloge på deres vegne.

Men jeg mener, at regeringen har bestemt, at der skal bruges nogle bestemte penge til de gamle, at der skal bruges nogle bestemte penge til sygehusene, at der skal være et skattestop. Så skal der i øvrigt være en udgiftsramme, som ikke må være højere end sådan og sådan, og hvis de i øvrigt får lidt for mange penge, så skal de sætte skatten ned. Altså det er da ikke meget kommunalt selvstyre. Det er da i virkeligheden »vi alene vide«.

Derfor vil jeg også spørge hr. Kristian Jensen, hvordan han forholder sig til to citater, som jeg nu vil bringe, af to Venstreborgmestre fra henholdsvis Sønderborg og Gram. Borgmesteren i Sønderborg siger: »Vi har allerede sparet utrolig meget. Overskridelserne skyldes det underlige dobbeltspil, når regeringen på den ene side forlanger, at kommunerne skal spare, og på den anden side opstiller nye krav«. Borgmesteren i Gram: »En kommune som Gram havde allerede et højt niveau på ældreområdet. Det bliver svært at gøre det bedre, og de 350.000 kr., vi får fra regeringens side til ældrepleje, gør ingen forskel. Tværtimod, vi skal spare endnu mere«.

Det er da fornuftige udtalelser fra et par partifæller til hr. Kristian Jensen.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Til fru Line Barfod vil jeg sige præcis det samme, som jeg sagde i min ordførertale, nemlig at i Venstre siger vi, at uddelegering til det yderste bæredygtige led også kan være uddelegering på den anden side af borgmesterens skrivebord, nemlig faktisk en uddelegering til borgerne, hvor det er borgerne, der får retten til at vælge. Det er det, der sker på ældreområdet, hvor vi siger, at det er så vigtigt, og det vil vi godt sikre, at det er borgerne selv, der vælger, hvem der skal levere ydelsen til dem, når de kommer i den situation, at de har behov for en hjælpende hånd.

Med hensyn til udfordringsretten er det jo sundt, at det bliver muligt at få kontrolleret, om det, man nu betaler i en kommune, også er den rigtige pris. Det er faktisk så store frihedsgrader, at selv om en kommune får et tilbud ind fra en virksomhed, der har en lavere pris end den, kommunen selv leverer til, ja, så kan den sige nej. Det er ikke nogen tvang, at man skal tage det laveste tilbud. Man skal bare give en forklaring på, hvorfor man har valgt anderledes.

Kl. 17.30

Til hr. Klaus Hækkerup: Jeg er sikker på, at hr. Klaus Hækkerup med sin store erfaring inden

for den kommunale verden godt ved, at der ikke er noget svar på det spørgsmål, hr. Klaus Hækkerup stiller. Man kan ikke sætte en formel op og sige, hvor stor en kassebeholdning skal være pr. indbygger, da det afhænger utrolig meget af, hvorledes den øvrige økonomi for kommunen ser ud. Hvorledes er den kortfristede gæld? Hvorledes er den langfristede gæld? Hvorledes er investeringsplanerne i kommunen?

Derfor er svaret til hr. Klaus Hækkerup, at det selvfølgelig må være et kik på den enkelte kommunes situation, der kan afgøre, om der er råderum eller ikke råderum og ikke noget teknisk opstillet forsøg på at sige, at når man har en kassebeholdning af en vis størrelse, ja, så skal man også sætte skatten ned.

Til hr. Aage Frandsen: Der er meget sund fornuft i, at vi har målrettet nogle penge til kommunerne, når der er et område, vi fra Folketingets side ønsker at hæve, i stedet for at vi bare øger forventningspresset og ikke sender pengene med ud i kommunerne. Denne regering har lovet, at hvis den kommer med krav til kommunerne, ønsker om nye opgaver, ja, så vil pengene også følge med.

Det er sådan, at der er grænser for væksten i den offentlige sektor. Det ved de økonomisk ansvarlige partier, der har sluttet op bag planen frem til år 2010, men blandt de partier hører SF desværre ikke.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det skal efter reglerne være et spørgsmål til hr. Kristian Jensen, men det kan godt være, det er ministeren, der overtager svaret af følgende spørgsmål om skattestoppet, hvor man siger, at kommunerne under ét skal holde skatten uændret. Det kan man så først få konstateret, om de har gjort, når alle kommuner har fastlagt deres skatteprocenter.

Nu kommer så spørgsmålet, og hr. Kristian Jensen må meget gerne høre godt efter: Hvis nu man forestiller sig, at kommunerne under ét ikke har overholdt skattestoppet, vil det så sige, at de kommuner, der har overholdt reglerne, nogle har måske endda sat skatten lidt ned, og nogle har holdt uændret skat, så skal være med til at betale for de 17 eller 37 kommuner, som har hævet skatten?

Det kunne jo siges ganske enkelt i dag uden nogen udenomssving eller lignende, om også de kommuner, der til punkt og prikke overholder de intentioner, regeringen har, og som jeg ikke er

helt uenig med den i, skal være med til at betale for de kommuner, som ikke overholder reglerne. Så enkelt er spørgsmålet og lad mig få et lige så præcist og enkelt svar.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Kristian Jensen talte om borgernes eget valg. Vi mener også, at borgerne skal have så stor indflydelse på beslutningerne som muligt, men vi tror ikke på, at regeringens forslag vil føre til andet end bureaukrati. Vi mener, at man hellere skulle give borgerne reel mulighed for indflydelse. Det er det stik modsatte, man gør, når man privatiserer og dermed forhindrer borgerne i at få indsigt i, hvad der foregår.

Så talte hr. Kristian Jensen og også indenrigsministeren en del om nye værktøjer, som kommunen skal have. Det er jo meget fint, at man giver kommunerne nogle nye værktøjer, men hvis man samtidig tager kommunernes penge, så de ikke har råd til at købe byggematerialer, så bliver der altså ikke bygget særlig meget.

Der bliver ikke mere hjemmehjælp til de ældre. Der bliver ikke bygget de skoler og sat de skoler i stand, der er behov for. Der bliver slet ikke bygget alle de nye boliger, der er et kæmpe behov for. Folk bliver i dag hjemløse, fordi der ikke er boliger nok.

Man kan ikke bygge, hvis man ikke har nogen penge, ligegyldigt hvor meget fint værktøj man så har i sin værktøjskasse, så jeg forstår simpelt hen ikke, hvordan det kan hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil da godt bede hr. Kristian Jensen om at redegøre for, hvad det er for nogle kriterier, der vil blive lagt til grund for de kommuner, som har så store kassebeholdninger, at regeringen forventer de skal kunne sætte skatten ned.

Hr. Kristian Jensen svarede mig, at man skal kigge på den enkelte kommune. Jamen sig mig engang: Er det her sådan et Wild West, hvor de, man synes godt om, ikke skal sætte skatten ned, mens de, man ikke synes godt om, skal blive tvunget til at sætte skatten ned? Er det sådan helt lovløshedens land, vi rider ud i under denne her regering, eller er der nogen rimelige objektive regler, nogle klare tilkendegivelser om, hvad man forventer af kommunerne? Den kommune ser sådan ud, så vi forventer, at den sætter skatten ned. De andre kan så ånde lettet op og

sige: Puha, der slap vi for at blive tvunget til at sætte skatten ned, for der er i forvejen en anstrengt kommunal økonomi.

Så jeg vil godt bede hr. Kristian Jensen om at svare på: Hvad er det for overvejelser, hvad er det for kriterier, der vil blive lagt til grund over for kommunerne, når de skal tvinges til at sætte skatten ned?

KL 17.35

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Der er jo op til flere af spørgerne, der tillægger mig nærmest profetiske evner, når de her i dag en måneds tid, inden forhandlingerne starter, beder mig om at fortælle, hvordan resultatet vil være, når forhandlingerne er sluttet. Både hr. Poul Nødgaard og hr. Klaus Hækkerup bad mig om at udtale mig om, hvordan tingene ville være, efter at de er forhandlet på plads med kommuner og amter.

Til hr. Poul Nødgaard: Det vil for Venstre være en klar forudsætning, at vi går efter at få lavet en aftale med kommuner og amter om, at skatten holdes i ro, og det er vores udgangspunkt, når aftalen indgås, at den også overholdes.

Skal der laves en mekanisme i det tilfælde, at aftalen ikke overholdes, er det klart, at den selvfølgelig også skal aftales med de kommunale parter. Derfor kan jeg ikke i dag svare hr. Poul Nødgaard på, hvorledes en sådan mekanisme vil se ud.

Ligeledes til hr. Klaus Hækkerup: I mit første svar til hr. Klaus Hækkerup skitserede jeg et par emner, som man sagtens kunne forestille sig kom ind i overvejelserne. Men jeg kan heller ikke her i dag sige, hvorledes forhandlingerne med kommuner og amter slutter. Jeg ville gerne. Jeg tror også, at både finansministeren, indenrigsministeren, KL og Amtsrådsforeningen ville være glade, hvis jeg kunne sige allerede nu, hvordan det sluttede. Det kan jeg ikke, og derfor kan jeg heller ikke sige præcist, hvorledes kriterierne vil være.

Til fru Line Barfod: Der er noget, fru Line Barfod fuldstændig har misforstået, når fru Line Barfod heroppefra kan sige, at nogen vil tage kommunernes penge. Der er ingen, der tager en eneste krone op af kommunernes kasser. Tværtimod beder vi dem om, at pengene ligger der lidt længere, at de udskyder forbruget, at de ikke bruger 1,3 mia. kr. mere end det, de har aftalt med den daværende regering sidste som-

mer, hvor kommunernes daværende formand sagde, at nu har vi fået alt, hvad vi overhovedet kan ønske os. Vi beder bare om, at man lader pengene blive i kassen, for i vores verdensbillede er der en grænse for væksten i den offentlige sektor, og derfor skal væksten begrænses for at få et rimeligt økonomisk ansvarligt forløb.

Det kan godt være, at der ikke er nogen grænse for væksten i den offentlige sektor i fru Line Barfods verden, og det kan sagtens tænkes, for vores verdensbillede er nok vidt forskellige.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det kan godt være, at hr. Kristian Jensen ikke kan svare på hr. Nødgaards og hr. Hækkerups spørgsmål, men jeg er ikke i tvivl om, at i forbindelse med kommuneforhandlingerne bliver finansministeren stillet over for spørgsmålet. Så jeg tror nok, regeringen skal øve sig lidt på, hvad den vil svare, for der er ikke tvivl om, at spørgsmålet også stilles i den forbindelse, for det er jo ret relevant.

Så vil jeg godt igen opholde mig lidt ved det – for at citere Sønderborgs Venstreborgmester – underlige dobbeltspil, for det er jo et dobbeltspil, at man siger, at man giver nogle penge – det sagde man i valgkampen, og man har bildt folk ind, at det er nogle penge, de får ude i kommunerne – og så tager man altså flere penge. Det kan godt være, hr. Kristian Jensen kan sige, at de ikke bliver taget, men de må ikke bruges til forbrug. Det er jo dér, regeringen siger, at den synes, at det og det skal prioriteres. Det var måske også i orden, hvis det var ekstra penge, men de skal spares et andet sted, og Sønderborgs borgmester siger jo, at han skal spare på ældreområdet, samtidig med at han skal bruge noget på ældreområdet. Netto kan det blive minus, plus at der så skal spares på helt andre områder.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg ønsker ikke at tillægge hr. Kristian Jensen nogen form for profetiske evner, medmindre det at udtale sig om Venstres politik kræver profetiske evner. Det, jeg spurgte om, var, hvad det var, Venstre forestillede sig at stille med af krav til kommuneforhandlingerne over for de kommuner, som man af en eller grund fandt havde økonomisk råderum til at sætte skatten ned.

Vi har en forespørgsel, hvis enkle tekst lyder: »Hvad kan regeringen oplyse om de forestående kommuneforhandlinger?« Og det må da være

muligt for Venstre, når de bebuder, at man vil gå efter de kommuner, der har økonomisk råderum, at kunne sige noget nærmere om, hvor stort et økonomisk råderum der skal være, for at man vil gå efter de kommuner, og hvordan man vil måle det. Man må da have en forestilling om, hvad for en politik man vil føre, når man nu signalerer, at det er det, man vil.

Kl. 17.40

Så det er hverken et spørgsmål om profeti, spådomme eller at se i krystalkuglen. Det er et spørgsmål om at sige, hvad det er, Venstre vil.

Spørgsmålet kan egentlig også formuleres: Ved vi overhovedet, hvor vi har Venstre i denne her sag?

Den fg. formand (Grete Schødt):

Fru Line Barfod for en kort bemærkning, og det er tredje og sidste i denne runde.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Man kan jo sige, at det var ærlig snak fra Venstres ordfører: Pengene skal blive i kommunkassen. Der skal ikke bruges flere penge på offentlig service. Væksten skal holdes i ro.

Jeg synes bare ikke helt, at det er det, man har sagt til vælgerne hverken før eller efter valget. Det, som jeg havde forstået på det, der blev sagt, og det, som de fleste af dem, jeg har mødt, har forstået, var, at der skulle bruges flere penge på ældrepleje. Der skulle bruges penge på at bygge boliger. Der skulle bruges flere penge på sygehuse.

Nu får vi altså det ærlige svar. Der kommer måske nok nogle flere værktøjer i værktøjsskassen, men de må ikke bruges til noget, for der må ikke købes nogen byggematerialer. Så der må ikke blive mere offentlig service. Tværtimod vil man i mange kommuner skulle skære ned på ældreplejen. Amterne kommer til at skulle skære ned nogle steder i sundhedsvæsenet.

Jeg forstår ikke helt, hvordan det, Venstre sagde både før valgkampen, og når de går ud og reklamerer for deres politik i dag, hænger sammen med det.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Til fru Line Barfod: Det er sådan, at den daværende regering fremlagde en plan, den kaldte »En holdbar fremtid, Danmark år 2010«. Der blev spurgte bredt, hvilke partier der bakkede den op. Det gjorde Venstre, det gjorde Det Kon-

servative Folkeparti, dengang gjorde Socialdemokratiet det også, nu kan vi så senere høre, om de stadig væk gør det, men en del af det var, at der er en grænse for væksten i den offentlige sektor. Ikke at der ikke skulle være nogen vækst, ikke at der ikke skulle være noget ekstra til de svage grupper, til de ældre, til bolig m.v., men at der skulle være en grænse for, hvor meget væksten skulle være, for ellers ville vi ikke have en ansvarlig økonomisk politik fremover.

Det, vi lever op til, det, vi beder kommunerne om at leve op til, det, vi såmænd bare de aftaler, der er, hvor der stadig væk også i de kommende år vil være en vækst i den offentlige sektor, hvor der også i de kommende år vil være flere offentligt ansatte, end der vil være i år, og som der var forrige år.

Til hr. Klaus Hækkerup: Jeg skulle næsten citere, hvad jeg sagde i min ordførertale, nemlig at det er enhver forhandlingsparts ret forud for forhandlinger ikke at lægge alle kortene frem på bordet, da det afhænger af en forhandling, og man er en rimelig svag forhandlingspart, hvis man på forhånd har vist alle sine ønsker.

Derfor er det en begrænsning i den her debat, vi har her, at man naturligvis ikke på forhånd kan lægge alt frem, da det vil svække den til enhver tid siddende regerings forhandlingsposition. Sådan er vilkårene i dag, ligesom de var, da hr. Klaus Hækkerups parti var i regering og også holdt sine kort måske endnu tættere til kroppen, end den nuværende regering gør.

Til hr. Aage Frandsen: Det er sådan, som jeg nævnte før, at Venstre har bakket op om »En holdbar fremtid, Danmark år 2010« i modsætning til hr. Aage Frandsens parti, og det betyder altså, at der er nogle ting, som man er nødt til at overholde, bl.a. en begrænsning i væksten i den offentlige sektor.

Hvis ikke man gør det, ja, så er man på vej væk fra hele det ansvarlige økonomiske set up, der ligger i planen. Vi beder blot om, at aftalerne overholdes, at kommunerne lever op til, at væksten ikke skal være for stor. Derfor beder vi jo om, ikke, som der blev sagt, at pengene tages, men at pengene gemmes, sådan at væksten i den offentlige sektor får et fornuftigt forløb og ikke et forløb, hvor den i et år er alt for voldsom, hvilket vil kræve en opbremsning i de kommende år.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg synes faktisk, at hr. Poul Nødgaard tidligere i debatten stillede et meget centralt spørgsmål, og derfor var jeg egentlig også lidt overrasket over, at det ikke blev fulgt op.

Nu forstod jeg på Venstres ordfører, hr. Kristian Jensen, at det indgreb, der i givet fald skal foretages, hvis ikke kommunerne holder aftalen fuldt ud, skal aftales med kommunen.

Det synes jeg er interessant, for finansministeren har på et spørgsmål her i salen tidligere sagt, at det troede han nok ikke var muligt.

Kl. 17.45

Jeg mener, jeg har hørt indenrigsministeren både på Kommunernes Landsforenings delegeretmøde og Amdtsrådsforeningens generalforsamling ganske præcist sige, at hvis det var sådan, at man konstaterede, at der var nogen former for stigning i skatten, så nedsatte man statskatten, og så tog man pengene fra kommunerne.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Kristian Jensen: Kan hr. Kristian Jensen garantere os, at hvis det er sådan, at der ikke er indgået en aftale, og at det er en del af aftalen om, hvordan man griber ind, så kommer der ikke noget indgreb? Kan hr. Kristian Jensen garantere det?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Til regeringens underlige dobbeltspil, for at bruge borgmesteren i Sønderborgs ord: Er det ikke rigtigt, at regeringen siger, at man godt nok giver nogle penge til kommunerne, men at man under alle omstændigheder tager dobbelt så mange, forstået på den måde, at de tages fra borgerens mulighed for service? Det kan godt være, at de ligger i en kommunekasse, men det har borgeren ikke megen glæde af.

Så når f.eks. borgmestrene i Sønderborg og Gram siger: Vi får godt nok nogle penge til de gamle, men de tager flere penge fra os, og det kan være, vi bliver nødt til at skære med hensyn til de gamle – er det så ikke rigtigt forstået for det første, at det kan være, at service i forhold til de gamle forringes, der er ingen garanti for andet, og for det andet: Er det ikke også givet, at servicen i det hele taget i kommunerne forringes, fordi man altså siger til kommunerne: Der er nogle penge, I ikke må bruge – fordi man tager og giver 500 mio. kr., og så siger man, at 1 mia. kr. skal gemmes væk?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Hr. Ole Stavvad og jeg må have to forskellige indgangsvinkler til det at indgå aftaler. Når jeg indgår en aftale – nærmest ligeegyldigt, hvem det er med – så indgår jeg aftalen med det formål, at aftalen overholdes og ud fra den forudsætning, at aftaler overholdes. Det kan godt være, det har været anderledes i den tidligere regerings tid, men jeg er ret sikker på, at den nuværende regering vil have det som udgangspunkt, at en indgået aftale også er en aftale, der overholdes.

Når man derfor forventer at indgå en aftale med kommunerne om, at skatten holdes i ro i kommunerne under ét, så er det også forventningen, at den aftale bliver overholdt. Dermed er det af mindre betydning og mindre interesse, hvilket arsenal der skulle være, såfremt aftalen ikke overholdes. Men jeg synes, det er ganske rimeligt, at en sådan drøftelse ville finde sted med kommunerne for at drøfte i fællesskab: Hvad er det så i givet fald, der kunne ske? Og derfor er det ikke muligt for mig endnu at sige, hvad der vil ske.

Til hr. Aage Frandsen: Såfremt regeringen vil holde fast i målsætningen om en stabil økonomisk vækst og dermed også, at der er en grænse for, hvor meget den offentlige sektor må stige, hvor stor væksten må være, så er det nødvendigt at bede kommunerne om at overholde de aftaler, de selv har indgået. Så er det ganske enkelt nødvendigt at bede kommunerne om at holde lidt igen med det forbrug, de har haft.

Det er vigtigt at tænke på, at da man lavede aftalen for knap et år siden, gik man ud og sagde: Det er en fremragende aftale, vi har fået alt det, vi ønskede. Man har altså fået alt det, man ønskede, plus at man i kommunerne alene har brugt 1,3 mia. kr. for meget. Så er det rimelig uansvarligt, hvis ikke man beder kommunerne om at gemme en del af det overforbrug.

Den nuværende regering har så været så fornuftig, at den har fundet en række overflødige råd og nævn, der kunne skæres væk for at spare i den offentlige sektor og kunne give nogle penge ud til kommunerne til at sørge for, at der bliver et løft i ældreplejen. Præcis hvad der er lovet før valget, bliver præcis gennemført her efter valget.

(Kort bemærkning).

Ole Stavvad (S):

Det er lidt svært med Venstres ordfører. Jeg spurgte sådan set bare til det svar, Venstres ord-

fører gav hr. Poul Nødgaard tidligere. Jeg tror, jeg fik skrevet ordret ned, da hr. Kristian Jensen sagde, at det skal aftales med de kommunale parter, hvordan den mekanisme skal se ud i forhold til indgrebet, og når jeg så spørger om den, så får jeg at vide, at den sådan set er ligeegyldig, og den behøver man sådan set ikke at interessere sig for, for når man laver en aftale, så holder man den nok.

Kl. 17.50

Jamen hvis nu vi ser på historien, så har vi siden 1980 i Kommunaludvalget fået bilag over samtlige aftaler, og hvordan det er gået. Der kan vi konstatere, at med 275 kommuner er det næsten umuligt at vide, når alle sidder samtidig. Og derfor har tidligere regeringer målt med centimetermål, fordi man har ladet sig påvirke af kendsgerningen.

Denne regering har ved indenrigsministeren, ved finansministeren meddelt, at man bruger millimetermål. Hvis det er sådan, at man ikke rammer præcist, så vil straffen falde prompte. Og derfor må man vel også kunne få oplyst af hr. Kristian Jensen, om det, han sagde tidligere i debatten, er noget, han vedstår, om det er det, der bliver mekanismen, om det bliver en del af aftalen som en forudsætning for, at man laver indgreb, eller om man tager alle under ét, også dem, der har overholdt alting.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Nu har både hr. Ole Stavvad og jeg en fortid i pengeinstitutverdenen. Hr. Ole Stavvad var, så vidt jeg ved, i en sparekasse, og jeg var i en bank, og det er måske derfor, hr. Ole Stavvad måler økonomi i meter, og jeg måler den i kroner og øre. Men lad nu det ligge.

Hvis det skal tjene til større afklaring, så vil jeg gerne præcisere, at man skal have en drøftelse med kommuner og amter om, hvorledes reduktionen skal være, såfremt kommuner og amter ikke kan leve op til, at skatten skal holdes i ro set under ét. Men det er en unaturlig indgangsvinkel at tro, at man ikke kan overholde de aftaler, man indgår.

Vi har sagt fra regeringspartierne og regeringens side, at kommer vi med forslag, der kræver større udgifter i kommunerne, ja, så vil finansieringen også følge med, og dermed har kommunerne og amterne et mere sikkert grundlag for, hvilken økonomi de har at klare sig under, hvilke budgetforudsætninger der er. Og derfor tror jeg på, at den aftale, der helt sikkert vil indgås,

vil være en aftale, der indeholder et skattestop set under ét og også vil være en aftale, som kommunerne både kan og vil overholde.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Ja, ikke engang noget så faktuel som min fortid har hr. Kristian Jensen særlig meget styr på. Jeg har orlov fra Privatbanken, Unibank, nu Norddea, på 23. år, og jeg tror, de ville blive kede af at høre, at de ikke blev anset af hr. Kristian Jensen for at være en bank. Men sådan kan man jo se.

Men det er jo meget sjovt, når vi diskuterer med Venstres ordfører, at det er sådan, at Venstres ordfører ikke engang vil vedstå det, ministeren har sagt. Indenrigsministeren har meget kontant og meget præcist over for 2.000 kommunalpolitikere i Aalborghallen til delegeretmødet sagt fuldstændig firkantet, at hvis det er sådan, at man ikke rammer skatten præcist, så vil statskatten blive sat ned og pengene taget fra kommunerne. Det findes på tryk. Det blev gentaget ikke mindre bombastisk på Amdrådsforeningens generalforsamling i Kolding nogle dage senere.

Nu står hr. Kristian Jensen så for en sniksnak. Kan vi ikke få at vide, hvor Venstre er i det her. Mit indtryk er, at Venstre betyder et eller andet i den regering, eller er det kun ministrene, der betyder noget? Hvor er Venstres folketingsgruppe?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Hr. Kristian Jensen gentager, at det er underligt – og det var rettet til hr. Ole Stavad – at have som udgangspunkt, at aftaler ikke overholdes. Venstres udgangspunkt er, at de overholdes.

Det er også Det Radikale Venstres udgangspunkt. Det var også SR-regeringens udgangspunkt, og det er jo også det, der er udgangspunktet, når en regering f.eks. indgår en aftale med KL, at så indgås aftalen jo først, når begge parter mener, at der er dækning for det, man er enig om skal ske det kommende år. Derfor er det ikke noget nyt, når Venstres ordfører siger, at regeringen vil sikre, at der er dækning for de aftaler, man indgår.

Sidste sommer hørte vi det også citeret af hr. Kristian Jensen, at KL's formand sagde, at kommunerne havde fået alt, hvad de ønskede. Til trods for det er der en overskridelse på 1,3 mia. kr., og det synes selv jeg er for meget. Så det er ikke det.

Spørgsmålet er, hvordan hr. Kristian Jensen og Venstre og regeringen kan sikre, at den aftale, som VK-regeringen indgår med KL, vil holde, når vi har oplevet, hvor vanskeligt det er for 275 kommuner at koordinere i en relativt kort periode. Og hvad er reaktionen efterfølgende?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Hvis jeg ikke husker helt forkert med hensyn til hr. Ole Stavads fortid, så startede han i Brovst Sparekasse. Nej? Men så kan jeg i hvert fald bare sige, at så er jeg lykkeligt uvidende om meget i hr. Ole Stavads fortid.

Så gentager jeg blot – og det er så besvarelsen af spørgsmålet – at jeg ikke har været til stede på hverken KL's eller Amdrådsforeningens generalforsamling, og det er min og Venstres indstilling, at en eventuel sanktion skal være drøftet med parterne, ligesom jeg sagde i mit svar på hr. Ole Stavads forrige spørgsmål.

Til fru Marianne Jelved: Jeg kan godt forstå, at også fru Marianne Jelved er overrasket over den overskridelse, der har været. Nu taler jeg måske ikke med de samme kommunalpolitikere som fru Marianne Jelved, men nogle af de kommunalpolitikere, jeg har talt med repræsenterende flere partier, har udtrykt en vis forundring over, at det nu lyder så skarpt fra regeringen, at indgåede aftaler også skal overholdes.

Jeg har jo ikke tidligere været til stede under forhandlingerne, og jeg ved ikke, hvad der er blevet sagt. Men jeg tror på, at en af de ting, som den nuværende regering og de nuværende regeringspartier kan gøre for at gøde jorden for, at indgåede aftaler bliver overholdt, er gentagne gange at understrege, at vi ikke vil acceptere de overskridelser, der er sket tidligere, at vi ikke vil acceptere, hvad der hvad angår indtægtssiden, men så sandelig også udgiftssiden tidligere har været af overskridelser.

Dermed håber jeg, at KL og regeringen og også Amdrådsforeningen vil komme frem til en række gode og fornuftige aftaler, som alle er enige om skal overholdes.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jamen det er jo ikke overraskende, og det vil Det Radikale Venstre støtte regeringen i, at regeringen vil understrege gang på gang – og jeg vil også gerne bidrage med at understrege det sam-

me, som jeg i øvrigt har gjort i mange år – at aftaler skal overholdes.

Det, der er interessant, er at få at vide, hvilke instrumenter den nye regering har, som har et parlamentarisk flertal til at underbygge det over for kommunerne. Hvad er det for et indgreb i det kommunale selvstyre? Det, der er problemet for kommunerne, er jo, og det tror jeg at Venstre er enig i, at der er lokale forhold, der gør, at man skal agere forskelligt.

Derfor må der være et vist råderum. Og det er det puslespil, der skal gå op til sidst. Det, der er vanskeligt for kommunerne, er, hvis den disciplin, de skal udvise, og som mange af dem udviser, ikke udvises af alle, men at alle bliver straffet i anførselstegn.

Jeg er faktisk på regeringens side i denne her sag. Derfor vil jeg gerne bidrage positivt, og derfor vil jeg gerne have hjælp til, hvordan jeg kan bidrage positivt og retfærdigt.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jeg vil gerne understrege, at jeg så sandelig også under fru Marianne Jelveds første indlæg havde den klare opfattelse, at fru Marianne Jelved er enig i, at indgåede aftaler skal overholdes, og at fru Marianne Jelved – måske ikke så overraskende for mig – også står på regeringens side i det her spørgsmål.

Jeg tror på, at en af de ting, der skal til, er en gentagen understregning af, at vi ikke accepterer de overskridelser, der har været tidligere, og at vi, netop som fru Marianne Jelved siger, finder en retfærdig løsningsmodel til at holde udgifter på det aftalte grundlag og holde indtægterne på det, som også bliver aftalt.

Der tror jeg, at fru Marianne Jelved har meget ret i, at man skal være fleksibel over for de forskellige kommuner, og jeg kan næsten beklage, at fru Marianne Jelved ikke fik hele min ordførertale med, for der var jeg inde på, at vi ikke herfra i Folketinget skal gå ud og bestemme for kommunerne, fordi vi dermed fratager dem muligheden for at netop tage hensyn til det kommunale selvstyre og det kommunale særkende.

Kl. 18.00

Klaus Hækkerup (S):

De sidste 8 års kommuneforhandlinger har drejet sig om en udbygning af velfærdsstaten.

Under de skiftende socialdemokratiske ledede regeringer i de sidste 8 år steg kommunernes udgifter, hvis vi ser bort fra prisstigninger og

nye opgaver, med 13,5 pct. og amtskommunerne med næsten 22 pct., altså en ganske voldsom udbygning. Men de forhandlinger, der antagelig skal begynde i maj måned mellem den nuværende regering og kommunerne, vil finde sted i skyggen af minimalstaten.

Alene regeringens skattestop vil lægge et pres på de økonomiske forhandlinger, og det, at vi pr. 1. januar næste år får adgang til at importere varer som spiritus og tobak i beskattet stand, vil jo lægge et pres på de statslige indtægter, og hvordan skal det kompenseres? Jeg vil godt sige, at vi i Socialdemokratiet er modstandere af, at det er kommunerne, der ved en reduktion af de statslige tilskud skal betale for skattestoppet og holde staten skadesløs for de manglende skatteindtægter. Vi har også lagt mærke til, at fastfrysningen af de kommunale ejendomsskatter ikke alene betyder, at man ikke har tillid til kommunerne og blander sig i det kommunale selvstyre, men at det også reducerer de kommunale indtægtskilder og de kommunale indtægtsmuligheder.

Så vil jeg godt sige, at jeg synes, det har været en underlig diskussion, vi har haft om, hvad der egentlig lå i det med kommuner med store kassebeholdninger og den tilkendegivelse, indenrigs- og sundhedsministeren kom med her fra talerstolen. Det er lige så alvorligt at have store kassebeholdninger og ikke sætte skatten ned, som det er at have små kassebeholdninger og sætte skatten op.

Regeringen arbejder med et forslag om, at kommunerne skal have lov til at sælge de kommunale elselskaber. Hvad bliver virkningerne af det, hvis vi tager en kommune som Gentofte? Antagelig at den får nogle milliarder kroner i kassen, og så er det, jeg spørger: Skal de milliarder kroner bruges til skattenedsættelser for borgerne i Gentofte Kommune? Og skal det så modregnes i den almindelige stigning? Det er jo fuldkommen rigtigt, som hr. Ole Stavad sagde, men som jeg forstår, det er svært at få en bekræftelse på, at indenrigs- og sundhedsministeren på Kommunernes Landsforenings repræsentantskabsmøde sagde, at hvis kommunerne under ét sætter skatten op, så det samlede skatteprovenu stiger, vil staten sætte den ned og reducere det kommunale bloktilskud tilsvarende.

Det kan godt ske, at det er et led i Venstres hemmelige politik, at Venstres ordfører ikke kunne bekræfte aftalen om, at man nu har fundet nye våben frem, men det er de tilkendegivelser, der hidtil er givet fra regeringen over for

kommunerne. Jeg vil godt sige, at vi finder i Socialdemokratiet, at det er fuldkommen urimeligt, hvis vi skal ende i den situation, at nogle kommuner skal reduceres i bloktilskud, fordi andre har set sig nødsaget til, har været tvunget til at sætte skatten op. Det er ikke bare den såkaldte mønsterkommune Farum, jeg tænker på her. Vi befinder os i en overgangsperiode for grundtaksmodellen, der meget vel kan give og tilsyneladende også har givet nogle kommuner vanskelige økonomiske problemer – så vanskelige, at hvis ikke regeringen kommer med en meget, meget stor pulje til de vanskeligt stillede kommuner, vil de blive tvunget ud i at sætte skatten op.

Det er selvfølgelig også uafklaret, hvilken opgavefordeling der skal lægges til grund for de kommunale forhandlinger. Regeringen har truet med at fjerne aktiveringen af bistandsklienter fra kommunerne, og vi har set et aftenskoleindgreb. Vi har set løfter fra regeringen om, at nu skal der ske en udvidelse af undervisningen i dansk, historie, matematik og fremmedsprog, tysk, fransk og engelsk. Hvordan skal det finansieres? For Socialdemokratiet er det vigtigt, at ingen kommuner på grund af den demografiske udvikling eller opgaveændringer bringes i en uforsvarlig økonomisk situation.

Kl. 18.05

Lad mig slutte af med at sige, at jeg synes, at det, der tegner sig for 2003, ser meget alvorligt ud for kommunerne. Vi har ligefrem hørt en række trusler over for amterne om, at de vil blive nedlagt, hvis de ikke makker ret over for en række trusler om indgreb over for kommunerne af forskellig art. Venstres ordfører har godt nok forsøgt at lægge røgslør over det i dag, men vi har ikke kunnet få afklaret, hvad regeringens udspil er, og hvad det er, kommunerne kan forvente. Der er reelt ingen besvarelse af den forespørgsel, som SF har rejst, nemlig grundlæggende og klare oplysninger om, hvad man kan forvente sig fra regeringens side i de kommende forhandlinger mellem regeringen og de kommunale organisationer om to tredjedele af den offentlige økonomi i Danmark, og det er ærlig talt for ringe.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Det er jo ganske pudsigt, at hr. Klaus Hækkerup siger, at med den linje, der nu er lagt for kommuneforhandlingerne, er vi på vej mod minimalstaten. Det er pudsigt, fordi den linje, der er

lagt, er den linje, som regeringen har arvet efter hr. Klaus Hækkerups parti, efter den tidligere regering og efter SR-regeringens plan »Danmark år 2010«.

Det, vi beder om, er, at væksten i den offentlige sektor faktisk bliver liggende på det niveau, som for et halvt år siden var hr. Klaus Hækkerups politik, nemlig at den frem til år 2005 skulle ligge på 1 pct. om året og derefter ½ pct. om året. Når vi nu beder kommunerne om at overholde den strategi, siger hr. Klaus Hækkerup, at det simpelt hen er umuligt, og at det er minimalstaten, vi er på vej imod.

Jeg vil spørge hr. Klaus Hækkerup: Har Socialdemokratiet smidt den økonomiske ansvarlighed over bord, og er Socialdemokratiet ikke længere enig i, at målsætningerne om en begrænsning af væksten i den offentlige sektor er en rigtig strategi? Bare to enkle spørgsmål til hr. Klaus Hækkerup.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Svaret på det første spørgsmål er et nej og på det andet et ja. Men det, der er forskellen mellem den politik, som den tidligere regering førte, og den, som den nuværende regering fører, er, at den tidligere regering sagde: Vi ønsker et uændret skattetryk i Danmark. Hvis nogle skatter falder på grund af udefra kommende forhold, må andre stige. Hvis nogle skatter stiger, må andre sættes ned, så vi ligger på et nogenlunde uændret niveau.

Det, som denne fællesregering mellem Venstre og De Konservative har valgt, er derimod at sige: Vi har et skattestop, ingen skat må stige i kroner og øre. Hvis udefra kommende begivenheder gør, at man mister skatteindtægter, kan man derfor ikke skaffe sig tilsvarende skatteindtægter på anden måde, og så er der kun én vej: at reducere de offentlige udgifter.

Jeg har forstået, at i hvert fald i de kommende 4 år kommer der en reduktion, en klar nedskæring af de offentlige udgifter. Det er en ret klar reduktion af velfærdsstaten, det er det første alvorlige skridt på vej til minimalstaten, og det er vi modstandere af.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Hr. Klaus Hækkerup burde ganske enkelt tale mod bedre vidende. Jeg nægter at tro, at hr. Klaus Hækkerup ikke har større indsigt i den

statslige og den kommunale økonomi end den, hr. Klaus Hækkerup netop gav udtryk for.

Hr. Klaus Hækkerup snakkede om skatterne og dermed indtægtssiden, men det, jeg stillede spørgsmål om, var udgiftssiden, altså væksten i det offentlige forbrug. Tidligere var det sådan, at Socialdemokratiet mente, at der skulle være en grænse for væksten i det offentlige forbrug på 1 pct. om året frem til år 2005 og derefter ½ pct. om året, og når vi nu beder om, at den grænse bliver overholdt, får vi at vide, at vi er på vej mod minimalstaten.

Men det her er ikke et spørgsmål om skattesiden, det er et spørgsmål om udgiftssiden. Mener Socialdemokratiet fortsat, at der skal være en grænse for væksten i det offentlige forbrug, og at den grænse skal være 1 pct. om året frem til år 2005 og ½ pct. videre frem? Mener hr. Klaus Hækkerup og Socialdemokratiet fortsat, at det, der var ansvarlig økonomisk politik for et halvt år siden, stadig er ansvarlig økonomisk politik? I så fald så hænger hr. Klaus Hækkerups argumentation slet ikke sammen.

Kl. 18.10

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Vores politik var, at vi ønskede grænser for væksten, og at indtægterne skulle være større end udgifterne, for at vi kunne afdrage den gæld, der blev opbygget i den tid, Poul Schlüter var statsminister i Danmark. Det var målsætningen for den tidligere regering, og det skulle ske i et ordentligt samfund med en ordentlig velfærdsstat, hvor vi kerede os om hinanden, og hvor indtægterne oversteg udgifterne.

Men det, der er politikken for denne regering, er at sige: Nu sænker og sænker og sænker og sænker vi niveauet, men vi fastholder forskellen mellem indtægter og udgifter, så vi fortsat kan afdrage på gælden. Her er der en krystalklar forskel mellem den politik, Venstre og De Konservative vil føre, og den, vi ønsker at føre. Vi ønsker at udbygge og fastholde velfærdssamfundet, Venstre og De Konservative ønsker at reducere velfærdssamfundet og gør det ved at indføre et skattestop, der vil tvinge udgifterne ned i takt med de manglende indtægter. Det er forskellen på vores økonomiske politik.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Kristian Jensen for den tredje og sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Nej, det er ikke sådan, at den nuværende regering ønsker at skære i de offentlige budgetter samlet set. Den har faktisk et ønske om, at der skal være en moderat vækst i de offentlige budgetter samlet set.

På trods af den skræmmekampagne, der har været ført af venstrefløjen i Folketingssalen, er det faktisk ikke sådan, at regeringen ønsker færre offentligt ansatte. Der er budgetteret med, at der i indeværende år er flere offentligt ansatte end sidste år, og der er budgetteret med, at der næste år er endnu flere offentligt ansatte, så det, der er sagen, er, at når vi forsøger at fastholde den ansvarlige økonomiske linje, som den tidligere regering havde og overdrog til den nuværende regering, farer Socialdemokratiet og hr. Klaus Hækkerup i harnisk og siger, at det er vejen til minimalstaten, og det kan ikke passe, og det er urimeligt. Men dermed bekræfter hr. Klaus Hækkerup det, vi frygtede, nemlig at Socialdemokratiet er på vild flugt fra deres tidligere politik og fra den ansvarlige linje om, at der skal være en grænse i væksten i den offentlige sektor. Dermed er de på vej væk fra deres egen plan »Danmark år 2010«.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg havde egentlig slet ikke tænkt mig, at jeg skulle tage ordet til hr. Hækkerups indlæg, men jeg finder mig faktisk ganske forårsaget til at gøre det, fordi hr. Hækkerup sagde noget om velfærdssamfundet: at den tidligere regering stod for et godt velfærdssamfund, og at den nuværende regering nærmest er ved at bombe velfærdssamfundet væk.

Ja, undskyld jeg spørger, men hvad er det for en gang sludder at komme her med fra Folketingets talerstol? Uanset om man kommer fra det ene eller det andet parti her i Folketinget, er alle optaget af, at vi har et godt dansk samfund med god velfærd for de ældre. Hvorfor har regeringen ellers givet 500 mio. kr. ekstra til hjemmehjælp i kommunerne? Det kunne den socialdemokratiske regering jo have sørget for, hvis den ønskede så megen velfærd, som hr. Hækkerup tilsyneladende fremstillede det som, og den tidligere regering kunne også have løst nogle problemer med sygehusenes ventelister. Men det gjorde man heller ikke spor ud af, og sådan kunne jeg blive ved. Men lad os nu lade være med at tage et stort mundhuggeri om det.

Jeg synes bare, det er uværdigt her fra Folketingets talerstol at beskyldte den nye regering for, at den er ved at bombe velfærdssamfundet, for det er der på ingen måde tale om. Regeringen kan i øvrigt forsvare sig selv, men når den ikke gør det, har jeg vel lov til at gå herop og i hvert fald forsvare den på dét punkt. I hvert fald sørger den finanslov, som Dansk Folkeparti har været med til at udarbejde sammen med regeringen, i høj grad for en god velfærd. Der kan ikke nævnes ét eneste eksempel på, at man har bombet velfærdssamfundet, men man har fjernet nogle af alle de overflødige råd og nævn, og hvad ved jeg, og det synes jeg er en lykke for Danmark og den danske befolkning.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Lad mig først sige til Venstres ordfører, at det her er et spørgsmål om penge, og når der ikke kommer penge i kassen, er man jo nødt til at reducere udgifterne, og derfor er det, som regeringen gør og kommer til at gøre, vil blive tvunget til at gøre, selvfølgelig at reducere de offentlige udgifter – medmindre man vil svigte ambitionen om at afdrage på gælden, og der er helt klart et råderum, ikke et betydeligt, men et godt råderum, som den tidligere regering opbyggede, inden man når dertil.

Det er fuldkommen ligesom med valgfriheden. Hvad hjælper al den snak, Venstre har om valgfrihed, hvis kommunerne ikke har nogen penge at vælge for, og hvad hjælper det, hvis borgerne ikke har nogen penge at vælge for? Der er en klar forskel mellem den økonomiske politik og den målsætning, vi ønsker opfyldt.

Kl. 18.15

Så vil jeg godt sige til hr. Poul Nødgaard, at jeg har ikke talt om at bombe velfærdssamfundet tilbage. Jeg har talt om, at vi år for år vil komme til at opleve en reduktion af de offentlige udgifter, og at det vil gå ud over velfærdssamfundet på den ene eller den anden måde.

Hr. Poul Nødgaard siger: Jamen vi er kommet med 500 mio. kr. ekstra til de ældre, og det har vi lavet en finanslovaftale om. Javel, men er Dansk Folkeparti ikke også ansvarlig for, at der skal tages 650 mio. kr. og lægges i kassen? Ærlig talt: Hvad er det for noget pølsesnak, Dansk Folkeparti står for? Man tager 650 mio. kr. fra kommunerne, og så giver man dem 500 mio. kr., og hvad er nettoresultatet? Man har taget 150 mio. kr. Det kan godt ske, at de 650 mio. kr. skal lægges i kassen, men at det er en reduktion af de

kommunale udgifter i forhold til det, der er budgetteret med, er der da overhovedet ingen tvivl om.

Lad mig tilføje én ting: Nu beskærer man uden videre puljer, og hvad er det for nogle puljer? En af dem skulle f.eks. bruges til at indrette vore jernbanestationer, så de gamle kunne færdes trygt med den kollektive trafik. En anden pulje, der er skåret væk, skulle bruges til at rydde op i gamle lossepladser, men er det da ikke også en del af et ordentligt velfærdssamfund, at man har et ordentligt miljø?

Sådan kan man tage den ene pulje efter den anden, som regeringen har skåret væk, hvilket på alle måder reducerer værdien og levevilkårene, værdien af at leve i et godt og ordentligt og rent samfund, som den tidligere regering havde lagt op til. Det er væk nu, det er der vist ingen der kan betvivle, for det kan der jo føres bevis for.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Inden surheden og bitterheden bliver alt for voldsom hos det nedslåede Socialdemokrati, skal jeg gøre opmærksom på – hvis ellers hr. Hækkerup har tid til at høre efter – at med hensyn til de 650 mio. kr., der tales om, skal vi så ikke lige repetere tallene, som de er?

Den tidligere regering indgik en aftale med kommunerne om et budget for 2002, og det er overskredet med 1,3 mia. kr. I øvrigt kan jeg ikke forstå, når de siger, at hvis de får 650 mio. kr., er det jo noget med kun det halve. Jeg synes da, det er en utrolig human behandling, for de 650 mio. kr. er jo kun halvdelen af det, kommunerne har overskredet med, så jeg synes ikke, man overhovedet har grund til at pibe i den sag.

Men jeg tror, hr. Hækkerup har et helt andet ærinde med at gå ind i debatten, og jeg vil vende tilbage til det med velfærdssamfundet. Hr. Hækkerup sagde, da han var heroppe sidste gang, at det ville komme skridt for skridt, men hvad er der i den nuværende finanslov, der har startet på at bombe velfærdssamfundet? Nævn mig ét eneste konkret eksempel, og så er det i hvert fald nede i småtingsafdelingen. På ældreområdet, for de syge, og sådan kunne jeg fortsætte, er der forbedring på forbedring, som hr. Hækkerups parti allerede kunne have bidraget til at lave, fordi man i de sidste 9 år har haft regeringsmagten her i landet.

Man giver kommunerne 500 mio. kr. med den ene hånd og tager 650 mio. kr. med den anden,

siger hr. Hækkerup. Nej, man skulle faktisk have taget 1,3 mia. kr. med den anden hånd, for jeg går ud fra, at den aftale, som den tidligere regering indgik med kommunerne, mente den noget med. Jeg går også ud fra, at man bakker den nuværende regering op i, at den aftale, man indgik, også skal overholdes. Jeg har i hvert fald ikke hørt andet, så jeg vil også tro, at selv om der havde siddet en socialdemokratisk finansminister og indenrigsminister, havde de også været efter kommunerne, fordi de ikke overholdt aftalen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Næh, jeg er såmænd ikke bitter over det, der er sket, det er bare en anden politik end den, jeg er tilhænger af, der er flertal for i Folketinget. Sådan har vælgerne fastsat det, og det er der ikke noget at gøre ved.

Så vil jeg også godt sige til det trick, hr. Poul Nødgaard nu igen bruger med at stå og sige, at jeg skulle have sagt, at velfærdssamfundet er bombet tilbage, at det har jeg aldrig sagt; det har jeg ikke givet udtryk for. Men det er klart nok for mig, at når man har en regering, der har en ambition om at have en forskel mellem sine indtægter og udgifter, sådan som vi også havde, og som vil bruge forskellen til at afdrage gælden, som vi også gjorde, og den regering binder sig til et skattestop, som reelt betyder en sænkning af skatteindtægterne, må udgifterne da også sænkes. Og når jeg så ser de områder, hvor denne regering har sænket udgifterne, er jeg uenig, for jeg synes, det er en række af de områder, der gør, at vores velfærdssamfund fungerer godt, og jeg er da bekymret for den udvikling, som det danske samfund står over for med den politik i løbet af de kommende 4 år.

Så spørger hr. Poul Nødgaard: Jamen hvorfor forbedrede Socialdemokratiet det så ikke ved de sidste forhandlinger med kommunerne? Hvis jeg husker ret, kunne selv Venstres ordfører citere formanden for KL for at sige efter forhandlingerne, at de havde fået, hvad de ville have, og så har den tidligere regering vel opfyldt alt, hvad den kunne i relation til kommunerne, på området. Det ville dog være en tosset regering, der sagde: Her, nu skal I endelig have noget mere, når kommunerne sagde, at nu havde de fået det, de ville. Godt nok var det en god regering, vi havde tidligere, men så god var den alligevel ikke.

Poul Nødgaard (DF):

I Dansk Folkeparti finder vi det meget positivt, at der hvert år foregår en forespørgselsdebat som denne forud for regeringernes forhandlinger med kommunerne og amterne. Det er bestemt en god ting.

Ved en debat som den i dag har partierne netop lejlighed til at signalere nogle holdninger på det kommunale område, og her må det ikke glemmes, at årsomsætningen i de danske kommuner og amtskommuner ligger et pænt stykke over 200 mia. kr. Selv om vi har kommunalt selvstyre, er der derfor ud fra en samfundsøkonomisk betragtning alligevel den største grund til, at også staten holder et vågent øje med både den kommunale og den amtskommunale økonomi.

Det bliver ligeledes interessant at se, om de kommunale regnskaber for 2001 er overholdt. Noget kunne måske tyde på, at de ikke helt er det, og ud over et problem på 1,3 mia. kr. fra år 2000 kan man altså træffe også at have et problem for år 2001, hvis det viser sig, når regnskaberne afsluttes i løbet af ganske få måneder, at budgetterne ikke holder stik. Jeg går ud fra, at det bliver et problem, vi så må beskæftige os med her i Folketinget.

Ved gennemførelsen af finansloven for år 2002 blev der, som det også kom frem tidligere i debatten, tilført hjemmehjælpsområdet 500 mio. kr. Disse midler tilgår nu de enkelte kommuner, og man må så håbe, at den enkelte kommune anvender de øgede midler til støtte til berettigede personer og ikke til nye administrative stillinger i hjemmeplejesystemet. Jeg har ladet mig fortælle, men man skal passe på, hvad man siger, at op imod halvdelen af pengene på hjemmehjælpsområdet bruges til administrative stillinger. Det er nok lidt overdrevet, så derfor vil jeg ikke hænge op på tallene, men der er i alle tilfælde en meget, meget omfattende administration inden for hjemmeplejeområdet.

Jeg nævner hjemmehjælpsområdet her, fordi jeg gerne vil understrege over for regeringen, at ligesom vi nu har ført øgede midler til hjemmehjælpsområdet og overfører de penge til kommunerne, må det være på samme måde, hvis regeringen finder på, at man på et eller andet område skal tilføre nogle ekstra ressourcer. Der tales f.eks. meget om folkeskolen i øjeblikket, den skal tilføres nogle ekstra midler, og hvis regeringen nu kræver, at der skal øgede timetal i det ene og det andet og det tredje fag, går jeg ud fra, at regeringen på præcis samme måde, som den

har gjort på hjemmehjælpsområdet, tilføjer kommunerne disse penge. Jeg går nemlig ud fra, at de nuværende bloktilskud er fastlagt ud fra de præcise regler, der er for børnenes skolegang p.t.

Jeg må sige til regeringen, at jeg misunder ikke regeringen. Det bliver ikke lette forhandlinger, den står overfor. Men hovedsigtet med uændret skat, som regeringen har lagt op til, er vi bestemt ikke uenige med regeringen i. Vi synes, at personskattetrykket er af en sådan størrelse, at man godt kan være bekendt at sige, som regeringen også har gjort, at nu må den fest stoppe.

Jeg har tidligere været inde på, og jeg vil godt gentage det her i min ordførertale, at skatterne under ét ikke må stige. Det kan vi i realiteten først sige noget bestemt om, når vi når hen i slutningen af 2002, hvor beskatningsprocenterne fastsættes, og her vil jeg ikke gentage, at det bliver utrolig spændende, for jeg tror, der er mange kommuner, der har en noget skrøbelig økonomi; det skal jeg ikke lægge skjul på. Der kan godt være kommuner, måske endda en hel del, der kommer til at forhøje skatten, og selv om regeringen har håb om, at de kommuner, der har midler til det, måske vil nedsætte skatten med 0,1-0,3 pct., er det jo ikke hundrede procent sikkert, de gør det, for de lever jo også i en tid, hvor de måske godt vil konsolidere sig. Men o.k., vi venter og ser, hvordan det udvikler sig.

Til sidst vil jeg godt lige sige om indenrigsministerens frihedsbrev, der er udsendt til kommunerne, at Dansk Folkeparti har både håb og tro og også fast overbevisning om, at ministeren, når han sammen med sin stab af embedsfolk har set på de forslag, der er kommet ind, også vil gribe til handling, så det ikke bare er noget, der kommer til at ligge i en skrivebordsskuffe. Hvis der er nogle af de ting, der kræver lovændringer, går jeg ud fra, at ministeren er den første til at springe i Folketinget og få de lovændringer gennemført, så kommunerne kan få en lempeligere måde at administrere nogle ting på.

Kl. 18.25

Vi havde engang noget, der hed frikommuner og frikommuneforsøg; det skal vi ikke diskutere nu, men jeg synes, det havde en meget tung gang på jorden. Det var sådan, at når kommunerne kom med nogle gode ønsker, løb de stort set altid mange gange ind i en betonnur i de forskellige ministerier, fordi man nu engang var vant til at administrere på den og den måde, og det ville man gerne blive ved med. Men jeg håber, at indenrigsministeren har både mod og

mandshjerte til at få gennemført de ting, og det er jeg sikker på at han også vil.

Så vil jeg i øvrigt sige, at ud fra en samfundsøkonomisk betragtning synes jeg, at regeringen må gå til forhandlingerne med de kommunale parter med håbet og troen og overbevisningen om, at de også vil bidrage til at vise det samfundssind, der skal til, for man må altså ikke glemme én ting: hvad der omsættes af penge i amter og kommuner er altså ikke småpenge efterhånden, og derfor har jeg fuld respekt for, at regeringen ligesom den tidligere vil have indflydelse på, i hvilken retning den økonomiske udvikling går i vore kommuner og amtskommuner.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hr. Poul Nødgaard sagde, at der var givet 500 mio. kr. til hjemmehjælpen, men hvordan har hr. Poul Nødgaard nogen garanti for, at hjemmehjælpen bliver forbedret med 500 mio. kr.?

Jeg citerede tidligere, og jeg vil gerne gøre det igen, Venstreborgmesteren i Gram, der siger: En kommune som Gram har allerede et højt niveau på ældreområdet. Det bliver svært at gøre det bedre, og de 350.000 kr. – det er mange penge – vi får fra regeringen til ældreplejen, gør ingen forskel, tværtimod. Vi skal spare endnu mere. »Endnu mere« er jo de 1,3 mia. kr., og når tallet 650 mio. kr. kører i luften, er det, fordi man skønner halvdelen det ene år og halvdelen det andet år. Det giver 1,3 mia. kr.

Punkt 1: Hvilken garanti har man for, at ældreplejen, hjemmehjælpen bliver bedre, og at pengene går til det? Punkt 2: Hvilken garanti har man for, at pengene ikke rammer nogle af de områder, som Dansk Folkeparti går rundt og siger, det er så vigtigt at satse på? F.eks. har hr. Nødgaard stemt for en folkeoplysningslov, som indebærer, at pensionisterne nu skal betale det dobbelte for folkeoplysning, og så siger man, at det kan kommunerne give nogle penge til. Men har de penge til det?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg synes, der var en meget, meget ubehagelig tone i hr. Poul Nødgaards indlæg. Hr. Poul Nødgaard sagde, at hvis kommunerne bruger mere end budgetteret i 2001 – og det får vi jo snart at vide, sagde hr. Poul Nødgaard – er det noget, vi må se på i Folketinget. Betyder det, at de nyttil-

trådte kommunalbestyrelser nu skal hæfte for det, de gamle har gjort?

Jeg vil godt spørge hr. Poul Nødgaard: Hvad lå der egentlig i den trussel, der blev fremsat fra Dansk Folkepartis side? Hvad er det, Dansk Folkeparti forestiller sig vi skal gøre, hvis det viser sig, at kommunernes udgifter i 2001 var større end budgetteret? Hvad er det så, Dansk Folkeparti vil, hvad var det egentlig, hr. Poul Nødgaard sagde her? Det vil jeg meget gerne bede om en uddybende forklaring på.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det lykkedes mod sædvane hr. Poul Nødgaard at provokere mig.

Tø ting: Hr. Poul Nødgaard kritiserede før i korte bemærkninger, at den tidligere regering ikke havde gjort noget ved ventelisterne eller ældreområdet, og at den tidligere regering bare kunne have gjort det, og hr. Kristian Jensen var på talerstolen for at sige, at kommuner og amter ikke har overholdt aftalerne og altså har brugt for mange penge. Det har i øvrigt været noget af det, vi er blevet kritiseret for gennem årene, da Venstre var i opposition, og jeg var på sin vis enig i kritikken, hvilket jeg også har givet udtryk for på de pågældende tidspunkter.

Mit spørgsmål er ganske enkelt: Hvordan kan hr. Poul Nødgaard få de to ting til at hænge sammen? Den tidligere regering har ikke gjort noget som helst, og kommuner og amter har ikke overholdt nogen som helst aftaler de tidligere år.

Kl. 18.30

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Man må hellere starte i den rigtige rækkefølge.

Til hr. Aage Frandsen med hensyn til de 500 mio. kr. til hjemmehjælp: Jeg ved egentlig ikke, hvad hr. Aage Frandsen vil med spørgsmålet, for jeg er stolt over, at vores parti har været med til at tilføre det. Det er jo ikke alene for år 2002; det er for årene fremover, man forhøjer niveauet på hjemmehjælpsområdet.

Så jeg bliver nødt til at bede om nogle uddybende spørgsmål om, hvad det er, SF har imod, at vi har tilført det til område. Det kunne SF, da de sad med magten over den tidligere socialdemokratiske ledede regering, have gjort så let som ingenting. Det parti styrede jo stort set den socialdemokratiske-radikale regering.

Jeg vil sige til hr. Klaus Hækkerup, at jeg ikke kan forstå – jeg skrev det ned – at hr. Hækkerup sagde, at jeg havde brugt en ubehagelig tone.

Med hensyn til år 2001 bragte jeg det frem, fordi jeg har set regnskaber for 2-3 kommuner, hvor det ikke ser alt for rosenrødt ud, og det siger mig et eller andet om, at hvis det nu er ligesådan for en lang række andre kommuner, at billedet ikke er det bedste, så er det jo klart, at når regnskaberne for 2001 samlet foreligger og vi kan se, at det er galt for år 2002, ja, så bliver det sikkert også galt for år 2003, og så dannes der sådan en præcedens i kommunerne for: Nå, men det bliver nok nogenlunde accepteret med en overskridelse på 1 mia. eller mellem 1 mia. og 2 mia. kr.

Jeg synes, at hr. Hækkerup og hans parti ville gøre klogt i at gå op og at støtte det indgreb, som den nuværende regering er på vej med over for kommunerne med hensyn til år 2002, hvor det var hr. Klaus Hækkerups regering, der fik aftalen på plads. Jeg har ikke hørt, at hr. Hækkerup har undsagt det, og jeg har heller ikke hørt, at han har sagt, at det var en god idé.

Fru Marianne Jelveds betragtninger anser jeg nærmest for lidt sure bemærkninger om, at man nu tilsyneladende i den nye regering vil søge at løse ventelisteproblemerne. Det synes jeg da er en glimrende ting. Jeg mener ikke – ja, dér må Venstre og De Konservative svare for sig selv – at Venstre og De Konservative, da de var i opposition, har modarbejdet, at man skulle løse ventelisteproblemerne. Danmarks største problem er og bliver ventelisteproblemerne på sygehuse. Og hvad det koster for arbejdspladserne, at folk må vente i uger og måneder på at komme ind! Det skulle fru Jelved som tidligere økonomiminister sætte sig hen og regne lidt på.

Den fg. formand (Grete Schødt's):

Hr. Aage Frandsen for en kort bemærkning. Derefter har jeg hr. Klaus Hækkerup og derefter fru Marianne Jelved.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Først vil jeg godt rette en åbenlys misforståelse: Det var ikke SF, der styrede den regering, som vi havde indtil november. Hvis det var os, der havde gjort det, havde det set anderledes ud; vi mener, at det ville have været bedre.

Jeg ved ikke rigtig, om hr. Nødgaard mener, han i øjeblikket styrer den nuværende regering. Mit indtryk er, at en gang imellem bliver Dansk

Folkeparti lidt snydt – jeg har tidligere tilbudt hr. Thulesen Dahl lidt vejledning i, hvordan man som samarbejdende opposition skal prøve at gøre det i forhold til regeringen – for Dansk Folkeparti har ingen garanti for, at de 500 mio. kr., som man siger man vil afsætte til ældreområdet, reelt går til ældreområdet.

Kommunerne kan godt skære i ældreområdet. Som borgmesteren i Gram, borgmesteren i Sønderborg osv. har sagt, har de sådan set nået et niveau på ældreområdet, som de synes er i orden. I Gram får de 350.000 kr. Det er jo ikke mange penge, synes jeg. Der bliver ikke mange ekstra hjemmehjælpere for det. Så det er ingenting, siger de. Plus at de er nødt til at spare, fordi de skal hente 1,3 mia. kr. i 2002-2003, og det holder sig i gennemsnit i årene, og det vil sige, at man jo henter det dobbelte af, hvad hr. Nødgaard tror han har afleveret. Og der er ingen garanti for, at de gamle får en krone ud af det, for så meget diktat er der ikke i det; det er anderledes på sygehusområdet, men det er der ikke her.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg kan da starte med at konstatere, at hr. Poul Nødgaard faktisk er ganske fantasifuld. Forestillingen om, at det var SF, der styrede SR-regeringen, er da et godt udtryk for en udmærket fantasi.

Til forestillingen om, at der er en række kommuner – nogle kommuner eller måske alle, forstod jeg nærmest – der har brugt mere end budgetteret et år og mere det næste år, og at det var sådan noget vanedannende, så kommunerne ligesom kom ind i sådan en livsstil med konstant at bruge mere end budgetteret, vil jeg sige, at det synes jeg også nok, jeg må henregne til fantasifuldheden hos hr. Poul Nødgaard.

Kl. 18.35

Men det var ikke svar på mit spørgsmål til hr. Poul Nødgaard, nemlig: Hvad er det, Dansk Folkeparti forestiller sig, der skal foretages af indgreb over for kommunerne, hvis det viser sig, når man får gjort regnskaberne for 2001 op, at der er brugt mere end budgetteret? Hvad er det for indgreb, Dansk Folkeparti ønsker at foretage?

Hvis hr. Poul Nødgaard i sin fantasi også forestiller sig, at det er penge, kommunerne har brugt til rødvin og sportsanlæg, tror jeg, hr. Poul Nødgaard tager fejl. Hvis man skal ud og skære i de kommuner, og det er det, hr. Poul Nødgaard lægger op til, så går det ud over de store service-

områder, som også er dér, hvor vi har udgifterne, herunder hjemmeplejen. Så jeg vil godt spørge: Hvad er det egentlig, Dansk Folkeparti forestiller sig her?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

I virkeligheden er hr. Poul Nødgaard alt for beskeden, for sandheden er jo, at Dansk Folkeparti sidder på en kolossal magt lige nu. Det ved De Radikale alt om. Det er Dansk Folkeparti, der afgør, hvad regeringen kan og ikke kan, så længe regeringen vælger at lave politik sammen med Dansk Folkeparti. Og det skal Dansk Folkeparti da bare være glad for. Der er virkelig ansvar, og der er virkelig mange kommuner, der kan gå hen til Dansk Folkeparti og sige: Se, hvad I har gjort eller ikke har gjort. Så held og lykke med det.

Der er jo ingen sammenhæng, vil jeg gerne sige til hr. Poul Nødgaard, imellem at sige for det første, at kommunerne skal overholde aftalerne – det har de ikke gjort de tidligere år; der er forbruget faktisk steget, nogle gange 2-3 pct., fra år til år, især hos amterne – og så i samme åndedrag at skose den tidligere SR-regering for ikke at have gjort noget som helst for sygehussektoren eller ældreområdet eller børneområdet eller noget som helst. Hvor i alverden er de penge gået hen?

Det er såmænd bare en lille smule sammenhæng i det, der bliver sagt, jeg efterlyser.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg er selvfølgelig ikke enig med hr. Aage Frandsen. Hr. Frandsen fremstillede det, som om SF overhovedet ikke havde nogen indflydelse på den tidligere regering. Det er bestemt ikke den erfaring, jeg har haft i de år, jeg har fulgt SF, der har været støtteparti for SR-regeringen. Jeg skal nok lade være at stå og opremse alle de eksempler, der har været, hvor SF har styret udviklingen. Jeg takker selvfølgelig for det tilbud, hr. Aage Frandsen har givet om at yde vejledning med hensyn til at indtage den rolle, vi nu har, men jeg tror nok, vi selv finder ud af det.

Det, der skal besvares, er jo så med hensyn til, at der ingen garanti er for, at de 500 mio. kr., der ender ude i kommunerne, også bliver brugt til hjemmehjælp. Jeg vil både håbe og tro på, at de kommunalbestyrelser, der er rundtomkring, har forstået, at de penge altså skal bruges til ansigt til ansigt-arbejde og ikke, som jeg sagde i mit

ordførerindlæg, til nye administrative stillinger. Det tror jeg nu nok at vores kommunalpolitikere skal sørge for.

Jeg går da også ud fra – jeg ved det ikke, jeg har ikke spurgt indenrigsministeren om det, eller hvem der nu sender de 500 mio. kr. ud i løbet af året – at der ligesom på sygehusområdet, hvor der er meget specifikke regler for, hvordan man kan få udløst nogle af pengene til venteliste-problematikken, også på en eller anden måde sker en vejledning til kommunerne i anvendelsen af de her penge.

Hr. Aage Frandsen fremstillede det nærmest, som om kommunerne, når de modtager de penge, godt kan sætte et vejarbejde i gang for pengene. Det vil jeg altså advare imod, og det vil jeg næppe tro nogen ansvarlige kommunalpolitikere vil gøre. Jeg har tiltro til, at de, der er valgt ude i kommunerne, også ser i øjnene, at når pengene ankommer, er de parat til at bruge dem til bedre hjemmehjælp. Det er vi i hvert fald i den kommune, jeg kommer fra, og hvor jeg selv er medlem af socialudvalget og dermed også byrådet.

Hr. Hækkerup presser mig for, hvad der skal ske med kommunerne, hvis nu deres regnskaber for 2001 også viser en overskridelse. Det spørgsmål vil jeg overhovedet ikke besvare. Det må være et rent regeringsanliggende, om der skal ske noget, og vi må afvente og se, om det overhovedet skulle ske. Jeg har i hvert fald set 2-3 kommunale regnskaber for 2001, og hvis alle landets regnskaber ser sådan ud, ser det bestemt ikke godt ud. Men det er jo også en ting, der mere eller mindre går tilbage til, at den tidligere regering måske ikke har – nu kan jeg egentlig ikke lide udtrykket – svunget pisen nok over kommunerne og sagt, at de her aftaler altså er noget, der skal holdes.

Kl. 18.40

Jeg er glad for fru Marianne Jelveds opfattelse af, at Dansk Folkeparti har fået stor indflydelse. Det er ikke en indflydelse, vi vil misbruge på nogen måde, men det er klart, at når vi er kommet i den situation, vi er, vil vi selvfølgelig, lige så vel som Det Radikale Venstre i mange år har haft en afgørende indflydelse i dansk politik, også søge at udnytte den indflydelse, om ikke til det yderste.

Jeg synes, det er helt forkert, når fru Marianne Jelved siger, at jeg har skoset den tidligere regering. Det vil jeg godt have mig frabedt; det har jeg ikke gjort. Jeg har bare sagt, at den tidligere regering måske godt kunne have løst nogle af de

problemer, som de skælder den nuværende regering ud for. Se bare alle de beslutningsforslag, der stilles om alverdens ting i øjeblikket, og som man med stor lethed kunne have løst selv.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Så er det hr. Aage Frandsen for en kort bemærkning, og det er tredje gang.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Lige til en præcisering: Hr. Nødgaard brugte udtrykket, at SF bestemte. Det gjorde vi sandelig ikke; vi havde da en vis indflydelse. Og vi kan da se, at noget af det, vi har været med til at bygge op igennem nogle år, tog 7-8-9 år. Det tog hundrede dage at fjerne en masse af det. Det er hårdt arbejde at have indflydelse, må jeg indrømme. Men vi har haft indflydelse – selvfølgelig.

Men jeg vil altså sige til hr. Nødgaard – og det er derfor, hr. Nødgaard altså lige skulle have taget en sludder med mig eller en anden: Der er ingen garanti for, at der bliver en forbedring på hjemmehjælpen, ingen! Det kan godt være, de siger, at de 500 mio. kr. og de 350.000 kr. af dem nede i Gram er gået til hjemmehjælpen, og så kan det være, de skærer et andet sted. Jeg vil godt have indenrigsministeren til at bekræfte, at sådan kan man godt forestille sig det. Det er ikke sikkert, det er regeringens mening, men det kan godt være, at det går sådan.

Jeg vil godt sige til hr. Nødgaard, at det er en helt anden model, der er på sygehusene, det er en helt anden model, for der er der virkelig styring. Der ser vi centralismen fra regeringens side, som jo generelt er meget centralistisk. Men på hjemmehjælpen er der ingen garanti. Og der må man nok sige, at Dansk Folkeparti er, skal vi sige sådan, blevet lidt snydt på det punkt. Og så har jeg sagt det, sådan som man siger i Jylland – i København ville man sige noget helt andet. Der er ingen sikkerhed for noget som helst på hjemmehjælpsområdet.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg bliver da nødt til at spørge hr. Poul Nødgaard: Hvad var det, hr. Poul Nødgaard mente med at stå heroppe og sige, at der var brugt for meget i 2001 i kommunerne, og når jeg så spørger hr. Poul Nødgaard om, hvad det er for forestillinger, Dansk Folkeparti gør sig, er svaret: Det er regeringens problem?

Jeg har ikke hørt regeringen nævne det som et problem. Jeg har ikke hørt hverken finansministeren eller indenrigs- og sundhedsministeren stå op og gøre det til et problem. Jeg har derimod hørt Dansk Folkeparti gøre det. Dansk Folkeparti siger: Uh, nu er der brugt for meget i kommunerne, vi har set 3-4 kommunale regnskaber, og det ser ud til, at der er brugt alt for meget, og det må vi kere os om her i Folketinget. Hvad er det, vi skal kere os om? At der er brugt for meget til hjemmehjælpen, at der er brugt for meget til undervisning i skolerne? Er det det, vi skal gå ind og begynde at sidde og pille i nu?

Jeg vil godt spørge: Hvad er det egentlig, hr. Poul Nødgaard ønsker vi skal tage os af i Folketinget med hensyn til det merforbrug, der angiveligt har været i kommunerne i 2001? Hvad er det, Dansk Folkeparti ønsker her?

Den fg. formand (Grete Schødt):

Fru Marianne Jelved for en kort bemærkning, og det er tredje og sidste i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg bliver simpelt hen i så godt humør af hr. Poul Nødgaard.

Se, nu sagde jeg jo ikke noget om indflydelse, for det er jo klart; jeg sagde ansvar. Det er jo to sider af samme sag, og det er bare det, jeg ønsker tillykke med og held og lykke med; det er sjovt.

Hr. Nødgaard vil meget nødig give mig en indrømmelse, men nu skal jeg så udlægge teksten, sådan som jeg hørte hr. Nødgaard. Hr. Nødgaard indrømmer eller krediterer eller anerkender, noterer, accepterer, tager til efterretning – vælg selv, hvad der er mest bekvemt – at den tidligere regering, SR-regeringen, lod kommuner og amter lade deres udgifter, det offentlige forbrug, stige år efter år, at det er gået til en lang række udmærkede velfærdsgoder, og at SR-regeringen ikke var færdig med arbejdet. Vi gik til valg på at kunne fortsætte det arbejde. Derfor kan det ikke være hr. Nødgaards alvor, at det er forbudt SR-partierne i dag at fremsætte beslutningsforslag i Folketinget. Det kan ikke være tegn på, at vi ikke har gjort noget i de tidligere år, vil jeg sige til hr. Nødgaard.

Kl. 18.45

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Tak til hr. Aage Frandsen for, at han med gode ord oplyste, at Dansk Folkeparti har fået indflydelse. Det synes jeg da var en vældig fin bemærkning.

Men tilbage til det med garantien for hjemmehjælpen. Jeg er altså ikke administrator her. Jeg er kommet i Folketinget for at lave nogle overordnede beslutninger, og vi har med den siddende regering lavet en overordnet beslutning om, at kommunerne skal tilføres 500 mio. kr. Og nu skal hele debatten dreje sig om, hvorvidt de 500 mio. kr. overhovedet bliver brugt til hjemmehjælp. Det er og bliver ministerens ansvar. Den siddende sundhedsminister må sammen med sin stab af folk sørge for at kanalisere nogle ordentlige breve ud til kommunerne om, hvordan det der skal foregå.

Jeg synes, det er tæt på uforståelighed, at hr. Aage Frandsen faktisk kan fremsige, at han ikke er sikker på, at der bliver brugt én eneste krone på det foretagende, der hedder hjemmehjælp. Jeg kunne da næsten håbe, at ministeren gik ind med det samme og satte den sag på plads, selv om man normalt som et pænt menneske venter, til debatten skal rundes af. Men jeg synes, at det, der fremføres der, er helt ude i hampen.

Så til hr. Klaus Hækkerup: Det er ligesom en grammofonplade. Jeg har også nogle af de der 78'ere, hvor den kommer til at køre i samme rille. Den kører præcis i samme rille, som om hr. Klaus Hækkerup intet andet har på hjerte end år 2001, fordi jeg i en sidebemærkning i min ordførertale sagde, at jeg har set nogle kommuneregnskaber, 3-4 stykker tror jeg, hvor bundtallene ikke ser særlig gode ud.

Så siger jeg, at det spørgsmål så kan rejses, når nu 2001-regnskaberne er færdige, om det så ser lige så »slem« ud som for år 2002, for så er der tale om, at kommunerne ikke har regnet med de aftaler, de har indgået med den tidligere regering, og så er det den nye regering, der må løse de problemer, nøjagtig som den er på vej til i øjeblikket ved at løse problemstillinger for år 2002 ... Jamen ryst bare på hovedet.

Tak til fru Marianne Jelved for de gode ønsker. Og så vil jeg gerne sige, at jeg ikke har sagt noget som helst om, at den tidligere regering ikke har ladet udgifterne stige. Det har den jo gjort. Jeg har alene beskæftiget mig med én ting, nemlig om de aftaler, der er indgået mellem kommunerne og amterne på den ene side og regeringen på den anden, er overholdt.

Hvordan regeringen ellers har tilrettelagt sin politik over for kommunerne, er ikke det, den her debat drejer sig om. Den drejer sig alene om år 2003. Den er et signal til den siddende regering om, hvordan den skal føre forhandlingerne. Så håber jeg da, at den lytter. En gang imellem tror jeg da, at den gør det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Dansk Folkeparti har talt meget om, at det er et stort problem, at der ikke er hjemmehjælp nok til de ældre. Det har man talt meget om under valgkampen og også bagefter.

Vi har tidligere set, at når Dansk Folkeparti har været med til at træffe afgørelser rundt omkring i kommunerne, så er man gået den stik modsatte vej og har skåret ned på ældrepleje og har stemt imod forbedringer.

Nu kan vi altså se, at i Folketinget opfører Dansk Folkeparti sig på samme måde, når man får indflydelse. Med finansloven er Dansk Folkeparti med til at skære ned på ældreplejen, f.eks. ved, at man fjerner muligheden for servicejob ude i kommunerne, som var en mulighed for at få flere hjemmehjælpstimer.

I stedet har man så det her med de 500 mio. kr., som skal gå til ældreområdet, men hvor der ikke er garanti for, at der kommer én eneste ekstra hjemmehjælpstime ud til de ældre. Så kan hr. Poul Nødgaard sige nok så meget, at han håber og tror, og at det er ministerens ansvar, men hvad vil Dansk Folkeparti gøre for, at der rent faktisk kan komme mere hjemmehjælp? Hvad vil man gøre for, at kommunerne i forbindelse med kommuneforhandlingerne ikke bliver tvunget til at skære ned på ældreplejen?

Kl. 18.50

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Det er i hvert fald for mig kommet som en overraskelse, at hr. Poul Nødgaard i dag har givet udtryk for, at han tror, at de 500 mio. kr., der er afsat til kommunerne, på nogen måde er reserveret til ældreområdet. Det er de ikke.

Det er endda så galt, at vi i Folketingets Finansudvalg af finansministeren har fået oplyst, at han først vil komme med et aktstykke, der skal bevilge pengene, efter kommuneforhandlingerne. Hvad betyder det? Det betyder, at kommunerne kommer til at betale én gang til i kommuneforhandlingerne.

I stedet for at sige, at hr. Poul Nødgaard og Dansk Folkeparti er blevet snydt – for det har stået klart for os andre – vil jeg gerne sige, at de har sovet så godt og grundigt i timen, at de tror, de har fået noget, som ikke er leveret. Chancen for, at det kommer de ældre til gode, er mindre end lille, i betragtning af at man i samme omgang meddeler kommunerne, at de skal spare et langt større beløb.

Så det her er simpelt hen bogføring. Det er et initiativ, der er taget med et eneste formål, nemlig at regeringen skal få æren for noget, der overhovedet ikke kommer til at ske.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Debatten er ved at udvikle sig til en storpolitisk diskussion om vores socialpolitik.

Jeg vil godt sige til fru Line Barfod: Vi i Dansk Folkepartis folketingsgruppe er ikke indstillet på at skære ned på noget som helst i den sociale sektor. Det er det ene.

Det andet, jeg gerne vil sige, er vedrørende de servicejob, der tales om, men lad så det være. Skulle vi ikke lige nævne, hvad Dansk Folkeparti har gennemført i finanslovforhandlingerne? Det tror jeg også ministeren vil bekræfte.

Det har været en rød klud for vores øjne, at man afskaffede den såkaldte efterlevelsespension. Det er den, der giver den ældre ret til 3 måneders efterlevelsespension efter sin afdøde ægtefælle. Vi har kæmpet i dette Folketing for at få den genindført. Selv SF, det socialt ansvarlige parti her i Folketinget, som de selv siger, var med til at afskaffe efterlevelsespensionen. Nu bliver den genindført hurtigst muligt. Der er allerede lovforslag fremme om det, og jeg tror endda, at det har været til første behandling her i Folketinget.

Så vil jeg sige til hr. Ole Stavad: Jeg orker ikke en lang diskussion om, hvad de 500 mio. kr. skal bruges til. De skal i hvert fald bruges til at forbedre hjemmehjælpsområdet. Jeg vil gerne sige, at bl.a. får de ældre nu et retskrav på hjemmehjælp og også et frit valg. Det er jo ikke sikkert, at de fremover længere vil modtage den kommunale hjemmehjælp. Nu får de ældre en meget, meget større frihed.

Det er ikke inden for de 500 mio. kr., men jeg nævner som en sidebemærkning, at jeg også glæder mig over den enormt store frihed, der nu bliver til at vælge, hvor man vil plejes og passes på sine gamle dage.

Alt det kunne den tidligere socialdemokratiske regering have sørget for. Og det her er kun starten. Læg mærke til det, vil jeg sige til hr. Ole Stavad. Regeringen er jo dårligt nok kommet i arbejdstøjet, er i hvert fald lige startet. Tænk på, at der er 3½ år endnu. Tænk, hvad der kan blive ændret i det her samfund på en positiv måde, inden de 3½ år er gået.

Jeg synes, at hr. Ole Stavad skulle glæde sig og nyde livet lidt mere hjemme i Brovst. Det er der rig lejlighed til, nu han ikke er minister mere.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Poul Nødgaard svarede mig ikke på, hvad Dansk Folkeparti vil gøre for at forhindre, at der sker nedskæringer i ældreplejen. I stedet talte hr. Poul Nødgaard om, hvad Dansk Folkeparti havde været med til i finansloven.

I finansloven har man været med til at lave en række nedskæringer, og man har stemt imod sin egen politik på en række områder. Man har bl.a. stemt imod nogle af de ændringsforslag, som Enhedslisten stillede. At stemme sådan var i dyb modstrid med det, som Dansk Folkeparti ellers har stået for og har lovet vælgerne gentagne gange.

Men hvis vi holder fast i spørgsmålet om ældrehjælp, ældrepleje, så ligger der i det forslag med de 500 mio. kr. ikke nogen som helst garanti for, at der kommer én eneste ekstra hjemmehjælpstime. Det eneste, der er garanti for, er, at der kommer masser af bureaukrati.

De ældre har i dag et retskrav på frit valg. Det, man nu gør, er, at man pålægger kommunerne en masse bureaukrati, også selv om der ikke er én eneste ældre, der ønsker at få en privat leverandør. Jeg kan ikke forstå, hvordan Dansk Folkeparti kan mene, at nedskæringer og bureaukrati skulle komme de ældre til gode.

Kl. 18.55

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg kan ikke forstå, hvorfor hr. Nødgaard bliver så fortørnet over, at vi følger op på det, hr. Nødgaard selv har sagt. Det er jo ikke mig eller andre her i salen, der har foresøgt at pådutte hr. Nødgaard noget. Hr. Nødgaard sagde her fra talerstolen i sit indlæg, at han gik ud fra, at regeringen sørgede for og drog omsorg for, at det på samme måde som i forhold til det, der sker på

sygehusene, sikres, at pengene bruges til forbedring for de ældre.

Der er det bare, vi kan meddele hr. Nødgaard, at det har regeringen ikke til hensigt. Det har de meddelt fuldstændig klart. Og finansministeren har endda meddelt, at han heller ikke engang på nuværende tidspunkt vil fortælle Finansudvalget, hvor meget den enkelte kommune får. Og han har meddelt, at han heller ikke agter at komme med et aktstykke til Finansudvalget, så pengene kan komme ud til kommunerne før efter kommuneforhandlingerne og sammen med det aktstykke i kommuneforhandlingerne.

Vil hr. Nødgaard gøre noget ved det, for man må næsten forstå hr. Nødgaard sådan, at det, regeringen foretager sig på det her felt, er i uoverensstemmelse med og strider imod det, som Dansk Folkeparti mener, at de har aftalt med kommunerne. Hvis det er rigtigt, er Dansk Folkeparti de eneste, der kan gøre noget ved det til gavn for de ældre. Vil de det?

Det synes jeg da vi må kunne få et svar på, når den her debat foranlediges af udtalelser fra hr. Nødgaard selv. Det er ikke os, der har taget den op, vil jeg sige til hr. Nødgaard.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg kunne tænke mig at invitere fru Line Barfod en dag, hvor vi kunne sidde og gennemgå finanslovaftalen for 2002. Vi kunne prøve at se punkt for punkt for punkt, hvor vi har gennemført forbedringer på det sociale område, og hvor det har været kardinalpunkter for Dansk Folkepartis forhandler, at de ting blev gennemført.

Jeg kunne godt stå og remse dem op, som jeg kan huske i hovedet. Jeg nævnte før efterlevelsespensionen, der koster rigtig mange penge at genindføre. Det er det største overgreb, der nogen sinde er foretaget i dette Folketing over for den ældre befolkningsgruppe. Aldrig nogen sinde før i danmarkshistorien har man lavet sådan et overfald på vore ældre medborgere. Nu bliver denne pension så genindført, fordi alle, selv SF, jeg har talt med, kan se, at det var en helt forkert galej, de gik på, da de gik sammen med den tidligere regering og i øvrigt også Venstre og De Konservative om at afskaffe den såkaldte efterlevelsespension.

Jeg vil sige til hr. Ole Stavad – når engang han har tid til at høre efter – der spørger, om vi vil følge den sag: Naturligvis vil vi da det. Hvis det har sin rigtighed, hvad hr. Ole Stavad og andre har stået og sagt her i debatten, at de penge bare

forsvinder ind i de kommunale kasser til alle mulige tilfældige ting, sådan synes jeg nærmest, at man har fremstillet det, så er det en sag, jeg vil tage op, det kan jeg godt fortælle, og det vil ske endnu i morgen.

Det er i hvert fald ikke de forklaringer, jeg har fået. De var, at de penge – det står udtrykkelig i finanslovaftalen – skal anvendes på hjemme-hjælpsområdet. Det er ikke alene 500 mio. kr. for år 2002, men det er en løbende proces i modsætning til ventelisterne, hvor det er 1½ mia. kr., men kun for 1 år, men sikkert med mulighed for overførsel til det kommende år, hvis ikke pengene når at blive brugt i år. Og så ser man, hvordan problemerne bliver løst inden for det område.

Jeg synes, at det er en fantastisk påstand at fremsætte, og jeg går ud fra, at de to ministre snart kommer på talerstolen og enten af- eller bekræfter, om sådan nogle famøse udtalelser har deres rigtighed. Om der kommer et aktstykke i dag eller i morgen eller i overmorgen, er jeg ligeglad med, bare det, Dansk Folkepartis forhandler har aftalt med den herre, der kommer gående dér, nemlig landets finansminister, sker fyldest.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det var da glædeligt at høre, at Dansk Folkeparti vil sikre, at de 500 mio. kr. går til flere hjemme-hjælpstimer til de ældre, for sådan måtte jeg forstå det, hr. Poul Nødgaard sagde. Det vil vi se frem til med stor glæde. Det tror jeg også mange af landets ældre vil. Det er ikke det, der har været lagt op til hidtil, men hvis Dansk Folkeparti gennemfører det, er det flot. Det er i modstrid med alt, hvad der tidligere har været sagt, men det er da fint.

Jeg håber meget, at man vil gøre det, men jeg er nervøs for, at det kan gå ligesom med andre af Dansk Folkepartis mærkesager som Den Sociale Pensionsfond og satsregulering osv., hvor man tager penge fra de ældre, tager penge fra nogle af dem med de laveste indkomster overhovedet i dette land. ... (Poul Nødgaard: Har vi taget noget fra sats?) ... Dansk Folkeparti stemte imod ændringsforslaget fra Enhedslisten om, at man skulle lade være med at lave satsreguleringen, som tager penge fra de laveste indkomster. Dansk Folkeparti stemte for finansloven, hvor man tager penge fra de laveste indkomster.

Men det glæder mig da, hvis der nu kommer penge til mere hjemmehjælp.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Ole Stavad for en kort bemærkning, og det er den sidste i denne runde.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg vil også med spænding se frem til, at hr. Nødgaard leverer det, han nu har lovet, og så vil jeg afvente den sag.

Så vil jeg i øvrigt håbe på, at vi kan nå endnu et resultat under denne her debat, for hr. Nødgaard havde et, synes jeg, meget centralt spørgsmål til Venstres ordfører tidligere, hvor jeg forstod på det spørgsmål, hr. Nødgaard stillede, at det var uden for al virkelighed at forestille sig, at Dansk Folkeparti skulle støtte et forslag fra regeringen, der betyder, hvis kommunerne under ét ikke overholder aftalen – nogle gør det, og nogle sætter måske endda skatten ned osv. – at så kommer man med grønthøsteren og stjæler penge fra alle kommuner fuldstændig uafhængigt af, om det er nogle, der har overholdt, eller nogle, der ikke har overholdt en aftale.

Kan vi få et tilsagn fra hr. Nødgaard og Dansk Folkeparti om, at et forslag af den karakter – at man går ud og straffer kommuner, der har gjort alt det, de kan for at leve op til aftaler – vil Dansk Folkeparti under ingen omstændigheder støtte? Hvis vi får et tilsagn fra Dansk Folkeparti af den karakter i debatten i dag, mener jeg faktisk, at vi har nået et resultat i dag, som er værd at markere.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Nu er hr. Ole Stavad jo en meget dreven politiker. Når jeg tidligere på dagen her i debatten rejste det spørgsmål over for regeringspartiet, over for Venstres ordfører, hr. Kristian Jensen, var det, fordi jeg gerne ville vide, hvordan regeringen så på det spørgsmål.

Jeg vil naturligvis afvente og se, hvordan de kommuneforhandlinger forløber. Jeg har ikke givet noget tilsagn om at ville sige hverken det ene eller det andet om den sag i dag. Det skal Socialdemokratiet ikke få lejlighed til at fange os på.

Men til fru Line Barfod vil jeg gerne have lov at sige følgende, hvilket fru Line Barfods parti udmærket ved, for de har også været med i finanslovforhandlinger igennem flere år og har også været parlamentarisk grundlag for den tidligere regering: Når man indgår en finanslovaftale – det burde fru Line Barfod vide – må man

tage det sure med det søde; så indgår man en finanslovaftale, og så stemmer man for den finanslov.

De ting, som regeringen og Dansk Folkeparti er blevet enige om at ændre, stemmer vi naturligvis for, og andre forslag stemmer vi naturligvis imod. Sådan indgår man aftalen, lige så vel som aftalen er indgået sådan, at hverken Venstre, De Konservative eller Dansk Folkeparti i år 2002 kan stille nogen form for udgiftskrævende forslag, uden at alle tre partier er enige derom. Det er soleklart, og det burde være oplagt også for Enhedslistens ordfører.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Det er ikke så nemt at sidde i stolen, når man ikke kan komme til at sige noget!

Til hr. Poul Nødgaard: Dansk Folkeparti har døbt denne her pakke dødepakken. Hvad er det, Dansk Folkeparti egentlig har haft stor indflydelse på? Ja, man har fået tilbageført udbetaling af 3 måneders pension til folkepensionister – og kun folkepensionister, der er gift med hinanden – uanset indtægt.

Jeg har den opfattelse, at det at miste, at være i sorg, og det at være i økonomisk nød, absolut ikke behøver at være afhængigt af, om man er folkepensionist eller ej. Efterlønsmodtageren, der er gift med folkepensionisten, bliver altså ikke bedre stillet af Dansk Folkeparti og denne her regering.

Jeg synes, vi skulle have nået sammen dér, hvor vi var den dag, folketingsvalget blev udskrevet, hvor vi havde fjernet skemaet, hvor vi havde fjernet formuedelen, hvor vi havde fjernet det begreb, der hed tilbagebetaling. Så havde vi løst et stort problem for mange mennesker, der har mistet og er i økonomisk nød. Det her er en gulerod til gifte, kun gifte pensionister og intet andet.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det var jo meget praktisk, at fru Grete Schødt blev afløst i formandsstolen, så hun kunne få lejlighed til at stille det her spørgsmål.

Kl. 19.05

Jeg besvarer det med stor glæde. Jeg synes da, det er flot, at Dansk Folkeparti efter at have kæmpet, lige siden den efterlevelsespension blev fjernet, for at få den genindført, nu har fået den genindført. Nu begynder fru Grete Schødt så ligesom at udvide den til nogle andre områ-

der også, og det er da muligt, at fru Grete Schødt har ret i det. Vi har alene beskæftiget os med, hvordan efterlevelsespensionen var, da den blev fjernet, og det er faktisk den, vi i realiteten får genindført nu.

Jeg synes, jeg kunne have forventet, at fru Grete Schødt med det gode sociale hjerte, hun faktisk er kendt herinde i Folketinget for at have, kunne have gået op og rost Dansk Folkeparti, fordi vi har rettet den kæmpe fejltagelse, som hendes parti stod i spidsen for at indføre for år tilbage, da de skulle bruge nogle penge til nogle politibetjente. Dem kunne man sikkert sagtens have fundet nogle andre steder, måske kunne man have sparet et skuespilhus, eller hvad ved jeg.

Så jeg forstår overhovedet ikke indlægget, ud over at nu spreder fru Grete Schødt det ud til en lang række forskellige andre områder, der også skulle have nogle penge. Det er ikke noget, vi tager stilling til i dag.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Jeg vil sige til hr. Poul Nødgaard, at det faktisk er en eksisterende lovgivning. Det er faktisk et forlig indgået her i dette Folketing, man har gennemført en efterlevelseshjælp, en hjælp til dem, der mister. Den fortsætter uændret, man har bare ikke sørget for at få fjernet det skema og den tilbagebetalingspligt, som vi alle sammen mere eller mindre i fællesskab her har vidst var det store problemfelt.

Jeg er glad på pensionisternes vegne over, at de ikke skal tilbagebetale deres pension, og at de får 3 måneders pension udbetalt fra dag ét. Men sådan var det jo ikke førhen, da var det fra den første i måneden. Så tingene har altså forandret sig væsentligt. For pensionisternes skyld synes jeg, det er godt. Jeg synes bare ikke, det at miste og det at være økonomisk afhængig kun er forbeholdt dem, der er blevet folkepensionister. Det er såmænd mit eneste budskab.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Nu skal man ikke give andre politikere gode råd. Men hvis jeg havde været fru Grete Schødt, ville jeg have ladet være at gå ind i denne her debat, for det er ikke en debat, Socialdemokratiet tjener på overhovedet.

Fru Grete Schødt gør sig ingen forestilling om, hvad jeg har mødt af eksempler fra ældre mennesker. Nogle gange fik man regningen på

den afdødes udbetalte folkepension, endnu inden begravelsen fandt sted – efter at man i generation efter generation i dette land har haft den fornemme ordning med at udbetale pension til den efterlevende i døds måneden og 3 efterfølgende måneder.

Så jeg synes, der er utrolig stor grund til at glæde sig, og jeg synes, det havde været dejligt, om fru Grete Schødts var gået op og havde sagt tak til Dansk Folkeparti, fordi de stod i spidsen for at rette den kæmpe fejltagelse, som den tidligere regering havde lavet. Det havde klædt fru Grete Schødts.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det ordfører hr. Knud Erik Kirkegaard.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Efter konservativ opfattelse er det regeringens ansvar at føre de årlige økonomiforhandlinger med amter og kommuner. Herefter skal Folketinget naturligvis tage stilling til aftaleresultatet, men ansvaret for forhandlingerne er regeringens. For god ordens skyld skal jeg sige, at det ikke er et nyt konservativt synspunkt, som er kommet til efter regeringsskiftet. Vi havde præcis den samme holdning under den tidligere regering.

I den kommunale verden møder man undertiden det synspunkt, at det for kommuner og amter ville være bedre, at der slet ikke blev indgået nogen aftale. I den konservative folketingsgruppe er vi ikke enige i dette synspunkt. Konsekvensen ville være, at regering og Folketing måtte vedtage retningslinjer for den kommunale økonomi, som ville være bindende ikke blot for kommunerne under ét, men også bindende for den enkelte kommune. Derfor er en aftalebaseret økonomiramme efter vores opfattelse forudsætningen for et reelt decentralt kommunestyre.

At også kommunerne må operere inden for den samlede samfundsøkonomiske ramme, er indlysende. Amter og kommuner administrerer som bekendt hovedparten af den offentlige økonomi i Danmark. At dette skulle kunne ske uden hensyntagen til den samlede samfundsøkonomi, er en illusion. Men det er utrolig værdifuldt, at den nærmere udformning af den kommunale del af den samlede samfundsøkonomiske ramme fastlægges og udmøntes i tæt dialog mellem regeringen og de kommunale organisationer, og det er jo præcis det, der sker gennem de årlige økonomiaftaler.

Kl. 19.10

Der er ingen tvivl om, at den ramme, som kommuner og amter kan forhandle sig frem til for 2003, vil være meget snæver. Finansministeren har her gjort rede for de præcise tal. For kommuner og amter under ét vil der ikke blive givet adgang til skattestigninger, og den økonomiske vækst vil blive stærkt begrænset – så begrænset, at der vil blive behov for kommunal nytænkning og større frihedsgrader for kommunerne, hvis man skal kunne løfte de kommunale serviceopgaver.

Aftalen vil være stram, men den skal også være både fair og retfærdig. Kommunerne skal have en reel mulighed for inden for rammen at kunne løse deres opgaver. Når så aftalen er indgået, skal den overholdes. Det burde jo være overflødigt mellem voksne mennesker at sige det, men det er det desværre ikke. Det har i en årrække været mere reglen end undtagelsen, at kommunerne ikke har overholdt aftalen.

Vi har forstået, at det for den nuværende regering vil være et ufravigeligt krav i forbindelse med dette års forhandlinger, at den indgåede aftale bliver overholdt. Regeringen har fuld konservativ opbakning til dette synspunkt.

Jeg takker i øvrigt for den redegørelse, vi har fået fra de to ministre i dag, og vi Konservative vil gerne benytte lejligheden til at sige: God arbejdslyst i forbindelse med forhandlingerne. Og det gælder både regeringen og de kommunale organisationer.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Når hr. Knud Erik Kirkegaard meget rigtigt beskriver aftalesystemet igen og behovet for, at aftaler holdes, må hr. Knud Erik Kirkegaard jo også have en forestilling om, at det kan være nødvendigt, at Folketinget på den ene eller den anden måde bliver inddraget, hvis aftalerne ikke holdes. I øvrigt skal aktstykker om bloktilskud osv. jo igennem Finansudvalget efter aftalernes indgåelse.

På den baggrund vil jeg gerne spørge hr. Knud Erik Kirkegaard, om Det Konservative Folkeparti vil medvirke til, at det flertal, der skal bære tingene igennem i Finansudvalget og eventuelt også efterfølgende, hvis der er grundlag for at gøre noget, hvis aftalerne ikke holdes, bliver bredt politisk og ikke en fortsættelse af den blokpolitik, vi har set indtil nu?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Fru Marianne Jelved og jeg kan jo under ingen omstændigheder blive uenige om, hvordan systemet fungerer, hvad der er regeringens opgave, hvad der er Folketingets opgave, og hvordan systemet fungerer efterfølgende ved godkendelse i Folketingets Finansudvalg.

Fra konservativ side vil jeg gerne give udtryk for, at vi ønsker, at der er den bredest mulige opbakning til den politik, som regeringen skal føre. Vi har haft nogle finanslovforhandlinger omkring 2002, og de aftaler, der er indgået dér, overholder vi naturligvis til punkt og prikke, men ellers er vores absolutte ønske, at der er så stor opbakning til det, der bliver gennemført, som overhovedet muligt.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det, vi diskuterer, er jo, hvordan man under de kommende forhandlinger vil lægge de økonomiske rammer for kommunerne. Og det, vi har hørt, er, at pengene skal blive i kommunekassen.

Der er jo sket en række nedskæringer på de sociale områder. Når vi har diskuteret nedskæringerne på det sociale område, har bl.a. De Konservatives ordførere på de forskellige lovforslag sagt: Jamen kommunerne har jo stadig en mulighed for at bruge penge.

F.eks. betyder dét, at man skærer beboerrådgiverne væk i udsatte boligområder, at de sociale problemer vil stige, det betyder, at der kommer flere hjemløse. Der har De Konservatives ordfører så sagt: Jamen kommunerne kan jo bare tage sig af den opgave. Men hvor kommer pengene fra til den opgave, når kommunerne samtidig skal beholde pengene i kassen og ikke må bruge dem?

Et meget stort problem i dette land er, at der er for få boliger, at der ikke bygges nogle nye boliger. Hvor skal pengene komme fra til at bygge nye boliger, når regeringen siger til kommunerne, at pengene skal blive i kassen, at der altså ikke må bruges penge på flere boliger?

Kl. 19.15

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Fru Marianne Jelved for en kort bemærkning og derefter hr. Ole M. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg forstod på hr. Knud Erik Kirkegaard, at Det Konservative Folkeparti synes, at det ville være rart, hvis der var bred politisk opbakning til regeringens politik. Nu taler vi om et ganske konkret tema, nemlig kommune- og amtsrådsforhandlingerne. Det skulle ikke undre mig, om Det Radikale Venstre kunne være enig med regeringen i det resultat, der kom ud af de forhandlinger. Det kan man ikke vide på forhånd, men det vil jeg bestemt ikke afvise. Tværtimod forventer jeg næsten, at det med det, der er sagt i dag i hvert fald, vil være tilfældet.

Nu er situationen jo den, at Venstre og De Konservative umiddelbart har flertal med Dansk Folkeparti. Og jeg har ikke fået den opfattelse, at finansloven også omfatter, at Dansk Folkeparti skal stemme for det resultat, regeringen kommer frem til med kommunerne. Men det tror jeg da Dansk Folkeparti vil gøre.

Men uanset om det sker, ville det jo være rart, hvis der kunne blive en reel drøftelse med f.eks. Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre om disse spørgsmål, også hvis der skal foretages reaktioner efterfølgende. Det er det, jeg gerne vil bede om en tilkendegivelse om: Er det muligt? Jeg går ud fra, at det jo ikke kan være Dansk Folkeparti, der forhindrer det.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg synes, at det var et befriende klart og principielt og fornuftigt indlæg, hr. Kirkegaard kom med, nemlig at aftaler skal holdes, og at der skal være styr på økonomien, og at kommunernes økonomi, som udgør så stor en procentdel af den samlede offentlige økonomi, ikke kan være frit svævende i luften i forhold til regeringens politik, hvis en regering skal have nogle muligheder for at regere dette land økonomisk. Det kan jeg sagtens forstå.

Men når det har slået fejl i flere år, forstår jeg ikke, – det kan hr. Knud Erik Kirkegaard måske svare på, og fru Jelved kan derefter supplere som ordfører – hvordan man skal kunne forvente, at det skal kunne holde. Det er det, jeg synes er problemet, altså at en KL-formand eller en KL-bestyrelse kan forhandle på 275 kommuners vegne, som er vidt forskellige, og som hver især sikkert føler sig under pres på vidt forskellige måder. Hvordan skulle man få dem til at marchere i takt og acceptere, at hvis der er nogle, der har problemer, så må vi så være lidt mere forsigtig

tige og skære vores skatteprocent ned, så de andre kan få råd?

Og hvad er det for nogle instrumenter? Det er det, jeg mangler at få fundet ud af i den debat. Hvad er det for nogle instrumenter, man har? Og hvilke sanktioner har man over for kommunerne enkeltvis, som kan få dem til at opføre sig ordentligt?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Der er altså noget, som fru Line Barfod fuldstændig har misforstået. Vi har skam ikke stillet den betingelse over for kommunerne, at alle pengene skal blive i kassen. Tværtimod forventer vi sandelig, at kommunerne bruger pengene til de serviceopgaver, som de i henhold til lovgivningen er forpligtet til at bruge pengene til. Næ, pengene skal skam ikke ligge i kassen. Pengene skal anvendes til de formål, som de opkræves til.

Så er der jo en afgrundsdyb forskel på fru Line Barfods verdensopfattelse og min. Fru Line Barfod har den opfattelse, at det, der er afgørende for, hvad en kommune kan magte af serviceopgaver, udelukkende er én ting, nemlig hvor mange penge man kan bruge. Men jeg har den opfattelse, at når man har en given økonomisk ramme, er der ganske mange valgmuligheder for en kommune. Der er forskellige værktøjer, man kan tage i anvendelse for at løse de serviceopgaver, og nogle er altså bedre end andre; nogle er bedre til at sikre, at man får mest muligt for pengene. Men det ligger jo fuldstændig uden for fru Line Barfods tankegang, at man kan tænke sådan i en kommune.

Til fru Marianne Jelved vil jeg gerne sige, at fru Marianne Jelved jo kender resultatet af finanslovforhandlingerne. Det er jo fair og reelt nok. Der er indgået en aftale med tre partier, og uanset hvad vil denne aftale med Dansk Folkeparti blive overholdt til punkt og prikke, og hvad der måtte være lavet af aftaler med Dansk Folkeparti omkring kommuneforhandlingerne, vil selvfølgelig blive overholdt.

Men når det er sagt, vil jeg sige, at det selvfølgelig er en fordel i de aftaler, der er mellem stat og kommuner, at der er så bred opbakning i Folketinget til dem som overhovedet muligt. Det var der under den tidligere regering. Der var det en fordel. Det vil også være en fordel under den nuværende regering. Men vi løber ikke fra nogen aftaler med Dansk Folkeparti.

Og endelig: Tak for rosen fra hr. Ole M. Nielsen. Den er jeg naturligvis glad for. Spørgsmålet er så, hvilke sanktioner man vil tage i anvendelse, hvis såfremt ifald. Det skal man selvfølgelig have en snak med kommunerne om. Så vil resultatet nok komme frem, men det bliver ikke i dag, resultatet kommer frem.

Kl. 19.20

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Det er en opfølgning på spørgsmål og svar til hr. Ole M. Nielsen. Nu har vi hørt Venstres ministre udtale sig meget, meget firkantet om skattestoppet, ikke mindst på KL's delegeretmøde og Amdrårdsforeningens generalforsamling.

Jeg har endnu ikke hørt en definition fra Det Konservative Folkeparti, og hvis vi husker tilbage, var Det Konservative Folkeparti ikke specielt begejstret for skattestoppet indtil valget. De gav faktisk udtryk for, at det var alt for firkantet.

Til hr. Knud Erik Kirkegaard vil jeg sige: Den melding, der er givet, om, at man ville måle på millimeter, om kommunerne overholder skattestoppet under ét, og ellers vil der meget bombastisk sagt ske en regulering af statsskatten, og pengene vil blive taget fra kommunerne, er det en holdning og et indhold, som Det Konservative Folkeparti står bag?

For det er jo ikke noget nyt. Når hr. Knud Erik Kirkegaard sagde til hr. Ole M. Nielsen, at han ikke har kunnet få meldinger i dag, så er det en forholden sig til, om Det Konservative Folkeparti står hundrede procent bag at bruge millimetermål på den måde.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg har to spørgsmål til hr. Knud Erik Kirkegaard.

Det ene drejer sig om, at hr. Knud Erik Kirkegaard siger, at de sanktioner, der skal tages i anvendelse over for kommunerne, hvis de ikke holder aftalen, skal drøftes med kommunerne. Jeg vil spørge: Kan hr. Knud Erik Kirkegaard løfte sløret for, hvad Det Konservative Folkeparti forestiller sig på området, eller er det lige så velbevaret en hemmelighed som det, Venstre har forestillet sig på området?

Det andet spørgsmål til hr. Knud Erik Kirkegaard er: Hvad nu, hvis det er regeringen, der kommer i den situation, at den ikke kan overholde aftalen?

Jeg kan huske to-tre tilfælde gennem de sidste 15 år herinde i Folketinget, hvor det viste sig, at der ikke i Folketinget var et politisk flertal for at gennemføre det, som regeringen havde aftalt med kommunerne, både under SR-regeringen og under den tidligere borgerlige regering.

Hvad er da situationen? Er kommunerne så frigjort for alle deres aftaler, og må de så gøre, hvad de vil? Eller er det kun kommunerne, Det Konservative Folkeparti forestiller sig, at der skal indføres sanktioner over for, hvis de ikke holder aftalen?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Nu har der tidligere i dag været en diskussion om, hvorvidt hr. Ole Stavad var sparekasseuddannet eller bankuddannet. Jeg forstår stadig væk ikke, at det her, der drejer sig om kroner og øre, skal måles efter metermål eller millimetermål.

Jeg kan sige, at det, de to ministre har sagt om pligten for kommunerne til ikke at lade skatten stige under ét, står vi i Det Konservative Folkeparti fuldstændig og totalt bag.

Så er der hr. Klaus Hækkerup, som også gerne her vil havde røbet, hvilke sanktioner man kan forestille sig, at der skal tages i anvendelse over for kommunerne. Der må jeg sige, at det ville være kloget at afvente en nærmere redegørelse for det spørgsmål, når man er igennem de forhandlinger, som man nu skal igennem. Det er klart, at kommunerne har nogle synspunkter om det her, og dem skal regeringen selvfølgelig lytte til, før den træffer sine beslutninger.

Så forstår jeg ikke, at hr. Klaus Hækkerup med den store parlamentariske erfaring, han har, kan komme til at stille et spørgsmål, som er ret meningsløst: Hvad sker der, hvis ikke regeringen overholder aftalen, altså forstået på den måde, at regeringen ikke kan få aftalen godkendt i Folketinget? Hvis regeringen ikke kan få godkendt sin aftale i Folketinget, jamen så ved vi jo, at så er der ikke nogen aftale.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det hr. Ole M. Nielsen for en kort bemærkning og derefter hr. Ole Stavad og hr. Aage Frandsen.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Mit spørgsmål om, hvilke sanktionsmuligheder man har, og hvilke instrumenter man har, var

overhovedet ikke polemisk ment. Det var egentlig for at spørge rent nøgternt, for jeg er uerfaren på området. Nu ved jeg nok, at man aldrig skal spørge om noget, man ikke kender svaret på, men jeg løber jævnligt risikoen alligevel, og jeg har da overlevet endnu.

Kl. 19.25

Det var sådan set bare det. Det var altså ikke om regeringens skumle og lumske planer med hensyn til, hvad man vil med kommunerne, fordi situationen i kraft af skattestoppet er anderledes. Men situationen har man jo sådan set haft hvert år: Man laver en aftale, og det kniber. Det er hvert år knebet med at følge op på den, men hvad har man rent faktisk af formelle instrumenter ud over de nye, man skal opfinde i år?

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg synes, at det spørgsmål og i øvrigt også svaret jo er meget centralt, vil jeg sige til hr. Knud Erik Kirkegaard. Ud over af os, der er samlet her i salen, er jeg helt sikker på, at denne debat vil blive nærlæst af de kommunale parter.

Og det, jeg så kan takke for, var et klart svar: at Det Konservative Folkeparti står hundrede procent bag. Hvis det er sådan, at man overhovedet ser nogen regulering af skatterne under ét, vil Det Konservative Folkeparti stå bag, at man tager pengene fra kommunerne og nedsætter statskatten tilsvarende. Gælder det også i forhold til Farum? Det er jo også en kommune, ja, en slags.

Derfor er den melding, hr. Knud Erik Kirkegaard gav for et øjeblik siden, en, som man vel næsten kan forudse kan være med til at gøre det nærmest umuligt at indgå en aftale. Men jeg kan konstatere, at de, der påstår, at Det Konservative Folkeparti har glemt alt det, partiet sagde, inden det kom i regering med Venstre, har en hel del ret. Der er i hvert fald meget langt fra det, den konservative formand, den nuværende økonomi- og erhvervsminister, sagde om skattestoppet, og til det, hr. Knud Erik Kirkegaard nu siger, at han står bag Venstre i forhold til.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Vi var nogle, der før havde en øvelse med hr. Poul Nødgaard om de penge, der skulle gives til ældreområdet. Er hr. Kirkegaard enig i, at den måde, som regeringen har tænkt sig at gribe det her an på, bl.a. under respekten for det kommunale selvstyre, indebærer, at regeringen ikke har

nogen sikkerhed for, at der bliver anvendt et beløb svarende til 500 mio. kr. netto på baggrund af den aftale med Dansk Folkeparti? Og er hr. Kirkegaard enig i, at der ikke er nogen garanti for, at der kommer flere hjemmehjælpstimer? Der kommer nogle flere penge derud, men de kan bruges til alt andet. Er hr. Kirkegaard enig i det?

Så kan vi senere meddele hr. Nødgaard, hvad hr. Kirkegaard mener.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kan sige til hr. Ole M. Nielsen, at mig bekendt har regeringen ingen skumle planer, men det er klart, at regeringen vil lægge en strategi for de kommende forhandlinger. Det ville være lidt dumt, hvis man ikke gjorde det.

Så spørger hr. Ole M. Nielsen: Jamen hvorfor er det realistisk at forestille sig denne gang, at de aftaler, der bliver indgået, også bliver overholdt – i modsætning til tidligere? Jeg er overbevist om, at man også i de kommunale organisationer er fuldstændig klar over, at der påhviler kommunerne et ganske stort ansvar for, på baggrund af de meldinger, der er kommet fra regeringen, virkelig at tage sig sammen, så man er på den sikre side, når man lægger budgetter for ikke at komme i klemme i forhold til den aftale, som de kommunale repræsentanter har indgået med regeringen.

Det, at en aftale skal overholdes, er jo en selvfølge. Det er jo en selvfølge, og det ved man også godt i kommunerne, og derfor er man nødt til også i kommunerne at tage højde for den situation, at aftalen skal overholdes.

Så spørger hr. Ole Stavad til skattestoppet. Nu er hr. Ole Stavad jo tidligere skatteminister, og derfor kan jeg godt forstå, at han interesserer sig meget for skattestoppet, men det, vi diskuterer her i dag, er jo den melding, der er kommet til kommunerne på baggrund af skattestoppet, og den melding står vi i Det Konservative Folkeparti fuldstændig bag, nemlig at de kommunale skatter under ét ikke må stige i 2003. Det er en logisk følge af skattestoppet, og den melding til kommunerne står vi et hundrede procent bag, og den er ikke i uoverensstemmelse med det, nogle ledende konservative politikere har sagt.

Kl. 19.30

Så er der spørgsmålet om Farum. Ja, hvad der vil ske i Farum, skal jeg ikke spå om. Det står lidt hen i det uvisse, sådan som forholdene er i øjeblikket. Og hvordan det spiller ind på de

kommunale forhandlinger, skal jeg slet ikke kunne gisne om her fra Folketingets talerstol i dag.

Til hr. Aage Frandsen: Jeg er overbevist om, at når man forhandler med staten fra kommunernes side og man ved, at det er statens hensigt, at der skal komme flere penge til ældreområdet, så tager man også den opgave alvorligt i kommunerne. Men det er givetvis korrekt, ellers er jeg misinformeret, at der ikke er tale om, at de bliver puttet ned i en speciel cigarkasse. Vi har jo nogle kommunalpolitikere, der er deres ansvar bevidst, og som er stærkt optaget af ældreområdet, og der er jo i øvrigt en lovgivning, der stiller nogle stærke krav, også nogle nye krav til kommunerne, på ældreområdet. Så det skal nok gå alt sammen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt tilbage til spørgsmålet om, hvad det er for parter, der her indgår en aftale.

Jeg er selvfølgelig godt klar over, at hvis aktstykket ikke kan gennemføres i Finansudvalget, skal det i salen, og så må regeringen jo kæmpe med livet som indsats.

Men det var heller ikke den situation, jeg tænkte på. Jeg tænkte på den situation, hvor der som en del af aftalen står, at regeringen vil søge lovgivningen ændret på et eller andet punkt. Det kan være medicintilskudsordningen, som vi oplevede det for nogle år siden. Så kommer regeringen her i Folketinget, og så er der et flertal imod. Så har regeringen altså ikke levet op til aftalen. Hvad er situationen så?

Det andet er: Hvem er det, regeringen forhandler med? Hverken Kommunernes Landsforening eller Amtsrådsforeningen har noget forhandlingsmandat fra deres medlemmer, som når de laver lønforhandling; der er intet forhandlingsmandat. Forestiller man sig virkelig, at de to organisationer skulle aftale straffeforanstaltninger over for medlemmer, der ikke overholder en aftale, som de ikke har givet dem nogen som helst kompetence til at forhandle? Er det det, Det Konservative Folkeparti forestiller sig?

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg mener sådan set kun, at jeg har talt om skattestoppet i en helt relevant sammenhæng, nemlig i forhold til konsekvenserne for kommunerne

og amterne i forhold til den aftale, der skal indgås.

Man har trukket en spændetrøje ned over kommunerne og amterne i forhold til skattestoppet, hvor det tilsagn, hr. Knud Erik Kirkegaard f.eks. har givet regeringen i dag på Det Konservative Folkepartis vegne, har den konsekvens, at løsagtigheden ude i Farum Kommune, som også efter indenrigsministerens opfattelse indebærer, at de skal til at udskrive forskellige former for yderligere skatter, vel i størrelsesordenen et trecifret millionbeløb, skal betales af andre kommuner ved, at de skal nedsætte deres skatter og budgetter; ellers kommer hr. Knud Erik Kirkegaard sammen med Det Konservative Folkeparti og tager pengene fra dem.

Det er det, hr. Knud Erik Kirkegaard har bekræftet i dag. Mener hr. Knud Erik Kirkegaard virkelig, at det er fair, rimeligt og ordentligt, og kan man forestille sig, at man vil gøre det i det virkelige liv?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Den aftale, der skal indgås, skal selvfølgelig overholdes af begge parter. Den skal være fair, og den skal være retfærdig.

Hvis kommuner og amter bliver stillet lovgivning i udsigt, som det efterfølgende viser sig, at det ikke er muligt at få accept af i Folketinget, er der selvfølgelig en ny situation omkring den del af aftalen. Man må jo så i de efterfølgende forhandlinger med amter og kommuner forholde sig til, hvad det skal medføre af ændringer. Men jeg er nu overbevist om, at det, man stiller kommunerne i udsigt, vil være en lovgivning, som der også er flertal for i Folketinget. Jeg kan ikke forestille mig andet.

Så er det selvfølgelig korrekt, at Amtsrådsforeningen og KL ikke har noget formelt forhandlingsmandat, sådan som man kender det inden for faglige organisationer, når de forhandler overenskomster. Men der har udviklet sig en tradition for, at KL forhandler, efter at de har drøftet tingene med de kommunale repræsentanter rundt omkring i landets kommuner. Jeg er overbevist om, at det godt kan lade sig gøre at få lavet nogle gedigne aftaler, der også kan overholdes, også med det – skal vi sige – lidt løse system, vi har.

KL 19.35

Det kommunale selvstyre er noget, man skal værne om. Det er noget, som ikke er så let at få til at fungere i praksis, når man også skal holde

sig inden for en samfundsøkonomisk ramme. Men den model, vi anvender i Danmark, er, så vidt jeg kan se, den bedst tænkelige model ud fra de forudsætninger, vi har her i landet.

Så til hr. Ole Stavads synspunkter om løsagtighed i kommunerne, og hvorfor det skal gå ud over nogle andre: Altså jeg vil ikke blande Farum i denne her diskussion. Det må regeringen diskutere med de kommunale organisationer, men ellers vil jeg ikke betegne nogen kommune i Danmark som løsgtig.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Knud Erik Kirkegaard sagde i sit svar til mig lidt tidligere, at kommunerne ikke skulle lade pengene blive i kassen, men skulle bruge dem på mere service. Hvordan stemmer det med, at Venstres ordfører, hr. Kristian Jensen, tidligere i debatten sagde, at pengene skulle blive i kommunekassen? De to udsagn kan jeg ikke få til at hænge sammen, men det kan selvfølgelig være, at der er en uenighed mellem de to partier, det vil jeg i hvert fald gerne have opklaret.

Så taler hr. Knud Erik Kirkegaard pænt om det kommunale selvstyre og sagde tidligere, at det, der var væsentligt for kommunerne, var, hvilke værktøjer de havde i værktøjskassen, og ikke at de fik nogle flere penge. Jeg forstår ikke helt, hvordan man vil give kommunerne mulighed for at bruge værktøjet, når de samtidig skal lade pengene blive i kassen og ikke må have en øget vækst, men tværtimod skal skære ned på den.

Man går samtidig fra regeringens side ind og pålægger kommunerne ekstra udgifter til en masse bureaukrati i forbindelse med de love, der bliver vedtaget; det er bureaukrati på ældreområdet og bureaukrati i forbindelse med, at enhver skal kunne gå op til kommunen og kræve at få behandlet et tilbud om at overtage en kommunal ydelse. Det umuliggør enhver langsigtet planlægning, hvor man kunne bruge flere penge på forebyggelse i stedet for at skulle hjælpe, når tingene er gået galt.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil tillade mig at følge op på svaret til hr. Ole Stavad. Jeg forstår ikke, hvorfor Det Konservative Folkeparti ikke bare siger, at når det drejer sig om Farum Kommunes ekstravagante måde at arbejde på, skal det ikke skade resten af kommunerne. Farum Kommune var jo også i en kort pe-

riode ikke medlem af Kommunernes Landsforening, så man kan jo sige, at de har været lidt udenfor.

Var det ikke meget enkelt at sige, at med hensyn til de ting, som man vil fastlægge for kommunerne, tager man ikke og putter Farum Kommune ind i den kasse, som jo betyder i virkelighedens verden, at hvis de andre har opført sig, som regeringen gerne vil, så skal de alligevel straffes en lille smule, fordi Farum har opført sig sådan op gennem årene.

Så vil jeg også tillade mig at gå ind i det, som hr. Klaus Hækkerup var inde på. Det er jo Dansk Folkeparti, der er regeringens parlamentariske grundlag. Hvordan vil man sikre, at der, hvis man nu laver en aftale med kommunerne, som betyder, at kommunerne kan lettes for nogle udgifter – det er sådan noget, kommunerne kunne komme i tanke om at komme med forslag til – så er flertal for den i Folketinget? Er man sikker på, at regeringens parlamentariske basis i den forbindelse er intakt?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg er enig med hr. Knud Erik Kirkegaard i, at det er et godt system, vi har. Jeg skulle måske sige »har haft«. Det er et system med en regering, der møder op og forhandler uden at have sikret sig et forhandlingsmandat fra Folketinget, og det er repræsentanter for de kommunale organisationer, der møder op og forhandler uden at have sikret sig et forhandlingsmandat fra de kommuner, de repræsenterer.

Det er gået godt, det er sket i tillid, og der har været respekt for at søge aftalerne overholdt. Det er ikke altid, det har kunnet lykkes – nu skal man jo passe på med metermål, men så vil jeg sige hundrede procent, men det er i det store og hele lykkedes tilfredsstillende.

Det nye i den situation, vi er i, er, at Dansk Folkeparti står op og siger, at de skal straffes, hvis de har overskredet budgetterne i 2001. Det Konservative Folkeparti står op og siger, at der skal sanktioner til, hvis kommunerne ikke overholder aftalerne for 2003, når de er indgået. Det er et straffesystem over for kommunerne.

Jeg er nødt til at sige, at det må være en helt anden måde at tænke på i forhold til det at indgå aftaler. Kan det overhovedet betale sig at indgå en aftale med nogen, der ikke kan binde kommunerne, og så bagefter skulle ud og straffe dem, oven i købet deres egne medlemmer?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg vil fastholde over for fru Line Barfod, at når en kommune eksempelvis opkræver 100 mio. kr. i skat, er det jo ikke bare for, at de 100 mio. kr. skal ligge i kassen. Det er, fordi kommunen skal have løst nogle opgaver.

Derfor må det være en eller anden misforståelse, der er opstået mellem fru Line Barfod og Venstres ordfører, hvis opfattelsen hos fru Line Barfod har været en anden. Der er i hvert fald ingen uenighed i de meldinger, der er kommet fra henholdsvis Venstre og Det Konservative Folkeparti.

Jeg vil fastholde, at det er særdeles afgørende, hvilke værktøjer en kommune tager i anvendelse, når den skal løse serviceopgaver. Man skal konstant have afprøvet, hvor man får mest muligt for pengene, og denne afprøvning kan altså også godt betyde, at man virkelig får mere for de samme penge.

Så til spørgsmålet om de ekstra udgifter, der skulle være pålagt kommunerne: Jeg ved ikke, hvilke udgifter det konkret er, fru Line Barfod henviser til, men ellers er de sædvanlige DUT-principper naturligvis gældende, og det vil også være baggrunden for de forhandlinger, man skal i gang med nu.

Til hr. Aage Frandsen: Jeg har ikke noget at tilføje om Farum; lad nu regeringen forhandle om dette lidt specielle problem.

Jeg kan ikke se nogen som helst begrundelse for en frygt for, at regeringens parlamentariske basis ikke skulle være intakt, når denne lovgivning skal gennemføres. Det kan jo også være, at man vil kontakte undervejs. Man kan ikke afvise, at der kan være tilfælde.

Den tidligere regering kom jo galt af sted. Jeg er helt sikker på, at det har den nuværende regering lært af, så man ikke kommer i en tilsvarende situation, hvor man ikke har et parlamentarisk grundlag for de lovinitiativer, der er stillet i udsigt under forhandlingerne.

Til hr. Klaus Hækkerup, der borer og borer i det der med straf og sanktioner og Thors hammer og jeg ved ikke hvad ... (Afbrydelse af Klaus Hækkerup) ... Nej, men det tænkte hr. Klaus Hækkerup på, det kunne jeg tydeligt se; frygten stod malet i ansigtet på hr. Klaus Hækkerup.

Det, det drejer sig om, er at få lavet en aftale mellem voksne mennesker, og en aftale mellem voksne mennesker bliver selvfølgelig overholdt, og dermed er der ingen behov for sanktioner.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Den debat, vi har, om, hvorvidt pengene skal blive i kommunekassen, drejer sig om, at regeringen med den ene hånd siger, at man giver 500 mio. kr. til kommunerne til ældrepleje, det har været det store slagnummer, men med den anden hånd tager man altså mere end dobbelt så meget fra kommunerne.

Hr. Kristian Jensen siger så, at vi ikke må sige, at man tager dem fra kommunerne, for de skal blive i kommunekassen, men resultatet er for borgerne det samme, nemlig at pengene ikke må bruges.

Det, vi ser på meldingerne fra de mange kommuner ude i landet, er, at det betyder nedskæringer på ældreplejen, det betyder nedskæringer på de velfærdsområder, som regeringen har sagt, at man ønsker at prioritere, og det betyder, at der ikke kommer gang i boligbyggeriet, som der er så stort behov for. Situationen for enlige mødre i dag, der mangler et sted at bo, er lige så slem, som den var i 1960'erne.

Det, man lægger op til nu, er, at der ikke kommer nogen som helst forbedringer på boligområdet, fordi man skærer ned over for kommunerne. Det kan jeg ikke få til at hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det er for mig fuldstændig ufatteligt, at fru Line Barfod efter så mange timers debat endnu ikke har forstået, hvad det her drejer sig om. Eller er sandheden, at fru Line Barfod ikke vil forstå det?

Sagen er, at der er lavet en aftale mellem staten og kommunerne for 2002. Den aftale skal selvfølgelig overholdes. Derefter giver vi 500 mio. kr. til ældreområdet til kommunerne, sådan som vi har aftalt det. Det er sandheden om den sag. Det er sådan det hænger sammen, og det burde fru Line Barfod med sin baggrund også godt kunne forstå.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Er det ikke rigtigt forstået, at regeringen har tilkendegivet, bl.a. i Finansudvalget, at kommunerne skal bøde 650 mio. kr. i den forstand, at det er nogle penge, de ikke må bruge, skal holde igen med dem, og at man ved samme lejlighed ser på de 500 mio. kr., sådan at det netto for kommunerne er et minus? Og dette regnestykke

betyder ikke, at det er ældreområdet, der får glæde af det, fordi kommunerne har selvstyre?

Kl. 19.45

Så har hr. Kirkegaard tidligere nævnt, at de ved jo godt ude i kommunerne, at det er noget, regeringen gerne vil. Men det kunne jo godt være, at de tænkte på nogle andre ting i kommunerne.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jamen kommunerne skal ikke bøde med 650 mio. kr. Det er en myte, som hr. Aage Frandsen og ligesindede her i Folketinget forsøger at skabe under denne debat. De skal ikke bøde med 650 mio. kr., de skal overholde den aftale, som de har indgået med den tidligere regering. ... Nu kan jeg se, at nu forstår hr. Aage Frandsen det. Så har vi dog alligevel fået det ud af debatten, og det er da utrolig positivt.

Det er rigtigt, at der er lavet en aftale om at tilføre kommunerne 500 mio. kr. til ældreområdet, fuldstændig i henhold til det, som også er fremgået af de debatter, der har været om den sag her i Folketinget. Jeg er glad for, at hr. Aage Frandsen nu endelig har forstået det.

Marianne Jelved (RV):

Det er mig en stor glæde, at VK-regeringen har overtaget »Danmark 2010« – den plan, som især Venstre så fornøjeligt kaldte den radikale blankekocheck til parløb med Nyrup til 2010. Nå, spørg til side.

Det Radikale Venstre er enig i, at kommuner og amter skal holde skatterne i ro; det var også den tidligere regerings ønske år efter år. Det Radikale Venstre er enig i, at der skal være kort snor i stigningen i det offentlige forbrug; det var også den tidligere regerings ønske. Og endelig er Det Radikale Venstre enig i, at nye opgaver og prioriterede opgaver skal finansieres inden for den ramme, der er sat for væksten i det offentlige forbrug. I alt dette er der intet nyt.

Det nye er, at den nye regering har indført et skattestop. Det lyder egentlig så fascinerende med et skattestop, men det betyder principielt, at skatter og afgifter ikke følger pris- og lønudviklingen, og det betyder også, at for at kunne få et tilpas stort overskud, så man kan afdrage gælden, således som VK-regeringen har tilsluttet sig, må man lade udgifterne følge en ganske bestemt linje.

Med et skattestop stilles der altså større krav til udgiftspolitikken, hvis man vel at mærke vil

følge den politik, som »Danmark 2010« anviser. Skattestoppet koster altså noget, det er ikke gratis, det betyder i hvert fald en nedskæring af udgifterne i størrelsesordenen 1,5-2 mia. kr. alene på grund af skattestoppet. Det har vi også noteret os af en lang række lovforslag, som regeringen har fået behandlet i Folketinget, f.eks. dele af finansloven, folkeoplysningsområdet, afskaffelse af den fri ungdomsuddannelse og afskaffelse af modersmålsundervisning. Selv det var begrundet med, at man skulle spare ca. 60 mio. kr.

Næste år, altså 2003, vil også være præget af det, eftersom skattestoppet fortsætter, og derfor bliver der også til næste år brug for at finde besparelser til at finansiere alene skattestoppet, og der er mange andre ting, som også kræver besparelser. Det kender vi også fra tidligere år.

Jeg forventer ikke, at regeringen i dag vil løfte sløret for sine overvejelser i denne sammenhæng, heller ikke hvilke ændringer regeringen påtænker at give kommunerne, om jeg så må sige, for at kommunerne kan løfte den opgave, som det er at føre en meget stram økonomisk politik. Men jeg noterer mig, at regeringen har et fast støtteparti, der indtil nu har støttet regeringen i ét og alt. Det er også noget nyt, det er nye tider.

Kl. 19.50

De krav, der er til den kommunale økonomi, er meget store. Kommuner og amter vil blive tvunget til at føre en meget, meget stram økonomisk politik, skattestop eller ej, men skattestoppet understreger det. Situationen er meget forskellig kommunerne imellem. Der er f.eks. meget forskellige udviklinger på børneområdet, og derfor er en af de store opgaver, som uanset regeringens farve er svær, at se kommunerne under ét. Det er også meget svært at forklare vælgerne, hvad det egentlig er for en situation, som Folketinget, regeringen og politikerne er i.

Det store spørgsmål er, i hvert fald som jeg ser det, om Dansk Folkeparti vil og kan stå distancen på dette område. Jeg har ikke forstået finanslovaftalen mellem Dansk Folkeparti, Venstre og De Konservative som omfattende lige nøjagtig kommuneaftalen, men en lang række ting indgår selvfølgelig i kommuneaftalen, som hr. Knud Erik Kirkegaard var inde på, så derfor bliver det spændende, om Dansk Folkeparti står distancen.

Så vil jeg godt sige, ligesom hr. Knud Erik Kirkegaard gjorde, at på ét punkt er vi enige. Den radikale folketingsgruppe er enig med Det

Konservative Folkeparti i, at forhandlingerne mellem regeringen og kommunerne er regeringens og ikke Folketingets ansvar, og resultatet må regeringen stå til ansvar for over for Folketinget. Men jeg har i al venskabelighed eller i hvert fald fredsommelighed en opfordring til regeringen om at overveje en ting. Man behøver ikke nødvendigvis sige noget fra talerstolen her i dag, men kunne det ikke tænkes, at der kunne være brug for flere slags flertal, fordi opgaven er så kompliceret og i virkeligheden temmelig barsk?

Det Radikale Venstre er enig i de overordnede rammer for opgaverne for kommunerne.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Allerførst en ganske lille korrektion til fru Marianne Jelved.

Fru Marianne Jelved siger, at skattestoppet betyder, at skatterne ikke følger pris- og lønudviklingen, men det er kun rigtigt for en lille del af f.eks. statens indtægter. Ud af 410 mia. kr. er det kun ca. 70 mia. kr., der i dag opkræves i faste beløb, hvorimod den øvrige del, der opkræves i procentsatser, jo netop følger pris- og lønudviklingen. Men det er jeg sikker på at fru Marianne Jelved godt er klar over, så det er blot for referatets skyld.

Mit spørgsmål til fru Marianne Jelved er hypotetisk, og så må vi se, om fru Marianne Jelved vil svare på det: I den hypotetiske situation, at folketingsvalget havde givet et andet resultat, og fru Marianne Jelved var fortsat i sin tidligere rolle som økonomiminister, ville fru Marianne Jelved da have lukket øjnene for kommunernes overforbrug og kommunernes brud på aftalen om en begrænset vækst i de offentlige udgifter? Eller ville fru Marianne Jelved have bedt kommunerne bremse op i deres forbrug eller alternativt indregne overforbruget fra det ene år i et mindre forbrug det kommende år?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg lyttede som altid meget omhyggeligt til fru Marianne Jelveds indlæg, og jeg opfattede, at der kom en, skal vi sige, markant politisk melding fra fru Marianne Jelved på Det Radikale Venstres vegne, nemlig en ægte og klar interesse i at blive delagtiggjort i politikken over for kommunerne. Det synes jeg da var en meget interessant melding fra Det Radikale Venstre, og jeg skal i hvert fald nok sørge for, at den melding

bliver bragt videre på rette sted i Det Konservative Folkeparti.

Men jeg har et spørgsmål til fru Marianne Jelved, som opponerede mod udspillet fra regeringen om, at skatterne ikke måtte stige under ét, for jeg forstår ikke, hvorfor fru Marianne Jelved opponerer så voldsomt imod det. Jeg erindrer adskillige forhandlingsudspil fra tidligere regeringer, som også gik på, at kommuneskatterne og amtsskatterne ikke måtte stige under ét, og jeg synes, det er et naturligt udspil fra regeringen, når man nu har den opfattelse, at skatetrykket i Danmark er voldsomt nok i forvejen.

Ville fru Marianne Jelved foretrække, at vi løsnede lidt, gav lidt større mulighed for, at kommunerne under ét kunne lade skatten stige med 0,1 eller 0,2 eller 0,3 pct.? Eller hvad er det egentlig, fru Marianne Jelved mener om skatten?

Kl. 19.55

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Til hr. Kristian Jensen: Jeg er fuldstændig enig i, at det drejer sig om et beløb i størrelsesordenen 70 mia. kr., grundafgifterne, om man så må sige. Men det er jo alligevel i størrelsesordenen 1,5-2 mia. kr. i runde tal, det koster i en eller anden forstand.

Jeg medgiver fuldstændig, at hvis SR-regeringen var fortsat, hvis Det Radikale Venstre var fortsat i regering, og aftalen var blevet overskredet på grund af merforbrug, ville det naturlige være, at man prøvede at finde en løsning på det. Men det er klart, at i den situation er det en fordel for VK-regeringen, at den har Dansk Folkeparti som støtte i ét og alt, som jeg sagde, og det var jo ikke situationen for SR-regeringen.

Til hr. Knud Erik Kirkegaard: Jeg opponerede ikke imod, at skatterne skal holdes i ro. Jeg sagde, at Det Radikale Venstre er enig i, at skatterne skal holdes i ro, og det var også den tidligere regerings ønske, at når man så kommunerne under ét, skulle de holdes i ro, så det er vi ikke uenige om. Vores politiske uenighed er markant, når det gælder skattestoppet, men det er en anden snak.

Så vil jeg gerne bruge denne lejlighed til at bekræfte over for hr. Knud Erik Kirkegaard, at jeg sådan set er af den opfattelse, at med hensyn til en kommuneaftale – det, der skal ske i kommunerne, de strukturændringer og andre ting, der skal til, og som en hvilken som helst regering vil være nødt til at tage op – er det måske på sin

plads at prøve at se lidt politisk bredere på end kun til højre side. Jeg har ikke noget imod, at regeringen bruger det flertal, den har, jeg synes, det er fair. Men det er mest fair, hvis regeringen og statsministeren lader være med at få det til at se ud, som om regeringen lægger sine forslag frem til fri forhandling med partierne i Folketinget, og det er derfor, jeg siger: Kunne man ikke prøve en anden linje af hensyn til selve sagen og kommunerne og amterne, som jo i øvrigt skal styres af brede politiske flertal?

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg hørte fru Marianne Jelved sige, at skattestoppet måske var noget lidt andet end det at holde skatterne i ro, men jeg mener faktisk, at det netop er meget præcis det samme. Bl.a. går hele ejendomsværdibeskatningen jo ubeskåret til kommunerne og amterne, og regeringens lovforslag, som ligger i Folketinget i øjeblikket, og som der er erklæret flertal for, betyder jo, at fra 2003 vil kommunerne og amterne få mindre ind, end hvis man havde fulgt normalproceduren, om jeg så må sige, og det har man ikke mulighed for at kompensere.

Derfor vil jeg godt spørge fru Marianne Jelved, om hun ikke er enig i, at med den linje, som regeringen har lagt på bl.a. dette felt, stiger vanskelighederne massivt for kommunerne. Mulighederne for at leve op til det, som vi alle sammen er enige om, når vi holder fine taler – at de ældre og folkeskolen osv. skal have ordentlige muligheder – bliver kraftigt forringet med det, regeringen foreslår på andre områder.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jo, det er jeg fuldstændig enig med hr. Ole Stavad i, og det er bl.a. derfor, jeg siger, at én ting er at sige, at skatterne skal holdes i ro, noget andet er skattestoppet. Det er to forskellige ting, selv om ordet skat forekommer begge steder, det er to forskellige politikker.

Men jeg har hørt regeringen og ministrene tilkendegive – Venstres ordfører var meget præcis, også mens jeg var i salen – at når man indgår en aftale, vil den nuværende VK-regering ligesom den tidligere regering sikre, at der er dækning for den aftale, der indgås, og derfor forventer jeg selvfølgelig, at Venstre og De Konservative sikrer, at man også kan finansiere den stigning i det offentlige forbrug, som regeringen har lagt op til. De penge må jo findes et eller andet sted

uden for kommunerne, men det er regeringens ansvar, ikke kommunernes.

Kl. 20.00

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Det er jeg sådan set som udgangspunkt enig med fru Marianne Jelved i, men problemet er jo, at når nu man fjerner indtægtsmulighederne for kommunerne, som man gør her, samtidig med at man så at sige har givet sig selv spændetrøje på, så betyder det jo, hvis man forestiller sig, at det bliver en bare nogenlunde rimelig aftale, at der skal skæres på andre ømme områder.

Hvis vi skal leve op til vores fælles målsætning om, at gælden skal afdrages, så vi også kan sørge for ordentlig velfærd til vore ældre, når vi kigger 5 år og 10 år frem i tiden, står vi nemlig i det dilemma, at hvis vi får det her til at hænge fornuftigt sammen, bliver det faktisk umuligt at lave en finanslov, som vi kan vedstå os, fordi vi skal ind med nedskæringer i stedet for.

Derfor synes jeg, at det med den spændetrøje, som regeringen har bragt sig selv, kommunerne og os andre i, næsten er umuligt at levere det, som vi, når vi holder de fine taler, alle sammen siger vi gerne vil levere.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er jeg fuldstændig enig i, men jeg har stadig væk forstået det sådan, og jeg er glad for, at jeg kan få lov til at sige det her fra talerstolen, at Venstre og De Konservative har tilkendegivet, at kommunernes forbrug må stige i størrelsesordenen 0,7-0,8 pct. – jeg hænger mig ikke i decimalerne – og når man indgår en aftale, vil regeringen sikre, at der også er økonomi til at finansiere det.

Jeg er fuldstændig enig med hr. Ole Stavad i, at havde SR-regeringen fortsat, havde vi aldrig lavet et skattestop på den karakter. Det duer ikke, og det fjerner mulighederne for at lave egentlige strukturændringer, der skaber en ny dynamik. Det fastlåser tingene. Det ville vi aldrig have gjort. Men Venstre og De Konservative har forpligtet sig til at sørge for, at der er en reel finansiering til det, kommunerne og amterne skal bruge.

Line Barfod (EL):

Her i Folketinget bliver der altid talt pænt om det kommunale selvstyre, i hvert fald så længe det bare drejer sig om at holde de pæne taler. El-

ler hvis der er noget, man politisk er imod, kan man dække sig ind under, at vi ikke må gribe ind i det kommunale selvstyre. Men andre gange foretager man faktisk indgreb i det kommunale selvstyre, og det er så, fordi man siger, at der er nogle andre ting, der er afgørende.

Noget af det mest afgørende for egentlig at have et reelt kommunalt selvstyre, for at have et reelt demokrati, for at borgerne i hver enkelt kommune og amt kan have en reel indflydelse på, hvordan kommunens service er over for borgerne, er muligheden for at sikre den nødvendige økonomi. Den mulighed er stærkt begrænset.

De afgørende beslutninger om kommunernes udvikling bliver truffet bag lukkede døre af en lille gruppe mænd under kommuneforhandlingerne. Af en eller anden grund er det som regel mænd, der deltager i de forhandlinger, jeg ved ikke hvorfor. Og der laver man altså en væsentlig begrænsning i det lokale demokrati.

Vi var imod de stærke bindinger, som den tidligere regering lagde på kommunerne, og Enhedslisten er også imod de stærke begrænsninger, man nu lægger på kommunernes mulighed for det kommunale selvstyre og mulighed for, at man i kommunerne kan beslutte, at man f.eks. i en periode vil bruge flere penge på forebyggelse på et område, fordi man kan se, at det på længere sigt vil føre til færre udgifter, f.eks. på hele det sociale område, f.eks. ved at man bygger boliger, så der bliver færre sociale problemer.

Under valgkampen er der blevet talt meget om, at der skulle mere velfærd til borgerne. Vi har diskuteret ældre her i dag. Sygehusene talte man meget om. Men det, vi har set i udmøntningen i de konkrete forslag, der ligger, og i de begrænsninger, man nu lægger på kommuner og amter, er, at på en lang række områder bliver der mindre velfærd.

Kl. 20.05

Der bliver brugt flere penge på bureaukrati, og der bliver brugt penge på at tilgodesee private virksomheders mulighed. Der bliver brugt penge på, at man vil øge søgningen til de private sygehuse, at man vil øge den private indsats på en række velfærdsområder i stedet for at give amterne og kommunerne mulighed for en ordentlig service.

På sygehusområdet skal f.eks. de 1,5 mia. kr., der bliver givet, bruges til at nedbringe ventelister på bestemte områder. Det betyder f.eks., at de sygehuse, som har løst venteliste problemerne, som ikke har ventelister, ikke kan få del i de penge, selv om de måske har problemer med, at

der er for mange, der ligger på de medicinske afdelinger, at folk må ligge på gangene, eller har problemer med, at der er for få jordemødre på fødeafdelingerne, hvor vi har set eksempler på, at børn er døde, fordi der ikke var en jordemoder til hver fødende kvinde.

Amterne har ikke mulighed for selv at fordele pengene med de stærke begrænsninger, der bliver lagt ned over dem. Vi mener, at det er et grundlæggende demokratiproblem, at man ikke har den mulighed for at få en ordentlig indflydelse og en ordentlig åben debat om de grundlæggende strukturer i forhold til den kommunale service.

Derfor mener vi fra Enhedslistens side, at man i stedet skal have nogle åbne drøftelser, og at man skal flytte forhandlingerne frem i forhold til kommuneforhandlingerne, så der er mulighed for at få en åben, offentlig debat om, hvad der skal være styrende i forhold til den kommunale udvikling, så man dér kan lægge det frem i stedet for at have de lukkede forhandlinger.

Ole M. Nielsen (KRF):

Som uerfaren på det her område med kommunaløkonomi er jeg da selvfølgelig blevet en lille smule klogere af at lytte. Det skal der måske heller ikke så meget til.

Jeg synes nu ikke, at vi har fået noget svar på forespørgslen, som hr. Aage Frandsen så ganske udmærket har rejst. Det er derimod blevet til en vældig masse snak om sanktioner mod kommunerne, om skattestoppets effektivitet, til nød lidt om hjemmehjælp.

Jeg synes, at man kan konstatere, at der er et stort paradoks med administrationen af skattestoppet og så det kommunale selvstyre. Jeg er enig med hr. Knud Erik Kirkegaard i, at man ikke kan have en så stor del af den offentlige sektor som den kommunale kørende sådan fuldstændig selvstændigt, men på den anden side synes jeg nok, at det er et problem i forhold til det kommunale selvstyre, at man vil styre det så hårdt og putte det ind i et tvunget solidarisk system, for det er umuligt at dele sol og vind lige. Det var det, jeg efterlyste i mine spørgsmål, og de var ikke af polemisk art, og jeg håber, at jeg kan få det opklaret på et tidspunkt, så jeg også kan blive klogere på det område.

Så er det jo helt tydeligt for mig, ikke på baggrund af den debat her, men af det, vi oplever med kommunerne, at vi trænger ganske alvorligt til en revision af hele den kommunale

grundtaksmodel, bloktilskuddene, de kommunale udligninger osv.

Der er ingen tvivl om, at der er utrolig svage kommuner, der er rimelig gode kommuner, som er administreret alt for svagt, og der er kommuner, som kører rigtig godt. Jeg har indtryk af, at nogle af de kommuner f.eks. i Vestjylland, som er rimelig godt administreret – det må hr. Kirkegaard kende hjemmefra – også står over for ganske store problemer med at få økonomien til at hænge sammen.

Her er det jo lidt paradoksalt at høre finansministerens sådan meget rundhåndede dryssen ud med pengene, at der er 0,7 pct.s stigning i 2003, så der virkelig er et råderum, for så vidt jeg kan forstå på det hele, er det sådan, at hvis man har brugt 1,3 mia. kr. for meget i år, må man spare dem til næste år, eller også skal de 0,7 pct. først dække dem ind. Derudover er hr. Poul Nødgaard inde på, at kommunerne måske også skal straffes eller trækkes for de penge, som de har brugt for meget i 2001. Så er der jo ikke meget tilbage af de 0,7 pct. Så tror jeg faktisk, at kommunerne allerede skylder til næste år. Og det er da noget af et problem.

Der er jo mange ønsker og krav til kommunerne. Vi kender dem alle sammen. Skolerne trænger, hjemmehjælpen trænger, og sådan er det på alle mulige måder. Jeg har selv et lille hjertebar, der hedder kloakrenovering, som ikke belaster kommunernes økonomi, men som jeg håber, at finansministeren vil sørge for at få med i forhandlingerne og få sat på dagsordenen, for det er til stor skade for vores miljø, at vi har de utætte kloakker.

Kl. 20.10

Mit spørgsmål er: Hvordan vil man styre de her 275 kommuner?

Så er Anker Boyes udsagn fra sidste år om, at kommunerne fik alt, hvad de havde ønsket sig, også gentagne gange blevet nævnt her. Jeg tror, at man tillægger sådan et udsagn lidt for står sandhedsværdi. Kunne det ikke tænkes, at hr. Boye ikke helt havde opbakning fra de 275 kommuner, at han sådan var en forhandler, som måske havde fået armen vredet om i forhandlingerne med en dygtig finansminister, og derfor skulle ud at sælge, at han faktisk havde gjort det rimelig godt? Det synes jeg egentlig har skadet kommunernes situation utrolig meget, for man får det hele tiden stukket i næsen, at man fik alt det, man ville have, for det har Boye sagt, men det tror jeg ikke er tilfældet.

Så har jeg med fornøjelse læst en artikel i Jyllands-Posten for et par uger siden af Niels Groes, som jo også er kendt af den tidligere regering, der beskriver, at effektivitet i kommunerne er for svag. Niels Groes fortæller, hvordan det egentlig foregår, når man i de små kommuner har hver sine kartofler at hyppe, og hvor man ikke kan blive enig om nedskæringer. Det er det, der giver den dårlige styring og de for høje udgifter. Sådan er det jo bare.

Men så læser jeg også, at den nye formand for Kommunernes Landsforening, hr. Ejgil W. Rasmussen, er dybt betænkelig ved, at regeringen, som den har truet med, vil straffe, og han bekymrer sig om, hvor uretfærdigt det vil komme til at ramme.

Det er sådan kort fortalt de problemstillinger, der er for mig, som jeg ikke kan finde ud, hvordan man egentlig vil tackle – i det hele taget, hvordan man vil tackle det kommunale selvstyre.

Det er jo lidt interessant, at regeringen også er sådan meget blakket i sin tillid til kommunerne. Altså vi diskuterer kraftigt det der med planloven, hvor det handler om at få så meget kompetence ud til kommunen, for de er bedst til at bestemme, de er tættest på borgerne osv., og så har vi også i dag i samråd i Skatteudvalget behandlet regeringens lovforslag om ny organisering af ejendomsvurderingen, hvor det går den stik modsatte vej, hvor man trækker det sammen til et snævert statsligt system med et meget lille folkeligt islæt. Så jeg synes faktisk, at regeringen på det område har nogle problemer.

Undskyld, det blev lidt for langt.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Nu er det også ca. 3 timer siden, at jeg holdt min ordførertale, så derfor skal jeg gerne gentage, hvad jeg sagde allerede dengang: at det er begrænset, hvor detaljeret en debat som den i dag kan være, idet forhandlingerne jo endnu ikke er begyndt, og enhver forhandlingspart må have retten til ikke at offentliggøre sine planer forud for forhandlingerne. Det sagde jeg for 3 timer siden.

Det er jo netop begrundelsen for, at det her ikke kan være så detaljeret, for hvis alle kortene blev lagt frem, var der ikke meget at forhandle om. Det ville i hvert fald være en ret meget svagere regering, der skulle gå til forhandlinger med de øvrige parter. Men det var ikke derfor, jeg gik herop.

Når hr. Ole M. Nielsen snakker om, hvad der egentlig er tilbage af de 0,7 pct., er det jo sådan, at planen »Danmark 2010« sagde, at der skulle være en vækst på maksimalt 1 pct. i de offentlige budgetter frem til 2005.

Når vi, efter at kommuner og amter har gennemgået deres budgetter, regner det ind, der har været i merforbrug i forhold til det aftalte, så bliver der et forbrug i år på 1,3 pct., og derfor skal det modregnes til næste år. Og når man har indregnet merforbruget i år på de 0,3 pct., er der altså kun 0,7 tilbage. Men de 0,7 er så den del af væksten, som vi har lagt op til, at kommuner og amter skal have for at løfte serviceniveauet ude ved borgerne.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg forstod ikke regnestykket, men det må vi kunne få lavet et stykke papir på, for hvis 1 pct. minus 1,3 er 0,7, så har jeg ikke forstået det. Det må jo være sådan, det var. Hvis der skulle være plads til 1 pct., og man har brugt 1,3 for meget, skulle der kun være 0,7 tilbage, det passer ikke sammen – nå, det var 1,3 mia. kr., men 1,3 mia. kr. er ikke kun 0,3 pct. af kommunernes forbrug, den mulighed var jeg også inde på. Så der er også et eller andet dér, der ikke passer, for så skulle kommunernes budgetter være godt 400 mia. kr., hvis 0,3 skulle være lig med 1,3 mia. kr. Så det passer heller ikke, men det må vi have på et stykke papir. Det er for indviklet.

Kl. 20.15

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Selv om det er indviklet, skal jeg gerne gøre et ganske kort forsøg på at ridse det op igen, for der var måske en lille lapsus i det første indlæg, og der er også et sammenfald af tal, der gør det lidt besværligt.

Når der er 1 pct. vækst i år og 1 pct. vækst til næste år, bliver det tilsammen en planlagt vækst på 2 pct. Af det er der i år en mervækst i forhold til det budgetterede. Det giver en mervækst på 1,3 pct. i de offentlige udgifter. Hvis der så samlet set over i år og næste år skal være en vækst på 2 pct., er det, der er til rest, 0,7 pct.

Det er ikke særlig besværligt, men det har et sjovt sammenfald, da merforbruget netop er 1,3 mia. kr., og derfor bliver tallene lidt forvirrende.

Jeg er sikker på, at regeringen er leveringsdygtig i mere pædagogiske papirer, end både mine evner og taletiden rækker til.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Hvis det skal forstås sådan, at 1 plus 1 minus 1,3 er 0,7, og det er vistnok korrekt, så har jeg forstået det nu. Tak.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil konstatere, at der vel har været en debat, som man kunne forvente, med en fastholden af forskellige standpunkter, og nogle er rigtige, og nogle er forkerte.

Jeg må konstatere, at standpunkter fra V og K og til dels fra Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti langt hen ad vejen hviler på virkelighedens grund, og så er der andre påstande, som er lidt ejendommelige, eller som må bero på, at man har skiftet politik.

Derfor tillader jeg mig at starte med hr. Klaus Hækkerup, for det, der er svært at forstå nu, er: Står Socialdemokratiet bag deres egen plan for, hvordan der er mulighed for dansk økonomi på mellemlang sigt frem til 2010? Står man bag de vækstrammer, der ligger for den offentlige økonomi? Står man bag målene for den samlede beskæftigelse? For alt det, hr. Klaus Hækkerup har sagt, er i direkte strid med »Danmark 2010«.

Det eneste, regeringen forlanger, er, at de aftaler, vi indgår, matcher år 2010-planerne, nemlig den grænse, der er for vækst. Det er i virkeligheden meget nøje beskrevet. Det er for så vidt noget, som både OECD og økonomer og alle andre er enige i er den ramme, som dansk økonomi kan holdes inden for.

Derfor har vi lige fra januar 2001, da den tidligere regering kom med »Danmark 2010«, hele tiden sagt, at det er vi helt enige i. Det må være målene; det er det, der er plads til; det er her, man kan løfte opgaven.

Og jeg vil godt sige, at det, der gælder for aftalegrundlaget for kommunerne, er for så vidt alene vækst målet, for sandheden er den, at hvis man overholder vækstrammen, har vi ikke noget skatteproblem. Problemet med skatten opstår, hvis vi skrider ud over vækstrammen. Det er jo også meget flot beskrevet i »Danmark 2010«, at der herved er mulighed for at holde skatterne i ro. Det er både statsskat og kommuneskat og amtsskat. Sådan fremgår det. Der er i øvrigt plads til en skattelettelse, hvis man holder denne vækstramme og får den vækst i beskæftigelsen.

Derfor er det meget svært at forstå, hvad det egentlig er, Socialdemokratiet står for i dag i forhold til den politik, der var gældende indtil den

27. november 2001. Den 27. november er den sidste 27. november i min kalenderføljeton. Så det er den politik, der var gældende indtil da, man fraviger i den kritik, der har været.

Den mistillid, der er til det kommunale selvstyre, undrer mig. Hvad er det, der er i vejen med det kommunale selvstyre? Hvad er det, der er i vejen med aftalesystemet? For det er klart den opfattelse, jeg har af at tale med de tillidsfolk, som kommunerne selv har valgt, at de ønsker aftalesystemet. De ønsker, at et ord er et ord. De ønsker, at regeringen skal leve op til det, regeringen lover.

På de borgmestertræf, jeg har deltaget i, har jeg spurgt: Hvem er det, der ikke vil være med til, at vi i Danmark har et aftalesystem? Der er ingen, der ikke vil være med til det. Der er heller ingen, der ikke mener, at et ord selvfølgelig er et ord, og det skal man holde.

Det, der er tale om i 2002, er ikke noget, som hr. Aage Frandsen taler om man skal. Nej, der er tale om, at Kommunernes Landsforening ved en underskrift af den daværende formand, Anker Boye, sammen med finansministeren har opfordret til, at man forsøger at overholde den aftale, man har indgået, fordi Kommunernes Landsforening er enig i, at målet om skattestoppet er det, der er acceptabelt. Der er nemlig ikke noget ønske om, at skatten skal hæves.

Så jeg ved ikke, hvad der er i vejen med, at regeringen i fuld overensstemmelse med de repræsentanter, som kommunerne selv har valgt, forsøger at leve op til et aftalesæt.

Kl. 20.20

Hvis man kommer frem til, at aftalesystemet ikke duer, hvad gælder så? Ja, så gælder det, man har i andre lande uden aftalesystem, nemlig at centralmagten lovgiver, for det er jo det lette. Det er uendelig let at gennemføre skattestop ved lov; det er der ikke nogen problemer i. Det har man i andre lande, hvor der ikke er kommunal frihed til selv at fastsætte skatterne. Så jeg synes blot, at det er ejendommeligt, at man, hvis man er tilhænger af aftalesystemet, har mistillid til, at kommunerne forsøger at leve op til det, for det er jo præcis det, som denne sag drejer sig om.

Jeg forstår godt, at hr. Aage Frandsen ikke er enig, for SF har jo ikke været støtte for »Danmark 2010«. Hr. Aage Frandsens parti har jo hele tiden sagt, det er for lidt, der skal større vækst. Det synes jeg er et ærligt standpunkt, for det svarer jo også til opfattelsen i SF, at der ingen bremses er, når det gælder at kunne øge mulig-

heden for at hæve skatter og afgifter. Den er jo fuldstændig fri for bremsebelægning, det kører bare derudad. Det synes jeg er fair nok. Der er ingen disharmoni i det standpunkt, sådan skal det jo også være i politik.

Så vil jeg sige til fru Marianne Jelved, at jeg synes, det var en meget blid tale, selv om jeg har svært ved måske lige at forstå bekymringen for, at regeringen efterlever aftalen, inklusive, at man ikke regulerer på afgiftsniveauerne, som er i faste kroner, altså afgifter, som tidligere har været pl-reguleret. Det er jo beskrevet meget tydeligt i den publikation, som den tidligere regering kom med, at det var der plads til. Det forunderlige er jo, at hvis man undlader pl-reguleringen, så bruger man det rum, der egentlig var til senere skattelettelser. Sådan er det direkte beskrevet. Så det hænger jo fuldstændig sammen med det, regeringen har lagt frem, og det, der ligger i den tidligere regerings egen strategi. Der er jo en meget fin overensstemmelse.

Jeg er glad for den bekymring for, hvorvidt det er muligt for regeringen at indgå en aftale med kommunerne ud fra begrebet, at et ord er et ord, og at aftaler skal overholdes. Jeg tror, at den vilje vil vise sig at være i det kommunale system, at man denne gang overholder aftalen. Sådan vil det nok vise sig at være.

Er der fortillfælde? Hvis man tager de aftaler, der lå fra 1988 til og med 1993, så steg de primære kommunale skatter med 0,1 procentpoint i hele den periode, selv om der var lavkonjunktur – uden sanktion!

Her er det selvfølgelig interessant, at man i Socialdemokratiet har efterspurgt, hvad det er, man skal straffe. Jeg har i mit indlæg overhovedet ikke talt om at straffe. Jeg har tillid til det kommunale selvstyre, så hvorfor man skulle tale om at straffe, ved jeg ikke. Det er jo noget, man forholder sig til, hvis det viser sig, at de, der har indgået en aftale, i virkeligheden ikke ønsker at overholde aftalen. Det, vi vil levere i regeringen, er de vilkår, der gør, at man kan indgå en aftale, hvis viljen er der, således at skattestoppet effektueres.

Og må jeg så sige til hr. Aage Frandsen, at der blev brugt ordene, at man tager penge. Det er jo forunderligt. Hvordan kan man som godt begavet menneske egentlig fastholde, at man vil bruge den argumentation, når virkeligheden er, at man får flere penge? Det vil vise sig, at der er realvækst fra 2001 til 2002, fra 2002 og til 2003 og til 2004 og 2005. Det kan være, at der kommer et meget stort spring fra 2001 til 2002, hvor man

har brugt en del af realvæksten, der egentlig skulle have været gemt til 2002 til 2003. Det afhænger af kommunerne selv, hvad de egentlig gør, men vi taler om realvækst, vi taler om 6.000 flere ansatte i år, 4.000 næste år, 36.000 flere frem til år 2010.

Så spørger man, hvordan det skal finansieres. Det sker netop ved, at skattegrundlaget jo også stiger. Der er jo en vækst i skattegrundlaget, der giver den dækning, så man stadig kan have en realvækst også i det kommunale system. Sådan skal det vel også være.

Hvordan i alverden kan man tale om nedskæringer. Så må man måle udviklingen fra år til år: Øger man eller øger man ikke? Det, man kommer til at se, er, at man øger. Jeg tror også, at man på ældreområdet kommer til at se, at udgifterne øges fra år til år.

De 500 mio. kr. er bundet op på, at ældre får en valget til at vælge noget andet; at de får en garanti for, at hvis hjemmehjælpen ikke er givet, er der kompensation; at ældre får ret til at vælge et plejehjem, som de vil, også i en anden kommune; at de kan vælge plejebolig også i en anden kommune. Det er jo det, man tilstræber, men alt sammen ligger det inden for en ramme, der vokser år for år. Det er vi i regeringen glade for, og det tror jeg egentlig også at man vil være glad for i kommunerne, så man måske kan få et aftalegrundlag, der giver en stor tryghed for den måde, som man kan budgetlægge på i det kommunale system.

KL 20.25

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S): Finansministeren nævnte spørgsmålet, om vi stod ved »Danmark 2010«. Jeg synes virkelig, den nuværende regering har rykket forudsætningerne fuldkommen, som fru Marianne Jelved sagde, ved at indføre skattestop i stedet for at fastholde et fast skattniveau. Det giver mindre fleksibilitet. Det er skadeligt for de muligheder, vi har for at lave omstillinger og omlægninger.

Så siger finansministeren, at finansministeren har tillid til, at det kommunale selvstyre vil leve op til aftalerne. Hvem er det overhovedet, der taler om at lave sanktioner? Ja, hvem er det? Hvem er det? Første gang jeg hørte om sanktioner, var på KL's delegeretmøde. Det var ikke mig, der sagde det. Det var ikke hr. Ole Stavad. Det var slet ingen fra Socialdemokratiet eller Det Radikale Venstre eller SF.

Det var såmænd indenrigs- og sundhedsministeren, der stod op og sagde: Hvis kommunerne under ét sætter skatten op, sætter vi statsskatten tilsvarende ned, og så inddrager vi det provenu, vi mangler, over bloktilskuddet. Det var beskeden. Det var da ikke os, der kom med det.

Hvem er det, der har udtrykt mistillid? Hvem er det, der i dag har stået op og snakket om, at det er lige så slemt at sætte skatten ned, hvis man har råderum til det, som det er at sætte den op, hvis man står og mangler penge? Det er da ikke os. Så hvem er det, der er ude på sanktionsglidebanen?

Dansk Folkeparti var jo også godt af sted. Nu var det sandelig også 2001, der skulle have en over nakken. De 0,7 pct. kunne såmænd hurtigt blive til minus et eller andet, når først Dansk Folkeparti rigtig får fat i beregningerne.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er en lille smule ærgerligt, at finansministeren bruger ordet skattestop til to forskellige ting. Når kommunerne møder op hos finansministeren, er det regnet ud, hvor mange indtægter i alt kommunerne forventes at kunne få for det kommende år, når skatterne holdes i ro set under ét.

Så kigger man på de udgifter, der bliver, når der må være en stigning på 0,7 pct. Sværer de indtægter, der forventes at komme ind, til de udgifter, der forventes? Hvis ikke de to tal passer, er det regeringens ansvar – sådan har jeg hørt V og K sige det – at sikre, at der er dækning for de udgifter. Sådan er det.

I »Danmark 2010« er det noget helt andet. Der er et råderum – det er fuldstændig korrekt – beregnet til at imødegå international skattekonkurrence, grænsehandelsproblemer og den slags ting. Det ødsler VK-regeringen bort med det skattestop, der hedder, at alle kroneafgifter holdes fuldstændig i ro.

Det er et selvskabt problem for regeringen. Det vedkommer i virkeligheden ikke kommunerne. Det må regeringen ordne på en anden måde. Derfor vil vi gerne holde de to ting adskilt og være venlige og fremkommelige i forhold til kommunerne.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg mangler – det tror jeg også andre gør – en faktisk oplysning efter debatten her, som jeg håber finansministeren vil betjene os med. Ikke mindst med baggrund i nogle bemærkninger,

som den konservative ordfører, hr. Knud Erik Kirkegaard, havde på et tidligere tidspunkt, kunne man få den opfattelse, at der er en aftale, at det hører sammen med finanslovaftalen, at Dansk Folkeparti allerede er i en forståelse, en forligsmæssig forpligtelse med regeringen, i forhold til kommuneaftalen for 2003.

Der synes jeg, det ville være en nyttig oplysning for os og uden for huset her at få at vide af finansministeren: Er der indgået nogen former for forpligtende aftaler imellem regeringens parlamentariske grundlag, Dansk Folkeparti, og regeringen i forbindelse med finansloven eller på andre tidspunkter, som gør, at der er bindinger? Det synes jeg er en væsentlig faktuel oplysning, som kan være nyttig i det videre forløb.

Kl. 20.30

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg må sige til fru Marianne Jelved, at det er svært at forstå, hvad det egentlig er, der er den radikale tankegang. Jeg vil så gerne forstå det, for jeg synes, at den måde, det til tider fremføres på af fru Marianne Jelved, er så venlig, og det synes jeg også den har været i dag.

Hvor er det, problemet ligger? Det fremgår af »Danmark 2010«, at der ikke er brug for, at skatterne skal sættes op, de holdes i ro. Der står, at skatterne skal holdes i ro. Jeg forstår, at holder man skatterne i ro, sætter man dem ikke op. Sådan vil det vel være.

Så fremgår det også, at man kan pl-regulere på afgiftssiden. Det gør vi så ikke. Der bruger vi det råderum, der er i »Danmark 2010«. Der er ikke tale om, at nogen kommer til at mangle penge – heller ikke kommunerne.

Man nævner her, at ejendomsværdiskatten kommer til at mangle. Nej, det gør den ikke. Den indgår jo i den balanceopgørelse, som er udarbejdet i forbindelse med forhandlingerne. Det er jo dér, regeringen kommer til at følge op. Sådan er det jo. Det er regeringen, der bærer byrden ved den manglende regulering, når man laver økonomien. Sådan er det. Så kommunerne er i den måde, vi håndterer det på, overhovedet ikke ringere stillet end i den måde, den tidligere regering egentlig håndterede det på, medmindre man ville acceptere, at man generelt hævede skatten.

Det er jo det, der er det forunderlige. Det, vi i øvrigt måtte gøre i regeringen, skal vi selv finde finansiering til. Det er ikke noget, kommunerne skal ud at finde finansiering til. Derfor er sand-

heden jo den, at hvis kommunerne kan holde sig inden for den ramme for vækst, er der ikke noget finansielt problem.

Problemet opstår, hvis man går uden for vækstrammen. Det er præcis det, der gælder for 2002, at hvis man bruger de penge, der er lagt ind i budgettet, som skyldes, at man fik en ekstraregulering, en efterregulering, som det hedder, på selskabsbeskatningen, mangler man det beløb i år 2003, for der kommer den regulering ikke på samme måde. Det er jo det, der er problemet.

Derfor er forståelsen med KL – og det er det, man selv siger; det er jo dog sund fornuft – at man ikke bruger de penge i 2002, men har dem til rådighed i 2003, hvor man ikke får dem. Det har ikke noget at gøre – sagt til hr. Aage Frandsen – med de 500 mio. kr., for dem får kommunerne alligevel, og dem får de hvert år, for sådan er det aftalt, og sådan er det besluttet.

Men jeg vil godt sige, at der ikke er nogen forskel på den måde, en kommune kan agere på, for så vidt angår regeringsoplægget i forhold til »Danmark 2010«, medmindre man ville fravige, at kommunerne efter år 2010-modellen under den tidligere regering kunne hæve skatterne, selv om det ikke var forudsat.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt sige til finansministeren, at jeg synes, fru Marianne Jøvede var ganske klar i sin fremstilling, og jeg synes ikke, jeg har forståelsesproblemer med det, der blev sagt.

Jeg tror i virkeligheden, at det er et større problem for den nuværende regering, at den ikke har forstået plan 2010, end det er for oppositionen, og at den derfor bare bruger plan 2010 som undskyldning for alt muligt.

Men jeg vil egentlig godt tilbage til finansministerens besvarelse af forespørgslen, hvor der blev sagt; sådan som jeg fik det noteret ned i al hastighed; at den 1½ mia. kr., der var sat af til sygehusene, også kunne bruges i 2003. Der vil jeg godt høre, om det er korrekt. Ligesom jeg også godt vil bede finansministeren om at besvare det spørgsmål, hr. Ole Stavad stillede, som jo kan besvares ganske kort og ganske klart. Det behøver man i hvert fald ikke at have bremseklodser på for at svare på.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

For at vi kan få afklaret af finansministeren, i hvilket omfang der skæres ned eller ikke skæres ned, vil jeg godt bidrage til vores fælles forståelse ved at sige, hvad det er, jeg forstår ved det.

Den tidligere regering havde forskellige aftaler. Væksten var af en vis størrelse. Det kneb for kommuner og amter at overholde dem – somme tider. Det har knebet for dem i år, og derfor er væksten større end det, man havde aftalt. Det er ud fra en betragtning om, at der nok er brug for pengene ude i kommuner og amter. Så kommer finansministeren og indgår en aftale med KL, men jeg tror ikke, at Kommunernes Landsforening i denne forbindelse troede, at de var helt frit stillet, men at man var nødt til at lave en aftale, der gik ud på, at nu skal man prøve at begrænse udgifterne, og begrænses de ikke i 2002, vil det ske i 2003.

KL 20.35

Det vil sige i forhold til, om der er tale om vækst eller ikke vækst: Ja, der er tale om vækst, men i forhold til kommunernes aktuelle situation får de nok nogle penge, men de skal aflevere flere penge.

Er vi ikke enige om, at det er den korrekte fremstilling?

(Kort bemærkning).

Marianne Jøvede (RV):

Jeg tror, finansministeren gør sig store anstrengelser for at misforstå, hvad jeg siger.

Jeg er fuldstændig enig med finansministeren i, at det er regeringens ansvar at sikre, at der er indtægter i kommunerne til at finansiere de udgifter, som følger af, at det offentlige forbrug må stige med 0,7 pct. Og det har regeringen meget fornuftigt sagt skal ske under overskriften: Skatterne holdes i ro. Det er velkendt, der er intet nyt i det, og jeg støtter regeringen i det.

Så er der en helt anden sag; som ikke vedrører kommuner og amter, og det er regeringens selvpålagte skattestop, som er et andet skattestop end dét, at skatterne under ét skal holdes i ro i kommunerne. Og det er det skattestop, hvor finansministeren nu står og afslører, indrømmer, at man bruger det råderum, der er afsat til det i »Danmark 2010« – det råderum, som skal bruges til noget helt andet, og som regeringen, uanset hvad den i øvrigt synes om det, også er nødt til at finde finansiering til. Men det er en helt anden sag.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil først lige sige til hr. Klaus Hækkerup: De 1,5 mia. kr. skal forstås på den måde, at hvis pengene ikke bliver brugt i år 2002, er de stadig til disposition for sundhedsministeren i den fordeling, der skal finde sted over for amterne. Det er sådan, at der jo er vilkår, der skal opfyldes for at få andel i de 1,5 mia. kr. Hvis man ikke har fået afløb for de 1,5 mia. kr., overføres det uforbrugte beløb af de 1,5 mia. kr. til år 2003. Det er for at gøre det helt klart, hvordan det skal forstås.

Må jeg sige til hr. Ole Stavad: Vi har lavet en aftale med Dansk Folkeparti om finansloven for år 2002. Sådan er det. Jeg har en forventning til, at Socialdemokratiet måske endda vil kunne støtte den aftale, der indgås med Kommunernes Landsforening og Amdsrådsforeningen, og jeg har også forstået på Det Radikale Venstre og fru Marianne Jelved, at det er højst sandsynligt, at man kan støtte den, og den samme forventning har jeg til Dansk Folkeparti, at man vil kunne støtte en sådan aftale.

Måske lidt mere til Kristeligt Folkeparti og Dansk Folkeparti, for de erklærede jo fra starten, at de er tilhængere af skattestoppet som princip: Det bærende for den aftale, vi indgår med Kommunernes Landsforening, for det er Kommunernes Landsforening enig i, er det, der fremgår af fællesskrivelsen. Så vi har en forventning om, at der er flere partier, der vil synes, at det er en god idé at støtte det aktstykke, som skal udmønte den aftale, som forhåbentlig kommer på plads. Sådan ser den politiske virkelighed ud her i dag.

Hr. Aage Frandsen taler igen om vækst, og nu er vi kommet så langt, at hr. Aage Frandsen er enig i, at der er større vækst; når vi ser fremad, ligger der større vækst. Så siger hr. Aage Frandsen stadig: Men der afleveres flere penge. Det er jo det, der er svært at forstå. Hvad er det for penge, der afleveres? Der afleveres ikke nogen penge – i hvert fald ikke til statskassen. Der afleveres ingen penge.

Fru Marianne Jelved siger udtrykkeligt, at den del af skattestoppet, som fru Marianne Jelved ikke bryder sig om, for så vidt ikke har noget at gøre med kommuneforhandlingerne. Det er jeg da enig i, og derfor er det jo et tema, der ikke er på her i dag. Det er jo det, som fru Marianne Jelved kalder en spændetroje, som vi selv går ind i. Ja, det gør vi med åbne øjne, for vi ønsker at sige, at det er slut med stigninger i skatter og afgifter.

Så jeg er helt enig i, at det for så vidt ikke vedrører kommuneforhandlingerne, for de bliver friholdt. Der er plads til nøjagtig den samme udvikling i kommunerne nu, som der var under den tidligere regering. Derfor forventer jeg, at der kan være en vis enighed om de aftaler, som vi kommer frem til.

Kl. 20.40

Fru Marianne Jelved siger så, at jeg afslører, at den frie pulje, der ville være over 10 år til skattelettelser, har vi brugt på forhånd: Jamen det er jo rigtigt, det har vi sagt hele tiden. Det er jo derfor, vi siger, at skal vi lette på grænsehandelen, er det ikke i strid med skattestoppet, at man her finder kompenserende indtægter, eller det, vi i øvrigt måtte gøre af hensyn til vort EU-medlemskab.

Så vi nærmer os åbenbart en forståelse og en enighed, som jeg er meget glad for, og jeg ser frem til, at vi får nogle gode forhandlinger med kommuner og amter, og at vi får et bredt flertal i Folketinget efterfølgende.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg vil gerne takke finansministeren for svaret. Jeg forstår det sådan, at der ikke er indgået nogen former for aftaler, der binder nogen partier på nuværende tidspunkt i forhold til kommuneaftalerne, og det synes jeg under alle omstændigheder er en nyttig oplysning.

Både Venstres ordfører og den konservative ordfører har nævnt den indgrebsmekanisme, som man mener skal ind i det, og som indenrigsministeren jo præsenterede meget stærkt og meget præcist og på egen foranledning både på Kommunernes Landsforenings delegeretmøde og på Amdsrådsforeningens generalforsamling. Der vil jeg godt vide, om det er sådan, at vi må forstå, at de to regeringspartier har opbakning i regeringen – om finansministeren også mener det – til, at det bør være noget, der bør forhandles med de to kommunale organisationer, så det fremgår klart og tydeligt, hvad konsekvenserne er, og om det er en del af aftalegrundlaget, hvis det er sådan, at man ikke overholder aftalen til punkt og prikke.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Man skal jo passe på med sine formuleringer, for ellers kan man risikere, at nogle efterfølgende – også bevidst – tolker dem i en bestemt retning,

som ikke var tilsigtet. Vi tager den en gang mere.

Der er tale om et merforbrug i 2002 på 650 mio. kr. Man er enig om, at det er der nok, og det skal man ligesom bringe ned, og hvis det viser sig, at det ikke bringes ned i 2002, vender man tilbage til det i 2003.

Man får 500 mio. kr. af regeringen, hvis vi kan sige det sådan. De 650 mio. kr. må man ikke bruge. Det er rigtigt, når finansministeren siger, at hvis man mener, at de skal afleveres, så er det ikke rigtigt, nej, men man må ikke bruge dem, de ligger i kommunerne. Så for kommunernes vedkommende oplever de jo i hvert fald, at de skal spare. Er det ikke korrekt? Det er jo derfor, kommunerne har det hårdt derude. Disse Venstreborgmestre, jeg citerede før, føler, at det simpelt hen er hårdt, fordi de netop ikke må bruge pengene. For dem er det sådan set ligegyldigt, om de ligger i statskassen eller i kommunekassen, som i den aktuelle situation – de må ikke bruge dem. Er vi så enige, vil jeg spørge finansministeren?

Og så undskylder jeg, hvis jeg har bidraget til en manglende forståelse os imellem.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg er meget glad for, at finansministeren nu nærmer sig forståelsen af, hvad det er, jeg siger. Jeg synes, at man for klarhedens skyld – netop som hr. Aage Frandsen siger det – skal passe på, hvad éns ord bliver brugt til efterfølgende.

Når skatterne holdes i ro i kommunerne, vedrører det kommuneaftalen, og det har sit eget løb. Der er vi i Det Radikale Venstre meget optaget af at være konstruktive og hjælpsomme osv., og ser frem til forhandlinger med regeringen, når tingene skal implementeres. Men det, jeg kalder regeringens selvpålagte skattestop, er noget andet, og det vedrører finansloven. Det er bare for at klargøre det over for de mennesker, der muligvis bruger disse forhandlinger til at blive klogere af, hvis man kan det.

Kl. 20.45

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

For at svare fru Marianne Jelved først: Jeg er meget glad. De Radikales måde at tænke på vil jeg ikke kommentere mere, men konstaterer, at det, det åbenbart er endt med, er, at regeringen oplever, at Det Radikale Venstre er helt enig i det, regeringen har sagt vedrørende kommunefor-

handlingerne. Det er jo konsekvensen af det, det er jeg egentlig glad for og vil takke for, og så håber jeg, at her er der fuld forståelse og enighed.

Så må jeg sige til hr. Ole Stavad, at jeg forestiller mig ikke, at man skal aftale noget med kommunerne. Jeg forestiller mig, at man i forhandlingerne drøfter, hvad der kunne tænkes at ske, hvis det kommer dertil, som ingen ønsker. Det, vi arbejder for, er at få en aftale, men der er interesse for at få at vide, hvad der sker, hvis nu det hele kollapser, hvordan det så ser ud, hvordan verden ser ud. Det er den måde, jeg forventer, man egentlig kommer til at drøfte det.

Men jeg forudsætter, at alt det, man vil drøfte, ligger inden for lovens rammer, og det omfatter hverken vold eller den slags. Der er mange muligheder inden for lovens grænser, og i øvrigt har vi fra den tidligere regering overtaget masser af papirer om, hvad man kan gøre, hvis det er sådan, at kommunerne skulle agere på en særlig måde. Jeg behøver ikke engang tænke på det selv, jeg kan bare dykke ned og se i arkivet. Der ligger et helt hus af tanker, der er tænkt gennem tiderne, men som man ikke har behøvet at bruge, fordi den politiske virkelighed har gjort, at det ikke blev nødvendigt, og jeg har også som forudsætning, at jeg tror på det kommunale selvstyre og viljen til at indgå en aftale, så det ikke bliver nødvendigt overhovedet at tænke de tanker.

Så til hr. Aage Frandsen: Jamen vi taler stadig om forbrugsvækst. Man kommer til at opleve, at der bruges flere penge, og at der er vækst, og det, der er problemet for kommunerne, er, at de har planlagt at bruge flere penge til en så kraftig vækst i 2003, at det er umuligt at fastholde det niveau. Det er deres problem, og det rejser de selv rundt og fortæller om. Der bliver studiekredse blandt borgmestre og i Kommunaldirektørenes forening, hvor de helt af egen drift fortæller om det problem, kommunerne har skabt ved at bruge nogle penge, som ikke har en langsigtet profil, nemlig efterbetalinger.

Til spørgsmålet om de 650 mio. kr. vil jeg blot sige, at det, regeringen gjorde i Økonomisk Redegørelse i januar som forudsætning for finansloven, var at indregne, at man sikkert kunne forvente en reduktion i forventet forbrug på ca. 1 mia. kr. i forhold til det tal, man kendte fra de ledsagende kommunebudgetter. Det har så vist sig, at amterne har meddelt, at de har fundet 360 mio. kr., og derfor kom man frem til, at så rester der helt præcist 640 mio. kr., og det er forventningen, at det er de penge, man finder.

Men hvor kommer den ene milliard i Økonomisk Redegørelse fra? Jo, det var det, der skulle til, for at man kunne få den samme finanseffekt som under den tidligere regering, altså at man havde den samme ansvarlighed i den økonomiske politik. De besparelser, regeringen havde på statens område plus rammen for kommunerne, skulle overholde den strammingsgrad, som alle har været enige om, både i det oplæg, der lå fra den tidligere regering, og i den nuværende regerings oplæg – altså hvad der er plads til, hvor meget de offentlige kasser med det aktivitetsniveau, vi i øvrigt har i økonomien, kan tåle at bidrage med til aktivitetsvæksten. Det er her, den ene milliard kommer ind, og det er for at føre den samme ansvarlige linje, som egentlig lå i det oplæg, fru Marianne Jelved havde ansvar for som økonomiminister i den tidligere regering.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Det svar, jeg fik, var en anelse forvirrende, synes jeg. Jeg vil bede om at blive korrigeret, hvis jeg har misforstået det, men jeg har forstået på finansministeren, at han nu har givet tilsagn om, at der vil blive forhandlet, og at det vil blive drøftet med kommunerne, hvad konsekvenserne bliver, hvis det er sådan, at de ikke overholder aftalen.

Jeg forstår også på finansministeren, at han synes ikke, det skal skrives ind i aftalen, og det har jeg egentlig svært ved at forstå, i og med at der jo er et kommunalt bagland, hvor man, ganske vist ikke i alle kommuner, har en større forsamling, hvor der efterhånden er tradition for, at man får godkendt aftalerne. Derfor synes jeg egentlig, det er underligt, at finansministeren ikke vil have det skrevet ind.

Jeg har forstået det sådan, at finansministeren vil forhandle, hvad konsekvensen bliver, hvis det er sådan, at man ikke overholder aftalen, og hvad der skal til for at udløse et indgreb. Finansministeren behøver ikke overbevise mig om, at der findes mange modeller i Finansministeriet, for det vil være leveringsdygtigt med hvad som helst. Forskellen er, at den tidligere regering normalt mente, at det kommunale selvstyre stod over ministeriet, og vi er spændt på, om det også er tilfældet for denne regering.

Kl. 20.50

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg er helt med på den fremstilling, som finansministeren giver af, at set fra finansministerens stol er der en parallel til noget af det, finansministeren gør, i forhold til det, den tidligere finansminister gjorde.

I valgkampen lovede Venstre noget om 500 mio. kr., og jeg ved ikke, om finansministeren, som på det tidspunkt var finanslovsordfører for Venstre, tænkte på, at samtidig skulle man sige til kommunerne: I skal spare et større beløb. Det, kommunerne oplever, er jo, at de skal spare, for sådan hænger deres økonomi sammen, og det er derfor, jeg refererede til nogle glimrende Venstreborgmestre, tror jeg det er. Jeg kender dem ikke personligt, men de siger jo, at det, de får, hjælper ikke meget, fordi deres udgifter ser ud, som de gør.

Noget af det kan de måske gøre noget ved, men noget af det kan de ikke gøre noget ved, og så er det, de siger: Vi skal spare, og det, regeringen gør med de 500 mio. kr., hjælper ikke meget.

Det er altså også en del af virkeligheden. Finansministeren har sin virkelighed, og borgmesteren i Sønderborg har en anden virkelighed, men den er lige så reel, og han skal altså spare.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil bare sige til hr. Ole Stavad, at det er sådan, at hvis Kommunernes Landsforening og bestyrelsen i KL ønsker, at det skal stå i en aftale, er det jo ikke noget, regeringen har noget imod. Sådan er det.

Jeg tvivler på, at Kommunernes Landsforening har et ønske om, at det står i en aftale, men jeg forventer, de har et ønske om at drøfte: Hvis det går, som ingen ønsker, hvad kan regeringen så gøre? De anerkender, at regeringen har et overordnet ansvar for at sikre, at den samlede økonomi er holdbar. Den forståelse er der heldigvis, så jeg forventer, at man kommer til at drøfte det, men jeg forventer ikke, at det kommer til at stå i en aftale.

Så vil jeg lige sige til hr. Aage Frandsen, at tilførslen af 500 mio. kr. jo øger den ramme. Kommunerne skal ikke kompensere for de 500 mio. kr. eller kompensere amterne for de 1,5 mia. kr. Det er en rammeudvidelse. Det, vi taler om, er, at man forsøger at nærme sig lidt til det, man i øvrigt har aftalt med den tidligere regering, fordi man ved, at det, man ikke bruger i 2002, kan man så bruge i 2003.

Pengene bliver altså derude, så de 500 mio. kr. er en nettomerudgift for statskassen til det kommunale selvstyre og en nettomerindtjening for det kommunale selvstyre. Sådan er virkeligheden.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg skal såmænd bare spørge finansministeren, om det skal forstås sådan, at regeringen forestiller sig at indgå en hemmelig straffeafale med Kommunernes Landsforenings bestyrelse, og at den ikke bliver forelagt Finansudvalget, når vi skal tage stilling til aktstykket, og ikke bliver forelagt kommunerne, når Kommunernes Landsforening skal godkende aftalen. Er det sådan, eller hvad er det, finansministeren forestiller sig?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

For sidste gang: Det, der står i en aftale mellem regeringen og Kommunernes Landsforening, er det, der gælder. Sådan vil det være, og det er vel også det, man beder Folketinget forholde sig til.

Hvad der i øvrigt drøftes undervejs, og hvad man kunne tænke sig, bliver normalt mellem parterne. Men det er altså ikke en aftale, for skal den i givet fald have virkning, skal den forelægges for Folketinget, og det vil være på et tidspunkt, hvor man må konstatere, at aftalesystemet er brudt sammen. Derfor er regeringens indstilling, at vi tager den rækkefølge, der er fornuftig, dvs. etablerer en endelig aftale, og hvis kommunerne har et ønske om at drøfte, hvad der ville ske, hvis det hele brød sammen, gør vi også det.

Det, vi forelægger for Folketinget, er forhåbentlig en aftale, der er indgået mellem Kommunernes Landsforening og regeringen, og så forholder man sig til det, der står i aftalen. Sådan er det. Men hvis det hele bryder sammen, kommer regeringen selvfølgelig med et oplæg til Folketinget om, hvad vi så vil gøre, og det vil stå på et stykke papir og være synligt for alle Folketingets partier, før regeringen overhovedet beder om, at man skal støtte det.

Kl. 20.55

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil ikke bidrage til at forlænge debatten meget mere, men har måske lige et par bemærkninger, som ligger i kanten af de temaer, som så flit-

tigt har været vendt under finansministerens afrunding af debatten.

Hr. Ole M. Nielsen var inde på den særlige situation, som en række kommuner føler sig i, og pegede på behovet for en mere grundlæggende diskussion og debat om det kommunale udligningssystem. Til det vil jeg bare sige, at det er regeringen helt enig i, og det er baggrunden for, at vi har besluttet at reformulere det kommissorium, der ligger fra finansieringsudvalget, og forlænge finansieringsudvalgets arbejde til hen over sommeren, så vi får et ordentligt grundlag for en egentlig udligningsreform.

Reformen skal bl.a. forholde sig til den problemstilling, at der over tid har været en udvikling, hvor de puljer, der afsættes til særlig vanskeligt stillede kommuner, stiger og stiger, hvilket jo afspejler, at de almindelige omfordelingsmekanismer så at sige ikke længere kan gabe over de forskelle, der er kommunerne imellem. Det er vi meget enige i, og det vil kunne få effekt pr. 1. januar 2004, og derfor er det klart; som jeg også sagde i mit første indlæg for snart nogle timer siden, at problemstillingen med de særlig vanskeligt stillede kommuner også må være en integreret del af den forhandling, vi skal ud i med de kommunale organisationer. Når vi ikke har et helt nyt grundlæggende udligningssystem til at køre, må vi altså sikre os muligheden for at kunne håndtere problemerne med de kendte værktøjer.

Det fører mig så direkte over til hr. Klaus Hækkerup, som jeg håber nu i flere omgange har fået så mange svar, at vi ikke skal genoptage diskussionen om kriterier for skattefastsættelse ude i kommunerne. Det, man skal forstå, og som hr. Ole M. Nielsen meget rigtigt har påpeget, er jo, at rammevilkårene for den enkelte kommune kan være varierende, og det er derfor, at regeringen, også før den blev regering, meget klart har markeret, at skattestopet gælder under ét, set i relation til den kommunale sektor. Der er forståelse for, jf. også problemstillingen med en række særlig vanskeligt stillede kommuner, at det kan være nødvendigt at justere skatten i opadgående retning nogle steder, men det må så bare modsvares af, at man andre steder regulerer skatten tilsvarende den anden vej.

Det er også baggrunden for det politiske signal, at med hensyn til at respektere et skattestop, når man indgår en solidarisk aftale, hvor kommunerne står skulder ved skulder, er det lige så væsentligt, at kommunalbestyrelserne de steder, hvor rummeligheden er til det, overvejer med

sig selv, om de skal yde deres bidrag ved at foretage en nedjustering af skatten, som det er, at man i de kommuner, hvor der er et pres på skatten i opadgående retning, forholder sig til, om man kan afstå fra at gøre det.

Det er såmænd det eneste, der ligger i det, jeg sagde i mit tidligere indlæg, og som jeg føler hr. Klaus Hækkerup i den grad har overfortolket og taget som udtryk for, at vi skulle opfinde mekanismer, hvor vi skal sidde i Finansministeriet eller et hvilket som helst andet sted og diktere skatten i den enkelte kommune. Det er jo slet ikke det, der er tanken. Det, der er tanken, er i respekt for det kommunale selvstyre at indgå en aftale, der muliggør, at kommunerne under ét kan fastholde skatten, og det rummer en udfordring til hver enkelt kommune om at yde sit relative bidrag til, at det kan ske.

Med til forskelligheden hører også, som jeg også var inde på i tidligere indlæg, og som også har været genstand for nogen debat – det var bl.a. hr. Poul Nødgaard, der fremdrog det – at kommunerne skal have den fleksibilitet i værktøjerne, der skal til. Derfor vil jeg bare tilkendegive over for hr. Poul Nødgaard ... (*Tilråb fra salen*: Poul Nødgaard er ikke til stede.). Men i det omfang, hr. Poul Nødgaard skulle læse referatet i Folketingets forhandlinger ved en senere lejlighed, kan han se, at den bestemte intention med det frihedsbrev, vi i øjeblikket sidder og systematiserer henvendelserne på, naturligvis er at gøre noget ved det. Det var det, der blev efterspurg, og det tilsagn vil jeg gerne give.

Kl. 21.00

Der er ingen tvivl om, at det med den begrænsede ramme for vækst, som nu har været grundigt diskuteret og debatteret under finansministerens afsluttende indlæg, bliver en udfordring for alle samfundsaktører på alle tre niveauer – stat, amt, kommune – at nytænke, tænke i andre baner, tænke i andre former for opgaveløsning, hvis vi på en og samme tid skal håndtere udfordringerne og respektere de rammer, som fru Marianne Jelved også har vedkendt sig, og som man sporadisk også kan fornemme, at Socialdemokratiet fortsat vedkender sig.

Det bliver en stor opgave at respektere de rammer, samtidig med at man på de centrale strækninger af velfærdssamfundet fornyr sig og udbygger servicen: Det kan naturligvis kun ske, hvis regeringen, som der også er givet tilsagn om, til de opgaver og forpligtigelser, der skabes for kommunerne, stiller den nødvendige økonomi og de nødvendige værktøjer til rådighed.

Derfor er hele arbejdet i den regelforenklingsenhed under Finansministeriet og i det initiativ, der er taget målrettet omkring kommunerne i frihedsbrevet, selvfølgelig af central betydning for at finde de rigtige balancepunkter.

Hr. Poul Nødgaard var også inde på frikommuneforsøgene. Jeg forstod på hr. Poul Nødgaard – jeg var ikke selv medlem af Folketinget på daværende tidspunkt – at det kunne føles tungt i nogle sammenhænge at få tilvejebragt de rigtige forsøgsrammer. Det, jeg selv mener, jeg har kunnet læse mig frem til i annalerne, har jo i høj grad været, at kommunerne i en række sammenhænge, hvor de indgav frikommuneforsøgsansøgninger, rent faktisk kunne få det modsvaret tilbage, at den eksisterende lovgivning allerede muliggjorde at sætte forsøgene i gang.

Det er sådan set også det signal, der ligger i det frihedsbrev, der nu er sendt ud, at det jo ikke kun er en reaktion, der går fra kommunerne mod staten for at få lempet nogle regler og få skabt nogle fleksible værktøjer, for det er jo i høj grad også tænkt som et politisk signal om, at kommunerne nytænker og tør prøve grænser af. Nu snakker jeg ikke om grænser i forhold til: Hvor er ting lovlige, og hvor er de ikke lovlige? Men jeg snakker om grænser i forhold til, hvad vi plejer at gøre. Så det signal ligger der også i det.

Hr. Aage Frandsen havde i sit allerførste indlæg nogle konkrete spørgsmål. Jeg mener sådan set, at de er besvaret alle sammen. Det var i relation til oprustning på ældreområdet og sundhedsområdet etc. Jeg føler, at de er besvaret. Hvis det ikke er tilfældet, må jeg jo korrigeres.

Med hensyn til de halvanden milliard til sundhedsområdet, er det jo evident, at de midler er bragt i spil på en sådan måde, at de indgår i forbrug i landets amter, i det omfang aktiviteten skabes i indeværende år. Hvis ikke det er tilfældet, er der naturligvis på ministerielt niveau en overførselsadgang, og det vil sige, at det beløb, der i givet fald ikke måtte blive brugt i indeværende år, står til rådighed for sundhedssektoren i Danmark næste år.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil alligevel godt stille et par spørgsmål til indenrigsministeren, og så skal jeg lade være med at trætte i ret lang tid i forbindelse med det afsluttende indlæg, hvilket man ellers har ret til som forespørger.

Jeg har forstået på de svar, der har været, at med hensyn til hvad der sker med kommunerne, hvis de under ét kommer til at lade skatterne stige, så gælder indenrigsministerens udtalelser på de respektive årsmøder, repræsentantskabsmøder og generalforsamlinger.

Jeg har bemærket, at finansministeren har lavet en lille modifikation med hensyn til, hvordan man taler med kommunerne om det. Men er det ikke korrekt forstået, at det, indenrigsministeren sagde ved den lejlighed, gælder?

Indenrigsministeren siger så, at hvis der er nogle, der egentlig havde råderum til at sætte skatterne ned, men ikke gør det, så er det et signal. Men det er ikke noget, man vil skride ind over for. Er det korrekt forstået?

Og så vil jeg spørge om Farum Kommune. Jeg ved godt, at det kan være lidt tungt at høre, men alligevel. Er det ikke rimeligt at sige til kommunerne, at Farum Kommune holdes uden for det der med kommunerne under ét?

Kl. 21.05

Så endelig det allersidste spørgsmål om begrebet vanskeligt stillede kommuner. Vil man ikke godt fra regeringens side snævre det ind, så det ikke bliver sådan, at det er 70 kommuner, der er vanskeligt stillede?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det, som jeg på regeringens vegne har tilkendegivet ved delegeretmøderne i de to store kommunale organisationer, gælder naturligvis. Det er jo et signal om, at denne regering ønsker respekt om de aftaler, der indgås.

Nu ved jeg ikke, om jeg er den eneste, der på det her tidspunkt måske lige står og reflekterer over, om det nu er nyttigt at genoplive en stor debat. Det er jo givetvis et tema, vi får lejlighed til måske også at vende tilbage til ved andre og senere lejligheder. Men det har været magtpåliggende for den nye regering at markere alvor og respekt med hensyn til aftalesystemet, at indgåede aftaler skal overholdes. Det er det signal, der er sendt på generalforsamling i henholdsvis Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen.

Så er der jo i kølvandet på det en diskussion med i princippet legio muligheder, som forbliver ude i hypoteserne, nemlig om, at hvis aftaler ikke respekteres, hvordan skal man så i detaljen forholde sig til det?

Jeg er helt enig med finansministeren, for det er jo slet ikke nogen diskussion, som det tjener noget videre formål at gå ind i, for det er jo alene hypoteser. For når der er sendt det markante signal, at denne regering, måske i modsætning til tidligere regeringer, står fast på, at aftaler skal respekteres af begge parter – det vil sige, at opgaver ikke lægges ud, uden at økonomi og værktøjer følger med; de forpligtigelser, kommuner og amter påtager sig også i relation til skattestoppet som en central del af regeringens politik, skal også respekteres – og når der er skabt en enighed om det, er der jo ikke længere noget problem andet end i teorien. Og vi beskæftiger os ikke med teori, men med hårde facts.

Må jeg så ikke sige om Farum Kommune, at der jo er en håndfuld kommuner, som er under administration, altså i den betydning, at de har fået dispensation fra kassekreditreglen mod at iagttage en ganske bestemt performance, som i en række tilfælde også kan knytte sig til nogle ganske bestemte vilkår for skatteprofilen.

Derfor går jeg da ud fra, at vi i de forestående forhandlinger, og hvis ikke regeringen bringer det op, kunne jeg forestille mig, at andre ville bringe det op i forhandlingerne, får en diskussion om, hvorvidt kommuner under administration, som altså kan være mødt med ganske særlige krav til deres økonomi – det kan både være på udgiftssiden, altså i relation til hele vækstproblematikken, og det kan være i relation til skattesiden, i relation til hele skattestoppematematikken – måske med fordel kunne indgå enten med en anden vægt i regnestykket eller måske slet ikke indgå i regnestykket. Det vil jeg gerne markere her.

Så er jeg meget enig i de betragtninger, hr. Aage Frandsen gør sig om begrebet vanskeligt stillede kommuner. Man kan vel sige to ting om det. Det forhold, at stadig flere kommuner falder ind under definitionen vanskeligt stillede kommuner og får andel i puljerne, kunne man måske udlægge som en tilståelsessag i relation til den gamle regerings måde at håndtere det danske kommunestyre på. Når man efter 8-9 år ved magten er nået dertil, at hen ved halvdelen af landets kommuner modtager særlige tilskud fra særlige puljer; der er målrettede til særligt vanskeligt stillede kommuner, har man jo ligesom markeret, hvortil man har drevet det danske kommunestyre. Det kunne jo være én måde at betragte det på.

En anden måde at betragte det på, som jo sådan set er den reelle, hvis vi forlader polemikken, er, som jeg også sagde det før, at de udligningsmekanismer, vi har i det generelle, ikke godt nok bygger bro over de forskelle, der er mellem kommunerne, sådan at altså stadig flere kommuner så at sige falder uden for. Når de generelle fordelingsmekanismer har virket, er der et stadig større antal kommuner, der står tilbage og endnu ikke er i balance i forhold til, hvad rimeligt er. Det er selvfølgelig en ansporing, som jeg også sagde det før, til at se på det grundlæggende udligningssystem.

Kl. 21.10

I mellemtiden er jeg sådan set meget optaget af – det er også derfor, jeg nævnte det i mit første indlæg, også som genstand for drøftelse i kommuneforhandlingerne – at få set på, om de kriterier, vi lægger til grund for fordeling af puljemidler til de særlig vanskeligt stillede kommuner, er de rigtige. Men det er jo et signal, jeg kan sende her. Jeg er jo ikke i stand til her fra Folketingets talerstol at sige noget mere detaljeret om, hvordan det skal ske. Men jeg er meget opmærksom på, at de puljemidler skal bruges dér, hvor de generelle mekanismer ikke virker, og at de skal fordeles på en sådan måde, at de gør en reel forskel i de kommuner, der er vanskeligt stillede.

Det siger sig selv, at hvis man er i stand til at minimere modtagerkredsen efter nogle lidt skærpede kriterier, så vil pengene alt andet lige gøre en større forskel i de pågældende kommuner. Den diskussion er jeg meget villig til at tage også med Kommunernes Landsforening og andre.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg mener, at den korte bemærkning er nødvendig selv på det her sene tidspunkt, for ministeren skaber forvirring og modsiger sig selv.

Ministeren startede med at sige, at det, han sagde på KL's delegeretmøde og Amdsrådsforeningens generalforsamling, vedstod han, og det stod stadig væk til troende. Derefter går ministeren videre og siger, at det signal, han har sendt, er, at de aftaler skal overholdes. Hvordan man vil gribe ind, kan så være på mange forskellige måder. Det svarer ikke til det, ministeren sagde.

Ministeren sagde både på KL's delegeretmøde og på Amdsrådsforeningens generalforsamling fuldstændig præcist, at hvis kommunernes

og amternes skatter under ét ikke holder sig fuldstændig uændret, vil regeringen finde anledning til at nedsætte statsskatten svarende til det, den er steget, og tage pengene fra kommunerne, henholdsvis amterne.

Det var det, der blev sagt, og hvis det stadig væk er det, der står til troende, og det var det, indenrigsministeren mente, behøver han sådan set ikke at tage ordet igen. Men jeg synes bare, det er vigtigt, at vi ved, hvad der menes, i stedet for at man siger to modsatte ting i den samme tale.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg siger bestemt ikke to modsatte ting i det samme indlæg. Jeg sagde, at jeg har sendt et meget klart signal på regeringens vegne ved de to respektive generalforsamlinger. Hr. Ole Stavad har gengivet det i en måske lige lidt opstrammet form. Jeg har ikke på de to pågældende generalforsamlinger udtrykt mig om decimaler, men sagt: Skattestoppet er omdrejningspunktet i regeringens økonomiske politik. Det gælder. Skal det have mening i et så decentraliseret samfund som det danske, må det naturligvis også omfatte landets kommuner og amter; ellers giver det ingen mening.

Det er regeringen magtpåliggende. Derfor er det et grundvilkår, når vi skal lave økonomiske aftaler med de kommunale organisationer, at skattestoppet respekteres. Det er også et grundvilkår, at aftaler respekteres. Hvis det mod forventning sker, at de ikke respekteres, vil regeringen drage de nødvendige konsekvenser af det, herunder denne inddragelse af provenuet, som jeg omtalte på de to respektive generalforsamlinger.

Det er da et klart signal, men det er jo ikke et signal, der er sendt, fordi jeg eller finansministeren eller nogen anden ønsker, at den situation opstår. Det er jo sådan set et signal, der er sendt, fordi vi ikke ønsker, at den situation skal opstå. Det er sådan set et præventivt signal.

Hvis den situation måtte opstå alligevel, kan det jo udmøntes på en række forskellige områder. Det er jo nogle af de spørgsmål, der har været fremme her i dag, og jeg skal ikke problematisere det yderligere. Der er hele diskussionen om, at hvis en aftale brydes, der er indgået mellem 275, der står skulder ved skulder, hvem af de 275 har så ansvaret, hvordan skal det ansvar fordeles osv., osv.? Det er altså ikke spørgsmålet

om, hvorvidt det skal have konsekvens, men spørgsmålet om, hvordan det skal have konsekvens.

Kl. 21.15

Det er i relation til, at jeg har hørt finansministeren sige, at det vil være relevant også i en diskussion med de kommunale organisationer naturligvis at vende disse spørgsmål sådan, at der er en ønskelig klarhed hos aftaleparterne om, hvordan man i givet fald skulle agere, men alt sammen jo med det afsæt, at vi ikke skal komme i den situation.

Derfor kommer vi heller ikke her i dag spørgsmålet om hvordan nærmere, men derimod spørgsmålet, om regeringen mener, at skattestoppet skal respekteres. Det er både fra finansministerens og min side her i dag og ved andre lejligheder meget klart markeret, at det gælder; det er et ufravigeligt vilkår.

Det har været nødvendigt at sende det signal, for hvis man iagttager de seneste års økonomiaftaler, vil man se, at der har været en glidning, en glidning mellem det aftalte og det indfrie. Der har været en accept af den glidning, og denne regering har meget klart markeret, at når vi lægger opgaver ud til kommunerne, skal ressourcerne følge med. Denne gensidige respekt kan jo kun opbygges, hvis den gælder begge veje.

Aage Frandsen (SF):

Det er klart, at i en sådan debat bliver der sagt mange ord, og enkelte ting bliver også lidt mere afklaret, end de var før. Men værdien af det har været, at vi kommer lidt tættere på at finde ud af, hvad konsekvenserne af regeringens politik er.

I den forbindelse vil jeg godt starte med én ting, nemlig at rose indenrigsministeren for det, han sagde om de vanskeligt stillede kommuner. Vi følte – og jeg ved, at det gjorde mange af de kommuner, der føler sig vanskeligt stillede – at det tidligere var et stort problem, at man sådan over en bred bank gav til en række kommuner, som selv følte, at de var vanskeligt stillede.

Det betød så i virkeligheden, at nogle fik meget, meget få penge. Det betød næsten ingenting for dem, der fik, medens de, der virkelig var trængende, altså fik lidt flere penge, men alligevel meget få i forhold til det, de havde behov for.

Så jeg vil godt rose indenrigsministeren for, at han tager det spørgsmål ikke bare alvorligt, men ret alvorligt, sådan forstod jeg det. Det er så nok også det eneste, jeg kan rose regeringen for i denne her sammenhæng.

Det er klart, at vores udgangspunkt er et andet end regeringens, og det er derfor, vi ikke har tilsluttet os tankerne med hensyn til, hvordan udviklingen kan være frem til 2010 ud fra de rammer, der er plads til for den offentlige vækst. Det er vi ikke enige i, og det gør selvfølgelig også, at vi er meget bekymrede for, hvad der nu vil ske i kommunerne, og hvad kommuner og amter er nødt til at gøre for at holde de rammer, som de jo aftaler.

Men altså man kan altid diskutere, hvorvidt man føler, det er en frivillig aftale, der er indgået, for regeringen har jo fat i den lange ende i forbindelse med en sådan aftale. Men et aftalesystem er der tale om.

Jeg er helt sikker på, at vi i de kommende år ser, at på en række områder kan der ikke være tale om den samme vækst, der har været tidligere. Og som både indenrigsministeren og finansministeren er inde på, har der jo været lidt skred i det fra den tidligere regerings side på det område. Det har vi været tilfredse med, fordi vi mente, det var nødvendigt.

Derfor tror jeg, man i de kommende år vil opleve, at væksten er mindre, selv om den er af en vis størrelse. Men det hænger sammen med, at udgiftsbehovet jo har vist sig at være større.

Så vil jeg godt lige også kommentere én ting hos finansministeren. Nogle har en tendens til at sige, at vi i SF er interesseret i, at skatten skal stige og stige og stige. Det er vi ikke, men vi mener, at man er nødt til at betale noget i skat for at få udgifterne betalt.

I den forbindelse er det vigtigt at holde to ting fra hinanden. Et er, at regeringen går ind for skattestop, som jo på sigt betyder en formindskelse af skattetrykket, men vi har ikke bidraget til, at skattetrykket er steget. I den periode, hvor vi mere eller mindre har været støtteparti eller parlamentarisk grundlag for den daværende regering, har skattetrykket været uændret. Vi har rent faktisk bidraget til – og det håber jeg også den nuværende regering når at gøre, inden den går af – at personskatten er gået ned. Så er der andre skatter, vi vil have sat op, men det er ud fra en tankegang om, at vi synes, man skal omfordele med hensyn til skatten.

Kl. 21.20

Når man så i amter og kommuner i de kommende år vil se, at man er nødt til at skære ned, uanset at man kan tale om, at der stadig væk er en vækst, er årsagen til det jo altså, at regeringen ikke mener, at der er plads til denne vækst ud over det, som regeringen mener der er plads til.

Derfor er en række kommuner og amter nødt til at skære ned på en række områder. Hvis man ser på ældreområdet, som vi har været inde på før, kan det godt være, der går noget til ældreområdet af de 500 mio. kr., men der er ingen garanti for, at ældreområdet vil se en vækst svarende til de 500 mio. kr. Det løfte har hr. Poul Nødgaard aldrig fået. Det kan godt være, han troede, han fik det, men han har aldrig fået det af regeringen. Det er jeg slet ikke i tvivl om, for her har regeringen selvfølgelig talt ærlig snak.

Med hensyn til sygehusområdet vil man se, at på nogle områder vil der ske forbedringer, godt nok på en meget bureaukratisk måde, men på andre områder må man forvente, at de ikke har råd til det. Så ét er, at man kan tale i tal, som viser, at der er vækst; det, man oplever i kommuner og amter, er, at der vil være et nedskæringsbehov for overhovedet at få budgetterne til at hænge sammen.

Vi synes i virkeligheden, regeringen burde melde ud og sige: Vi mener godt, I kan spare dér, dér og dér. For er det rent faktisk ikke regeringen, der påtvinger kommunerne en række ting? Det kommunale selvstyre, som er så højt besunget, er i realitetens verden sådan, at via en stram økonomisk politik, også via en række ting, hvor man går ind og siger, at på sygehusområdet skal I gøre sådan, på de områder skal I gøre sådan, indskrænker man det kommunale selvstyre.

Men altså debatten synes jeg har været berettiget, og hvis man kan tage den tid, det har taget, til indtægt for, at den var berettiget, så må man sige, at så har den i høj grad været berettiget.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 186: Forslag til lov om ændring af lov om apoteksvirksomhed. (Beliggenhed af apotek og apoteksfilial samt servicemål for apoteker).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).
(Fremsat 4/4 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Preben Rudiengaard (V):

Jeg vil gerne takke for formandens overbærenhed med, at jeg kom lidt senere.

Hvad angår dette lovforslag, skal jeg henvise til aftalen om modernisering og liberalisering af apotekervæsenet, som blev lavet i november 2000. Heraf fremgår det, at apotekerne selv kan beslutte den konkrete beliggenhed af apotekerne. Dette kræver så denne ændring af apotekerveksenloven.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at apotekervæsenet gennem mange år har været centralt styret, og apotekernes frihed til selv at afgøre et apoteks beliggenhed har været stækket i en sådan grad af centralistisk regulering, at man næsten kan associere til fordums tiders planøkonomiske systemer inden for dette område.

Hvem er bedre end apotekerne i stand til at kunne vurdere, hvor et apotek bør placeres af driftsøkonomiske og forsyningsmæssige årsager? Det er nu denne frihed, som lovforslaget giver apotekerne, og det hilser vi meget velkommen i Venstre.

Der vil dog i helt ekstreme tilfælde være behov for, at ministeren også skal kunne gribe ind, og det er i de tilfælde, hvor der er et eklatant behov for, at befolkningen skal have en let tilgængelighed til lægemiddelforsyningen. Derfor skal ministeren kunne beslutte, at en flytning kan ske ved en godkendelse.

Ligeledes er der problemet omkring apoteksudsalg, hvor man kan placere apoteksudsalget i et specifikt defineret område. Det er igen af hensyn til borgernes lettere tilgængelighed til lægemiddelforsyningen. Dagens debat har jo fokuseret meget på de ældre, og det er jo især ældrebefolkningen, som får mulighed for at komme nemt hen og få den medicin, som de har brug for.

Med disse bemyndigelser, som vi nu giver ministeren, er vi ganske klar over, at befolkningen får en let adgang til lægemiddelforsyning, men at apotekerne også får en frihed og en ansvarliggørelse for at drive deres apoteksmæssige virksomhed.

Kl. 21.25

Ved siden af dette indebærer lovforslaget nogle regler om, at der skal opstilles servicemål vedrørende distribution og faglig rådgivning om lægemidler. Det gælder optimering og kvalitetsstyring af apotekets kundebetjening, interne